Cuprins:

	de la pag.	la pag.
INTRODUCERE	1	3
CAPITOLUL I: Prezentarea teritoriului și a populației acoperite – analiza diagnostic	3	8
CAPITOLUL II: Componența parteneriatului	8	9
CAPITOLUL III: Analiza SWOT (analiza punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor)	9	13
CAPITOLUL IV: Obiective, priorități și domenii de intervenție	14	17
CAPITOLUL V: Prezentarea măsurilor	18	67
CAPITOLUL VI: Descrierea complementarității și/sau contribuției la obiectivele altor strategii relevante (naționale, sectoriale, regionale, județene etc.)	67	70
CAPITOLUL VII: Descrierea planului de acțiune	71	73
CAPITOLUL VIII: Descrierea procesului de implicare a comunităților locale în elaborarea strategiei	74	75
CAPITOLUL IX: Organizarea viitorului GAL - Descrierea mecanismelor de gestionare, monitorizare, evaluare și control a strategiei	76	80
CAPITOLUL X: Planul de finanțare al strategiei	81	81
CAPITOLUL XI: Procedura de evaluare și selecție a proiectelor depuse în cadrul SDL	82	83
CAPITOLUL XII: Descrierea mecanismelor de evitare a posibilelor conflicte de interese conform legislației naționale	84	85
ANEXE	86	86
Anexa 1 – Acord de parteneriat + HCL/ alte documente justificative	87	128
Anexa 2 - Fișa de prezentare a teritoriului	129	137
Anexa 3 – Componența parteneriatului	138	144
Anexa 4 – Plan de finanțare	145	147
Anexa 5 – Hartă administrativă și geografică a teritoriului	148	148
Anexa 6 – Documente justificative privind animarea	149	242
Anexa 7 – Documente justificative ale membrilor parteneriatului, din care:	243	250
7. a) Documente justificative parteneri privați	251	323
7. b) Documente justificative parteneri societate civilă și persoane fizice	324	425
Anexa 8 – Fișe de post	426	441

INTRODUCERE

Abordarea LEADER folosește o abordare holistică a problemelor rurale, jucând un rol important în încurajarea răspunsurilor inovative la problemele mai vechi și mai noi ale comunităților rurale, elaborând și implementând strategii de dezvoltare durabilă, adaptate nevoilor locale reale.

Spațiul rural pe care Asociația Sargeția GAL 1 îl are în vedere în Strategia de Dezvoltare Locală se confruntă cu numeroase probleme legate de îmbătrânirea populației, migrația tinerilor, niveluri scăzute ale furnizării diverselor servicii, infrastructura de bază și recreațională deficitară, lipsa oportunităților de angajare etc. Pe de altă parte, teritoriul dispune de infinite resurse de dezvoltare turistică, socio-economică și culturală. Analizând toate aceste probleme locale s-a ajuns la concluzia că doar prin implicarea tuturor actorilor publici și privați din zonă se va putea realiza o dezvoltare dinamică, sprijinită pe o strategie reală de dezvoltare, elaborată și implementată la nivel local.

Dezvoltarea economică durabilă a întregului teritoriu este o condiție esențială a sustenabilității întregii strategii. Pentru aceasta este necesară îmbunătățirea infrastructurii fizice de bază, creșterea ofertei de servicii de bază pentru populația rurală, inclusiv a celor de agrement, turistice, sociale și culturale. O infrastructură îmbunătățită va permite afacerilor din teritoriul GAL să se dezvolte și încurajează spiritul antreprenorial și inovator.

Întrucât micro-întreprinderile se afla la baza dezvoltării economice, iar în teritoriu activitățile non-agricole și serviciile sunt slab dezvoltate sau lipsesc, aceasta reprezintă o prioritate indispensabilă dezvoltării teritoriului. Susținerea activităților de turism rural și al celor recreaționale și de agrement se înscriu în linia unor activități de diversificare cu potențial ridicat care crea oportunități și pentru integrarea tinerilor din mediul rural pe piața muncii, cu importante consecințe pozitive asupra dinamicii sociale. Un alt factor important de dezvoltare economică și socială constă în protejarea, promovarea și valorizarea culturii și tradițiilor, prin creșterea calității turismului, extinderea gamei de produse turistice, reducerea sezonalității prin implicarea resurselor istorice și culturale. Comunitatea locală va trebui implicată și educată cu privire la ceea ce înseamnă turismul de calitate. Există mari oportunități de dezvoltare agroturismului și de diversificare a ofertei turistice deoarece există locuri deosebite, încărcate de istorie, cu vestigii antice; multe localități sunt sit-uri Natura 2000 cu peisaje de un pitoresc aparte, cu izvoare minerale și termale, cu peșteri și cu un relief impresionant.

Statisticile referitoare la gradul de ocupare al forței de muncă subestimează numărul de persoane implicate în activități agricole. Pentru multe persoane agricultura este o activitate secundară și chiar și atunci când este activitatea lor principală, muncind în exploatații individuale, acestea nu sunt cuprinse în statisticile oficiale ale forței de muncă. În exploatațiile individuale, de mici dimensiuni, productivitatea este scăzută, de aceea se simte nevoia restructurării activităților la nivelul fermelor, ceea ce ar îmbunătăți performanța în agricultură. Aceste intervenții se vor realiza într-o manieră care să permită încurajarea, în special a fermierilor și proprietarilor de pădure, pentru utilizarea unor metode de exploatare a terenului care să contribuie la conservarea mediului natural și a peisajului, precum și protejarea și îmbunătățirea exploatării resurselor naturale.

Prin posibilitățile de accesare de fonduri europene fermierii din teritoriu au oportunitatea de a utiliza sprijinul primit în vederea evoluției treptate către o mai bună competitivitate a sectoarelor agricol și forestier, luând în considerare oportunitățile de obținere a unor produse ecologice cerute din ce în ce mai mult pe piață. Produsele tradiționale încep să se facă cunoscute pe piața internă oamenii din zonă practicând o

agricultură ecologică. Din păcate, produsele nu sunt suficient promovate iar societățile comerciale nu au forță financiară necesară pentru penetrarea unor piețe mai puternice, de aceea formele asociative trebuie susținute și promovate.

Pe teritoriul GAL se remarcă un interes crescut pentru accesarea fondurilor europene. Astfel, în cele 18 UAT-uri au fost implementate sau se află în curs de implementare proiecte finanțate din fonduri europene atât pentru beneficiari publici cât și pentru beneficiari privați, atât prin GAL, cât și accesate la nivel național. Am avut permanent în vedere în Strategia de Dezvoltare Locală faptul că majoritatea localităților au o rată a sărăciei destul de mare, drept urmare sunt foarte puțini aceia care pot să investească și să se dezvolte. Cu atât mai mari au fost eforturile noastre de a identifica acele oportunități viabile și sustenabile.

Tabelul 1: Obiective, priorități și domenii de intervenție

Obiectiv de dezvoltare rurală: Prioritate SDL	**Priorități de dezvoltare rurală ale UE**	**Domeniu de intervenție**
Prioritatea 1 SDL: Dezvoltarea economică și socială a teritoriului GAL,asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice	**P6:** promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale ~~**P5:** promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic~~	6(b): încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale.
		6(a): facilitarea diversificării, a înființării și dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.
		~~5(c) facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor și reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei~~
Prioritatea 2 SDL: Creșterea competitivității tuturor tipurilor de agricultură	**P2:** creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare	2(b): facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor.
		2(a): Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea și modernizarea exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole.
Prioritatea 3 SDL: Promovarea procesării și marketingului produselor agricole prin intermediul schemelor	**P3:** promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea	3 (a): Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul

de calitate, a creșterii valorii adăugate a produselor agricole și al promovării pe piață în cadrul formelor asociative	produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură	schemelor de calitate, creșterea valorii adăugate a produselor agricole, promovarea pe piețele locale, a circuitelor scurte de aprovizionare, grupurilor de producători și a organizațiilor interprofesionale.

CAPITOLUL I: Prezentarea teritoriului și a populației acoperite – analiza diagnostic

Prezentarea teritoriului

Denumirea teritoriului Sargeția vine de la numele râului Sargeția, actualul curs al râului Strei, care străbate o parte a teritoriului la care ne referim.

Teritoriul ”Sargeția” cuprinde 18 unități teritoriale recunoscute legal la nivelul NUTS V, 17 din județul Hunedoara și una din județul Arad, 17 comune și un oraș mic și anume: **Comuna Balșa** (formată din 14 sate), **Comuna Băcia** (formată din 4 sate), **Comuna Beriu** (formată din 8 sate), **Comuna Boșorod** (formată din 9 sate), **Comuna Brănișca** (formată 9 sate), **Comuna Burjuc** (formată din 6 sate), **Comuna Gurasada** (formată din 11 sate), **Comuna Hărău (**formată din 4 sate), **Comuna Ilia (**formată din 9 sate), **Comuna Mărtinești (**formată din 7 sate), **Comuna Orăștioara de Sus** (formată din 8 sate), **Comuna Rapoltu Mare** (formată din 5 sate**), Comuna Șoimuș** (formată din 10 sate), **Comuna Turdaș** (formată din 4 sate**), Comuna Vorța** (formată din 7 sate), **Comuna Zam** (formată din 13 sate**), Orașul Geoagiu** (cu 10 localități aparținătoare) din **județul Hunedoara** și **Comuna Petriș** (formată din 6 sate**) din județul Arad.**

Teritoriul acoperit de parteneriat se regăsește în spațiul eligibil LEADER ***(Anexa 1 la SDL)***. Nici o localitate din teritoriu nu este inclusă în teritoriul unui alt Grup de Acțiune Locală.

Teritoriul Asociației Sargeția Gal 1 este un teritoriu omogen, continuu, după cum se poate observa din harta atașată ***(Anexa 5 la SDL)*** și din descrierea principalelor caracteristici.

Teritoriul Asociației Sargeția Gal 1 ocupă o suprafață de 1893,85 km^2 din centrul județului Hunedoara, pornind din centru est (comuna Orăștioara de Sus), continuând spre nord-est și nord-vest, întinzându-se și în județul Arad până în comuna Petriș. Se întinde de la limita cu județul Alba, cuprinzând în această zonă partea nordică a Munților Șurianu, coboară în Lunca Mureșului și trece în partea de nord a Munților Metaliferi până în depresiunea Balșa Ardeu și de aici continuă pe culoarul Mureșului pe întregul său parcurs prin centrul județului Hunedoara până în județul Arad în comuna Petriș.

Caracteristica comună a zonei este dată de munții înalți urmați de dealuri și depresiuni, terase înalte și lunca râului Mureș, ceea ce a generat trăsături comune privind rezervele subsolului, solul, vegetația, economia etc. Relieful zonei este variat, adesea accidentat și cuprinde: șes, depresiune și munte.

Resursele solului și subsolului sunt variate și cuprind: tufuri calcaroase, nisipuri cuarțoase, argile, piatră naturală, balast, lemn de diferite esențe (stejărișuri și făgete), minereuri de metale și pietre prețioase și semiprețioase, zăcăminte de betonită și calcare,ape termale, nămol terapeutic, ape minerale.

Rețeaua hidrografică a Ținutului „Sargeția” este bine reprezentată și aparține în principal râurilor Mureș și Strei care colectează numeroase cursuri de apă ce se scurg de pe pantele Munților Metaliferii, Munților Șurianu și Masivului Glodeanu.

Ca accesibilitate teritoriul se află de-a lungul ***Autostrăzii A1***, parte a Coridorului IV european de transport, aflată în construcție, este traversat de două importante ***drumuri europene*** și câteva drumuri naționale, de-a lungul teritoriului trece ***calea ferată*** care leagă Romania de Europa Occidentală, iar ca proximitatea unor aeroporturi le menționăm pe cele de la Sibiu la 116 de km., Timișoara la 158 km. și Cluj la o distanță de 164 de km. față de orașul Deva care se află aproximativ în centrul teritoriului acoperit de GAL.

În cadrul teritoriului acoperit de parteneriat există:

a). zone sărace pentru care indicele de dezvoltare umană locală (IDUL) are valori mai mici sau egale cu 55, conform Lista-UAT-urilor-cu-valorile-IDUL-corespunzatoare.xlsx (de pe site-ul MADR), după cum urmează:

Nr. crt.	Comune	Județ	IDUL/comună
1	Balşa	Hunedoara	43,00
2	Brănişca	Hunedoara	48,88
3	Burjuc	Hunedoara	48,00
4	Gurasada	Hunedoara	52,80
5	Mărtineşti	Hunedoara	51,00
6	Petriş	Hunedoara	45,57
7	Vorţa	Hunedoara	38,00
8	Zam	Hunedoara	46,28

b). zone Natura 2000 *(conform Listei ariilor naturale protejate și adreselor de la Agenția Națională pentru Protecția Mediului Arad nr. 957/2016 și Hunedoara nr. 751/2016) și* Lista-ariilor-naturale-protejate-Natura-2000.pdf (de pe site-ul MADR).

- Situri de importanță comunitară și anume: ROSCI0029 (pe teritoriul comunei Balșa), ROSCI0064 (Burjuc, Gurasada, Ilia, Zam, Petriș), ROSCI0085 (Beriu, Orăștioara de Sus), ROSCI0087 (Beriu, Boșorod, Orăștioara de Sus), ROSCI0325 (Gurasada, Vorța, Zam),ROSCI0355 (Burjuc, Zam), ROSCI0373 (Brănișca, Ilia, Șoimuș), ROSCI0254 (Rapoltu Mare), ROSCI0406 (Petriș, Zam) și ROSCI0064 (Petriș).
- Arii de protecție specială avifaunistică (SPA): ROSPA0029 (Petriș, Burjuc, Zam), ROSPA0045 (Beriu, Boșorod, Orăștioara de Sus), ROSPA0132 (Balșa, Geoagiu, Rapoltu Mare), ROSPA0139 (Geoagiu, Hărău, Rapoltu Mare, Turdaș).

c). zone cu valoare naturală ridicată (HNV), conform Lista-zonelor-cu-valoare-naturala-ridicata-HNV.pdf (de pe site-ul MADR): comunele: Băcia, Balșa, Boșorod, Brănișca, Gurasada, Hărău, Ilia, Mărtinești, Orăștioara de Sus, Rapoltu Mare, Șoimuș, Turdaș, Vorța și orașul Geoagiu.

Anexăm adresele de la Agenția pentru Protecția Mediului Arad nr. 957/2016 și Agenția pentru protecția Mediului Hunedoara nr. 751/2016 (în ***Anexa 2*** - Fișa de prezentare a teritoriului).

d). **Două comunități de romi**, conform documentului: Populatia-stabila-dupa-etnie-judete-municipii-orase-comune-RPL-2011.xls (de pe site-ul MADR), în orașul Geoagiu și în comuna Turdaș. Numărul acestora este mai mare decât cel oficial. Aceștia trăiesc în comunități segregate. Majoritatea celor din comunitățile de romi au absolvit opt clase de școală.

Absenteismul şi abandonul şcolar, în special în perioada gimnaziului pare să fie regula acceptată. Motivaţia justificatoare pentru abandonul şcolar este starea de sărăcie, nevoia de a aduce un venit în gospodărie alături de părinţi şi fraţi. Dacă tradiţional romii din Geoagiu și Turdaș erau cărămidari și muzicanţi, astăzi o parte sunt angajaţi la întreprinderile din zonă, dar mulţi dintre ei sunt fără ocupaţie şi îşi asigură traiul din muncitul cu ziua în gospodăriile oamenilor din regiune, din munca în străinătate (cca. 5%), din prostituţie, din şomaj sau din ajutor social. Integrarea acestora în comunitate implică eforturi din partea comunităţii dar şi acceptarea din partea acestora a unor noi modalităţi de trai, de valori şi comportamente.

Prezentarea populației

În ceea ce privește numărul de locuitori din teritoriul GAL, datele sunt conform Recensământului Populației și al Locuințelor 2011, conform datelor statistice primite de la INS Hunedoara și Arad anexate (în **Anexa 2** - Fișa de prezentare a teritoriului).

Teritoriu GAL	Total populație 2011	Populația activă 2011	Populația ocupată 2011	Șomaj 2011
Total	37660	18585	17416	192
%	100,00%	49,35%	93,71%	

Rata de ocupare de 93,71% indică o ocupare mare a forței de muncă din zonă, dar există și mulți locuitori care lucrează pe cont propriu, în special în agricultură și zootehnie, unde productivitatea și veniturile medii continuă să rămână scăzute.

După criterii etnice, populația din teritoriu se prezintă conform documentului: Populatia-stabila-dupa-etnie-judete-municipii-orase-comune-RPL-2011.xls (de pe site-ul MADR), în felul următor:

Total populație cf. recensământ 2011	din care:					
	Români	Romi	Germani	Maghiari	Nedeclarați	Altă etnie
37660	**34902**	**966**	**23**	**482**	**1162**	**125**
100%	**92,68%**	**2,57%**	**0,06%**	**1,28%**	**3,09%**	**0,33%**

În conformitate cu ultimul recensământ al populației din 2011, se constată faptul că în teritoriul Sargeția populația majoritară este de naționalitate română, în proporție de 92,68%. Romii din ținut reprezintă 2,57%, fiind concentrați în Geoagiu și Turdaș.

În tabelul de mai jos este prezentată sintetic situația terenurilor agricole și a suprafețelor arabile la nivelul teritoriului, conform datelor statistice primite de la INS Hunedoara și Arad anexate (în ***Anexa 2*** - Fișa de prezentare a teritoriului).

Teritoriu GAL	**Suprafața agricolă (HA) anul 2014**	din care:			
		Suprafața arabilă	**Pășuni**	**Fânețe**	**Livezi,vii și pepiniere**
TOTAL	**70877**	**28324**	**27153**	**15142**	**258**
%	**100%**	**39,96%**	**38,31%**	**21,36%**	**0,36%**

În tabelul de mai jos este prezentată situația terenurilor neagricole și a pădurilor la nivelul teritoriului conform datelor statistice primite de la INS Hunedoara și Arad anexate (în ***Anexa 2*** - Fișa de prezentare a teritoriului)

Teritoriu GAL	Suprafață terenuri neagricole (Ha) 2014	din care:				
		Păduri și vegetație forstieră	Ape, bălți	Drumuri și căi ferate	Curți și construcții	Terenuri neproductive
TOTAL	118508	104237	2367	3039	3026	5839
%	100%	87,96%	2,00%	2,56%	2,55%	4,93%

Sintetic situația se prezintă în felul următor: din total suprafață teritoriu GAL de 189385 ha, 37,43% este suprafață agricolă și 62,57% este suprafață neagricolă, iar din total suprafață neagricolă 87,96% este ocupată de păduri.

Pe teritoriul GAL își desfășoară activitatea un număr destul de mic de întreprinderi industriale, majoritatea microîntreprinderi cu domeniul de activitate în industria de exploatare și prelucrare a lemnului și industria materialelor de construcții, materia primă provenind din zonă. Ar fi ideal ca aceste microîntreprinderi să se dezvolte și să își mărească capacitățile de producție și numărul de personal.

În fiecare comună din teritoriul GAL există unități comerciale, de alimentație publică și alte societăți care oferă și alte servicii către populație. Ponderea cea mai mare o au întreprinderile care practică comerțul, mare majoritate fiind de dimensiuni foarte mici.

Pe teritoriul acoperit de GAL, activitățile comunităților sunt coordonate de către autoritățile administrațiilor publice locale, respectiv primăriile și consiliile locale. Autoritățile administrației publice locale urmăresc derularea de lucrări pentru îmbunătățirea infrastructurii rurale, canalizare, alimentare cu gaze, infrastructura edilitară etc. La nivelul primăriilor este asigurată și asistența socială, care presupune un ansamblu complex de măsuri întreprinse pentru a răspunde nevoilor sociale, individuale, familiale sau de grup, în vederea prevenirii și depășirii unor situații de dificultate, vulnerabilitate sau dependență, cu promovarea incluziunii sociale și în scopul creșterii calității vieții.

Este un lucru demn de a fi notat la nivelul teritoriului GAL prezenta într-un număr destul de mare a formelor asociative, astfel, în componenta parteneriatului fiind prezente un număr de 15 asociații ce activează în domeniul silviculturii, creșterii animalelor, protecției mediului și alte ONG-uri care au ca scop promovarea intereselor femeilor, tinerilor și comunității rome, care s-au implicat în mod permanent în viața comunității.

Analiza diagnostic

Populația activă, care reprezintă 49,35 % din totalul populației reclamă lipsa locurilor de muncă, deoarece în orașele din apropiere au dispărut marile întreprinderi care absorbeau o mare parte din forța de muncă disponibilă din comunele învecinate. În localitatea Deva din centrul teritoriului, deși a existat o puternică industrie bazată pe sectorul minier (utilaje necesare mineritului și confecții metalice), în prezent întreprinderile, în mare parte, și-au închis porțile. În locul lor nu s-a pus nimic sau s-a pus foarte puțin, insuficient pentru populația locală. Singura soluție pentru ieșirea din impas rămâne dezvoltarea locală, prin punerea în valoare a resurselor locale: tradiții, peisaje, istorie, bogății naturale etc. resurse de care ținutul dispune din plin.

Din analiza situației terenurilor agricole și neagricole, a suprafețelor arabile și pădurilor desprindem faptul că există: suprafețele mari de pășune și lunci care favorizează dezvoltarea zootehniei, dar trebuie să avem o viziune de ansamblu și să sprijinim gospodărirea durabilă, conservarea și îmbunătățirea infrastructurii ecologice și păstrarea speciilor de animale domestice şi plante primejduite. Suntem pentru promovarea și sprijinirea procedurilor de producție și a sistemelor agricole durabile, care nu afectează, nici direct, nici indirect, biodiversitatea regiunii. Astfel că s-a evidențiat ca fundament al conceptului pentru dezvoltare regională folosirea energiei rezultată în urma prelucrării biomasei şi al altor surse regenerabile de energie şi materii prime, ceea ce constituie un potențial imens de dezvoltare pentru spațiul rural, prin modernizarea întreprinderilor agricole şi crearea de noi locuri de muncă. Este necesară reintroducerea în circuitul economic a terenurilor neproductive în vederea atingerii optimului de procent din suprafața totală. Din total suprafață de 1893,85 ha, pădurile ocupă 55,04% din teritoriu, în special în zonele de munte: comunele Beriu, Orăștioara de Sus, Balsa, multe fiind arii naturale protejate, rezervații botanice și mixte, ceea ce a dus o dezvoltare a meșteșugurilor legate de exploatarea și prelucrarea lemnului, existând totodată condiții foarte bune pentru realizarea unei agriculturi ecologice.

O mare parte a Teritoriului Sargeția este zonă montană (comunele Balșa, Beriu, Boșorod,Orăștioara de Sus, Rapoltu Mare, Vorța și orașul Geoagiu - conform Listei UAT din zonele montane anexată (în ***Anexa 2*** - Fișa de prezentare a teritoriului)**,** zonă montană care necesită o strategie specifică de dezvoltare durabilă deoarece se caracterizează prin handicapuri naturale și sociale semnificative.

Ținutul „Sargeția" cuprinde o zonă în care frumusețile naturii se îmbină cu istoria. La orice pas întâlnești urme ale culturii și civilizației dacice care constituie o sursă importantă pentru dezvoltarea turismului în zonă. Parcul Natural Grădiștea Muncelului – Cioclovina adăpostește cele mai importante cetăți dacice – aici se află cetatea Sarmisegetuza Regia, cetăți medievale (Costești, Blidaru şi Feţele Albe), un important sistem carstic format din peșteri, ponoare, coline, chei, un relief fragmentat de numeroase râuri, numeroase sate cu tradiții bine păstrate și cu o arhitectură specifică.

Patrimoniul zonei mai cuprinde cetăți și castele, unele monumente istorice), multe castre dacice și romane și alte descoperiri arheologice (cum este cultura Turdaș).

Natura și istoria au fost darnice cu Ținutul "Sargeția", iar acestea și-au pus amprenta asupra arhitecturii și culturii acestor meleaguri. Datorită amplasării sale geografice precum şi a cadrului natural deosebit, turismul din ținutul "Sargeția" are un bogat şi divers potențial turistic.

Pe teritoriul "Sargeția" își desfășoară activitatea un număr mic de întreprinderi industriale, majoritatea microîntreprinderi cu domeniul de activitate în industria de exploatare și prelucrare a lemnului și industria materialelor de construcții, materia primă provenind din zonă. Este bine că există aceste întreprinderi, că ele funcționează și că asigură câteva locuri de muncă. Ar fi ideal ca aceste microîntreprinderi să se dezvolte și să își mărească capacitățile de producție și numărul de personal.

În privința romilor din teritoriu putem spune că integrarea acestora în civilizație și în viața comunitară este o problemă în plus pe care Asociația Sargeția GAL 1 dorește să o rezolve. Comunitățile de romi nu au fost marginalizate, dimpotrivă, în toate acțiunile desfășurate s-a ținut cont și de opiniile și propunerile lor.

Dezvoltarea socio-economică a teritoriului GAL este indispensabil legată de existența unei infrastructuri rurale de bază, de existența și accesibilitatea la serviciile de bază pentru

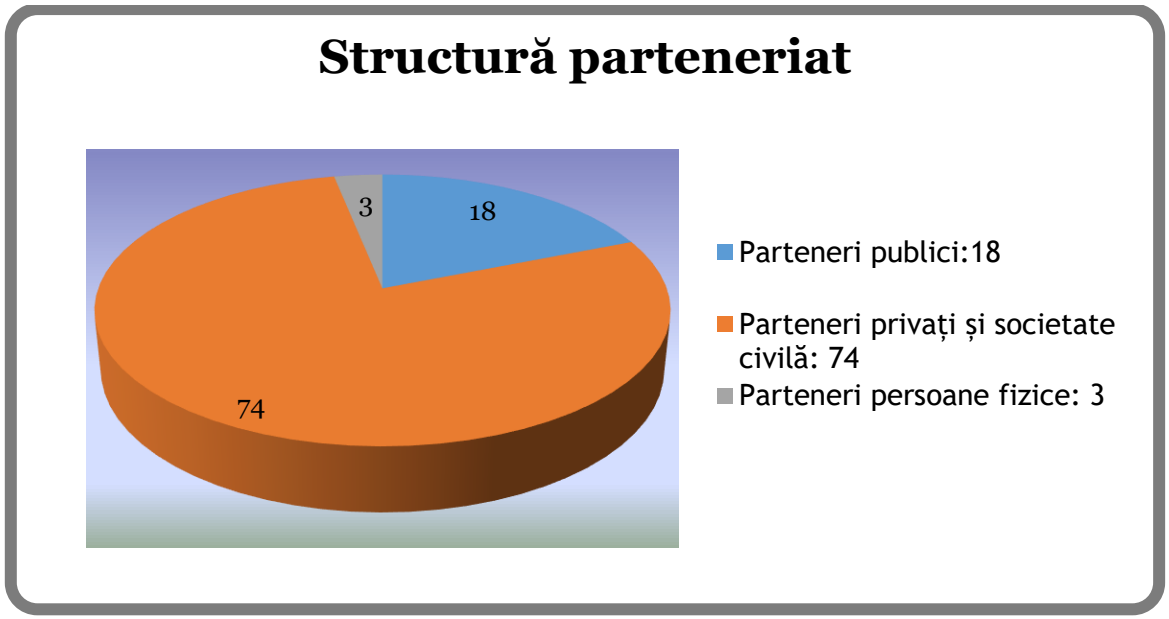
populația rurală, inclusiv a celor de agrement, turistice, sociale și culturale, intervenții pe care le avem în vedere pentru a fi finanțate prin proiecte depuse la GAL, deoarece constituie prioritatea numărul 1.

CAPITOLUL II: Componența parteneriatului

Asociația Sargeția GAL 1 este un parteneriat privat-public alcătuit din membrii asociați ai tuturor grupurilor de interes locale într-o proporție echilibrată și provenind din diverse sectoare socio-economice din zonă.

Parteneriatul pentru implementarea programului LEADER în teritoriul Asociației Sargeția GAL 1 cuprinde un număr de 95 de parteneri, din care 18 din mediul public, 59 din mediul privat și 15 parteneri din societatea civilă,(***Anexa 3*** la SDL) după cum urmează:

- ✓ **18 de parteneri publici** (17 comune, 16 din județul Hunedoara și una din județul Arad + 1 orășel mic (Geoagiu) conform ***Anexei 1*** la SDL.
- ✓ **59 de parteneri privați** (26 de SRL-uri, 19 Întreprinderi Individuale, 13 PFA-uri și 1 Întreprindere Familială)
- ✓ **15 reprezentanți ai societății civile** (12 ONG-uri lucrative și 1 ONG care are ca obiect protecția mediului, 1 ONG care are ca scop păstrarea, exprimarea și dezvoltarea identității rome și 1 ONG care are ca scop promovarea și susținerea intereselor femeilor și tinerilor pe plan local)
- ✓ **3 membri fondatori**

Documentele care atestă apartenența în cadrul parteneriatului sunt cuprinse în ***Anexa 7*** la SDL.

Ținând cont de faptul că orice comunitate deține caracteristici specifice care o diferențiază de alte comunități similare, organismele partenerilor din GAL sunt reprezentative, iar politicile acestora reflectă interesele membrilor lor, dialogul dintre toți partenerii fiind bazat pe încredere reciprocă între parteneri, pe bună credință și pe o implicare permanentă în elaborarea și implementarea strategiei de dezvoltare locală care reflectă nevoile comunității din care fac parte. Viziunea comună și propusă pentru teritoriu este: un teritoriu cu autorități locale responsabile și deschise, cu cetățeni activi și o comunitate de afaceri dinamică și implicată.

Prin implicarea actorilor din diverse domenii de activitate în procesul de dezvoltare locală s-a elaborat strategia de dezvoltare locală care cuprinde întreaga gamă de direcții de dezvoltare locală, urmând ca în viitor, bazându-ne pe același parteneriat, să începem demersurile necesare implementării acesteia. Se spune că: "Cel mai bun mod de a prezice viitorul este sa-l creezi." și acum există această posibilitate.

CAPITOLUL III: Analiza SWOT (analiza punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor)

Folosirea analizei SWOT pentru inițializarea planificării strategice reprezintă o alegere pragmatică, atâta timp cât planificarea strategică nu este o știință exactă. O planificare strategică eficientă nu poate să fie făcută fără a fi atacate mai întâi problemele critice. Rezolvarea problemelor nu înseamnă însă planificare strategică, după cum nici planificarea strategică nu înseamnă rezolvarea problemelor. Analiza SWOT reprezintă numai componenta principală a stabilirii dezvoltării strategice.Dezvoltarea strategică se face pe baza punctelor forte, prin corectarea punctelor de slăbiciune, prin exploatarea oportunităților și prin evitarea amenințărilor.

ANALIZA SWOT A TERITORIULUI

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Amplasare favorabilă în centrul județului Hunedoara cu prelungire în estul județului Arad, cuprinzând o varietate de forme de relief: lunci și câmpii, dealuri, munți	Dezvoltare inegală a comunelor din teritoriu datorită așezării lor geografice
Capital natural cu valoare deosebită din punct de vedere al peisajului, biodiversității, resurselor naturale, genofondului. Patrimoniu de mediu cu multe zone sit-uri Natura 2000.	Interes scăzut pentru promovarea turismului și pentru protecția mediului înconjurător. Preocupare superficială pentru educația ecologică.
Obiective turistice importante: cetăți dacice, castre romane, castele și conace, biserici vechi, monumente istorice, descoperiri arheologice	Obiective de patrimoniu nevalorificate, nerestaurate, fără drumuri de acces.
Rețea de transport rutier cu acces în toate localitățile din zonă, autostrada A1 va traversa teritoriul	Procent scăzut de drumuri asfaltate.
Calea ferată traversează ținutul făcând legătura cu principalele orașe și cu Europa de Vest	Inexistența accesului direct la calea ferată pentru unele localități
Existența stațiunii cu apă termală Geoagiu Băi	Unele resurse naturale sunt insuficient valorificate
Existența apelor minerale și termale și a nămolului terapeutic	Izvoare de ape minerale neamenajate și neexploatate

Spațiu rural cu zone extinse nepoluate, cu o calitate ridicată a aerului, apei și solului	Nu sunt utilizate sursele de energie verde

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Finanțarea infrastructurii rutiere prin accesare fonduri europene	Impactul construcției autostrăzii Transilvania asupra sit-urilor Natura 2000
Modernizarea drumurilor comunale	Lipsă de fonduri din partea autorităților locale
Eficientizarea exploatațiilor forestiere	Capacitate limitată a noilor proprietari privați de pădure de a-și gestiona pădurile în mod durabil
Potențial de dezvoltare energetică și a agriculturii datorită rețelei hidrografice bine dezvoltate	Posibilitatea poluării apelor subterane și de suprafață prin deversarea deșeurilor menajere, în lipsa unui sistem de gestionare și valorificare a deșeurilor
Dezvoltarea agroturismului și a facilităților de agrement	Lipsa de resurse financiare ale privaților pentru suportarea investițiilor în turism
Punerea în valoare a patrimoniului natural	Mentalitate de indiferență față de problemele de mediu
Punerea în valoare a patrimoniului rural	Degradarea obiectivelor de patrimoniu. Estomparea tradițiilor locale
Promovarea investițiilor de mediu în zonele cu risc ecologic	Resurse financiare insuficiente pentru accesarea de fonduri de cofinanțare europene

ANALIZA SWOT A POPULAȚIEI

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Raport echilibrat al populației cu privire la sex și vârstă	Șomajul ascuns de preocupările legate de agricultură
Forță de muncă disponibilă și ieftină	Migrația forței de muncă calificate din cauza ofertelor de muncă scăzute. Capacitate financiară scăzută. Salarii mici oferite în zonă.
Forță de muncă tânără dispusă să se recalifice sau să înceapă o afacere pe cont propriu	Rata șomajului mai mare în rândul tinerilor
Număr mare de tineri cu studii superioare	Subutilizarea forței de muncă calificată superior
Pondere relativ mare a populației active	Număr mare de persoane casnice

Ospitalitatea recunoscută a locuitorilor	Densitatea redusă a populației
Speranța de viață relativ mare	Îmbătrânirea populației

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Dezvoltarea antreprenoriatului	Creșterea șomajului în rândul tinerilor absolvenți
Existența unor exemple de succes ale unor localnici cu inițiativă	Declinul demografic și îmbătrânirea populației
Stabilizarea populației prin dezvoltarea turismului și a sectorului de servicii	Extinderea practicii muncii la negru
Integrarea minorității rome	Abandonul școlar în condițiile reducerii numărului de școli

ANALIZA SWOT A ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE (primar - secundar terțiar - servicii - turism)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Existența de strategii de dezvoltare la nivelul fiecărei comune din zonă	Slaba infrastructură de asistență pentru afaceri
Finalizarea și derularea în zonă de programe de modernizare a infrastructurii rutiere	Interes scăzut pentru protecția mediului.
Existența materiilor prime ecologice pentru industria alimentară	Lipsa unor unități de colectare a produselor agricole. Lipsa lanțului producție - colectare - distribuție a produselor agricole
Interesul crescut pentru produse ecologice și tradiționale, Păstrarea obiceiurilor tradiționale, sărbători, expoziții, târguri unde întreprinzătorii din zonă pot face schimb de experiență și pot să-si promoveze produsele	Slaba implementare a unui sistem de asigurare a calității producției și produselor agricole. Lipsa de promovare a produselor și serviciilor locale
Suprafață forestieră semnificativă	Management necorespunzător al prelucrării lemnului.
Spații disponibile ce pot fi utilizate pentru a demara activități antreprenoriale în zonă	Conștientizare și interes scăzut față de investiții în domeniul energiilor alternative. Pondere mică a activităților neagricole, slabă diversificare.
Tradiții locale în creșterea animalelor	Incapacitatea fermelor mici de a investi în vederea modernizării

Existența suprafețelor întinse de pășuni și fânețe naturale cu posibilități de dezvoltare a sectorului zootehnic	Inexistența unor unități de prelucrare a produselor agricole (lapte, carne, fructe de pădure, ciuperci etc.)
Zonă atractivă turistic din toate punctele de vedere: peisagistic, istoric, cultural, tradițional. Interes din partea localnicilor pentru agroturism	Inexistența unor rețele în turism și a programelor turistice. Lipsa unor dotări turistice corespunzătoare.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Resurse naturale bogate permițând crearea de întreprinderi locale bazate pe creșterea valorii adăugate a acestora	Capacitate scăzută de cofinanțare a proiectelor de investiții din fonduri europene
Potențial ridicat pentru obținerea de produse ecologice datorită utilizării pe scară redusă a îngrășămintelor chimice și pesticidelor	Invadarea pieței cu produse de import. Lipsa de receptivitate la cerințele pieței. Lipsa brandurilor locale înregistrate și promovate
Reconversia unor capacități, în special agricole, spre arii de productivitate adaptate condițiilor locale	Politica fiscală în continuă schimbare face dificilă planificarea de afaceri
Potențial pentru producerea de biomasă	Mentalitate retrogradă privind alinierea la standardele europene
Existența în zonă a unor asociații de producători și parteneriate. Crearea de asociații ale crescătorilor de animale și dezvoltarea celor existente.	Lipsa culturii asociative, mentalitate învechită
Potențial turistic deosebit datorită bogatului patrimoniu natural, istoric și cultural, care poate fi pus în valoare. Posibilitatea practicării diverselor tipuri de turism pe toată durata anului. Posibilități mari de dezvoltare a agroturismului	Pregătire profesională de slabă calitate în domeniul serviciilor turistice. Lipsa unui program de dezvoltare a turismului rural. Concurența altor zone cu infrastructură mai bună.
Condiții și tradiții pentru dezvoltarea activităților agricole. Potențial de adaptare a fermelor la standardele europene	Slaba informare cu privire la normele europene. Interesul scăzut al tinerilor față de agricultură
Existența multor persoane fizice și întreprinderi individuale care se pot transforma în IMM-uri	Imposibilitatea garantării co-finanțării

ANALIZA SWOT A ORGANIZĂRII SOCIALE ȘI INSTITUȚIONALE
(activități asociative - ONG - organizare instituțională)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Capacitate de implementare a strategiilor de dezvoltare la nivelul autorităților publice	Resurse financiare limitate ale autorităților
Deschiderea APL față de investitori	APL nu au bugete care să permită dezvoltarea instituțională și atragerea de investitori în zonă
Implicarea autorităților locale în problemele comunității	Instituțiile din subordinea APL sunt dotate precar
Existența de ONG-uri	Resurse financiare insuficiente pentru co-finanțarea proiectelor
Existența composesoratelor pentru păduri Existența asociațiilor de crescători de animale	Lipsa sponsorilor pentru organizarea de evenimente, activități culturale sau sportive
Existența unei atitudini pro-voluntariat în rândul tinerilor și vârsnicilor	Capacitate scăzută a APL-urilor de a gestiona informație de mediu

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Posibilitatea accesării de programe de finanțare ale UE pentru dezvoltarea infrastructurii mediului rural prin POR și FEADR	Retragerea unor finanțări datorită faptului că nu au sustenabilitate
Sinergii între planurile de dezvoltare locale și alte planuri locale și regionale	Accesarea unei finanțări duble pentru aceeași activitate și încălcarea unor obligații contractuale
Dezvoltarea serviciilor sociale ar duce la creșterea calității vieții	Insuficiența sau inexistența în unele comune a unor servicii sociale
Solicitarea sprijinului oferit de Oficiul Județean pentru Consultanță Agricolă	Necunoașterea suficientă a implicațiilor și avantajelor accesării de fonduri europene
Organizarea la nivel GAL a unor acțiuni de conștientizare a locuitorilor privind oportunitățile de accesare de fonduri europene	Posibilități de co-finanțare scăzute

Analiza SWOT, împreună cu o considerare etică a valorilor societale, facilitează crearea, evaluarea și alegerea strategiei de dezvoltare. Totuși, nici cea mai bună planificare strategică nu poate adăuga valoare economică la modul efectiv, dacă cei implicați nu sunt pregătiți să își execute strategia proactiv și în timp real, printr-o capabilitate de implementare flexibilă și robustă. De aceea, toți partenerii implicați vor trebui să pună în practică ideea în care performanța combinată este mai mare decât suma părților, principiu frazat uneori drept formula lui Ansoff, ori formula "2+2=5".

CAPITOLUL IV: Obiective, priorități și domenii de intervenție

Obiectiv de dezvoltare rurală: Prioritate SDL	**Priorități de dezvoltare rurală ale UE**	**Domeniu de intervenție**	**Măsură**	**Indicatori de rezultat**
Prioritatea 1 SDL: Dezvoltarea economică și socială a teritoriului GAL ,asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice	P6: promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale	6(b): încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale.	M1 Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite: 25.000 locuitori
		6(a): facilitarea diversificării, a înființării și dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.	M2 Înființarea de activități neagricole în teritoriul GAL	Număr de locuri de muncă nou create : 5
		6(a): facilitarea diversificării, a înființării și dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.	M3 Crearea și dezvoltarea de activități neagricole în teritoriul GAL	Număr de locuri de muncă nou create : ~~10~~ 16 Număr de întreprinderi înființate/modernizate: 4
		6(b): încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale.	M4 Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite = 2.000 locuitori
	~~**P5:** promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările~~	~~5(c) facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor și reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei~~	~~M8 Investiții în tehnologii forestiere, în prelucrarea și marketingul produselor forestiere în teritoriul GAL~~	~~Număr de locuri de muncă nou create : 6~~ ~~Număr întreprinderi înființate/modernizate: 2~~

	~~climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic~~			
	Obiective transversale	conform art. 8 (1) (c) (v) și art. 5 punctul 5(c) și (e) din Reg. 1305/2013	Măsuri transversale: inovare, protecția mediului și reducere a efectelor schimbărilor climatice	
Prioritatea 2 SDL: Creșterea competitivității tuturor tipurilor de agricultură	P2: creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare	2(b): facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor.	M5 Instalarea tinerilor fermieri în teritoriul GAL	Număr exploatații care au primit sprijin: 3
		2(a): Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea și modernizarea exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole.	M6 Dezvoltarea exploatațiilor agricole în teritoriul GAL	Număr exploatații sprijinite: 2
	Obiective transversale	conform art. 8 (1) (c) (v) și art. 5 punctul 2 (a) și (b) și punctul (4) (b și c) din Reg. 1305/2013	Măsuri transversale: inovare, protecția mediului și reducere a efectelor schimbărilor climatice	
Prioritatea 3 SDL: Promovarea procesării și marketingului produselor agricole prin intermediul schemelor de	P3: promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a	3 (a): Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, creșterea valorii adăugate a produselor agricole, promovarea pe piețele locale, a circuitelor scurte de aprovizionare,	~~M7 Investiții în procesarea și marketingul produselor agricole în teritoriul GAL~~	~~Număr întreprinderi înființate/modernizate: 2~~

calitate, a creșterii valorii adăugate a produselor agricole și al promovării pe piață în cadrul formelor asociative	gestionării riscurilor în agricultură	grupurilor de producători și a organizațiilor interprofesionale.		
		3 (a): Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, creșterea valorii adăugate a produselor agricole, promovarea pe piețele locale, a circuitelor scurte de aprovizionare, grupurilor de producători și a organizațiilor interprofesionale.	M9 Scheme de calitate	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate:1
		3 (a): Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, creșterea valorii adăugate a produselor agricole, promovarea pe piețele locale, a circuitelor scurte de aprovizionare, grupurilor de producători și a organizațiilor interprofesionale.	M10 Înființare grupuri și organizații de producători în teritoriul GAL	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la grupuri/organizații de producători: 1
	Obiective transversale	conform art. 8 (1) (c) (v) și art. 5 punctul 5(c) și punctul (4) din Reg. 1305/2013	Măsuri transversale: inovare, protecția mediului și reducere a efectelor schimbărilor climatice	

Tabelul 2: Indicatori de monitorizare specifici domeniilor de intervenție

Domeniu de intervenție	**Indicator de monitorizare**	
2A, 2B,	Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți	7 exploatații
3A	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători	4 exploatații/întreprinderi
6A	Locuri de muncă create	21 locuri de muncă nou create
6B	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite	27.000 locuitori

CAPITOLUL V: Prezentarea măsurilor

În Strategia de Dezvoltare Rurală se are în vedere obținerea de finanțare nerambursabilă pentru proiecte depuse la GAL pe următoarele măsuri:

M1/6B Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL

M2/6A Înființarea de activități neagricole în teritoriul GAL

M3/6A Crearea și dezvoltarea de activități neagricole în teritoriul GAL

M4/6B Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL

M5/2B Instalarea tinerilor fermieri în teritoriul GAL

M6/2A Dezvoltarea exploatațiilor agricole în teritoriul GAL

~~**M8/5C,6A Investiții în tehnologii forestiere, în prelucrarea și marketingul produselor forestiere în teritoriul GAL**~~

~~**M7/3A Investiții în procesarea și marketingul produselor agricole în teritoriul GAL**~~

M9/3A Scheme de calitate

M10/3A Înființare grupuri și organizații de producători în teritoriul GAL

Măsurile au în vedere și Obiectivele transversale menționate în art. 8, alin. (1), litera (c), punctul (v) din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013.

Stabilirea acestor măsuri a avut în vedere cele 3 priorități de dezvoltare identificate la nivelul teritoriului, și anume:

- ✓ Prioritatea 1 SDL: Dezvoltarea economică și socială a teritoriului GAL, asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice
- ✓ Prioritatea 2 SDL: Creșterea competitivității tuturor tipurilor de agricultură
- ✓ Prioritatea 3 SDL: Promovarea procesării și marketingului produselor agricole prin intermediul schemelor de calitate, a creșterii valorii adăugate a produselor agricole și al promovării pe piață în cadrul formelor asociative

Pentru elaborarea strategiei de dezvoltare locală s-a impus analiza profundă a situației existente în toate domeniile vieții economice și sociale din teritoriu. Colaborarea cu actorii locali a permis dezvoltarea unei viziuni parteneriale asupra particularităților economice și sociale prin construirea arborelui problemelor și efectuarea analizelor SWOT. Participanții la întâlnirile de lucru au formulat și adoptat o viziune comună cooperării lor viitoare în cadrul parteneriatului și au stabilit prioritățile de acțiune în vederea obținerii maximului de rezultate.

Intervențiile propuse în SDL nu vor rezolva toate problemele existente la nivelul teritoriului, dar asocierea actorilor locali publici și privați va duce la creșterea șanselor de a se accesa cu succes fondurile destinate dezvoltării rurale și de a se implementa proiecte prioritare.

Denumirea măsurii: Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL

CODUL Măsurii: M1/6B

Tipul măsurii:

- ✓ **INVESTIȚII**
- □ **SERVICII**
- □ **SPRIJIN FORFETAR**

1.Descrierea generală a măsurii inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Dezvoltarea socio-economică a teritoriului GAL este indispensabil legată de existența unei infrastructuri rurale de bază, de existența și accesibilitatea la serviciile de bază pentru populația rurală, inclusiv a celor de agrement, turistice, sociale și culturale. Măsura va contribui la îmbunătățirea infrastructurii fizice de bază la scară mică, la îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației din teritoriu, inclusiv a celor de agrement, recreere, turistice și culturale de utilitate publică și a infrastructurii aferente, precum și la crearea de facilități pentru conservarea și promovarea patrimoniului local ceea ce reprezintă o cerință esențială pentru creșterea calității vieții și poate conduce la o incluziune socială, la inversarea tendințelor de declin economic și social și de depopulare a zonelor rurale. O infrastructură îmbunătățită va permite afacerilor din teritoriul GAL să se dezvolte și încurajează spiritul antreprenorial și inovator. Măsura vizează satisfacerea unor nevoi ale comunității locale de dezvoltare socio-economică a teritoriului, precum și crearea unor noi locuri de muncă.

Corelare cu analiza SWOT.

În teritoriul GAL au fost identificate tendințe negative de dezvoltare datorate adesea infrastructurii existente și nivelului scăzut al calității vieții. Măsurile de intervenție propuse în vederea creșterii sustenabilității socio-economice a zonei au în vedere dezvoltarea infrastructurii la scară mică la nivel local, dezvoltarea serviciilor locale de bază, amenajarea de spații publice, îmbunătățirea infrastructurii turistice și de agrement de utilitate publică și crearea de facilități pentru păstrarea și promovarea tradițiilor locale.

Obiectiv de dezvoltare rurală ale Reg.(UE) 1305/2013, art.4: Măsura contribuie la obiectivul c) și anume: obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Obiectivele specifice/ locale ale măsurii sunt:

- Îmbunătățirea accesibilității și a siguranței publice prin investiții în infrastructura fizică la scară mică (drumuri de interes local, înființarea și/sau modernizarea rețelelor de iluminat public și instalarea sistemelor de supraveghere);
- Îmbunătățirea serviciilor publice locale din cadrul primăriilor prin achiziționarea de utilaje și echipamente necesare;
- Îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor prin investiții în crearea și dezvoltarea serviciilor de bază constând în înființarea, amenajarea spațiilor publice pentru populația rurală (renovarea și modernizarea clădirilor publice – primării, cămine culturale etc.), amenajări de piețe de valorificare a produselor locale, parcări, spații pentru organizarea de târguri etc.
- Îmbunătățirea infrastructurii de agrement și turistice de utilitate publică (parcuri, terenuri de sport, piste de biciclete, marcaje și refugii turistice de utilitate publică etc.)

• Sprijinirea conservării și promovării patrimoniului local prin renovarea, reabilitarea și dotarea unor clădiri care să găzduiască acțiuni de stimulare, păstrare și transmitere de meșteșuguri, tradiții sau alte activități tradiționale/specifice locale (inclusiv pentru activități de expunere a patrimoniului istoric și cultural).

Măsura contribuie la prioritatea P6 prevăzută în art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale și este conform priorității 6(b): încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale. Această măsură este în conformitate cu Prioritatea 1 din SDL.

Măsura corespunde obiectivelor art. 20, alin. 1, punctele (b), (d),(e), (f) și (g) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6(b) prevăzut la art. 5 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivul transversal al Reg. (UE) nr. 1305/2013 art. 8 (1) (c) (v) legat de ***inovare*** (amenajare de piețe pentru valorificarea produselor locale, reabilitarea unor facilități pentru conservarea și promovarea patrimoniului istoric și cultural local și a meșteșugurilor tradiționale) în conformitate cu art. 5.3 din PNDR 2014-2020.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL

Măsura M1 Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL este în complementaritate cu toate măsurile propuse în SDL:
M2: Înființarea de activități neagricole în teritoriul GAL; M3: Crearea și dezvoltarea de activități neagricole în teritoriul GAL; M4: Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL; M5: Instalarea tinerilor fermieri în teritoriul GAL; M6: Dezvoltarea exploataților agricole în teritoriul GAL; M7: Investiții în procesarea și marketingul produselor agricole în teritoriul GAL; M8: Investiții în tehnologii forestiere și în prelucrarea și marketingul produselor forestiere în teritoriul GAL; M9: Scheme de calitate și M10: Înființare grupuri și organizații de producători în teritoriul GAL.

Beneficiarii direcți ai măsurilor de mai sus sunt incluși în categoriile de beneficiari indirecți ai măsurii M1 de dezvoltare a satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL.

Sinergia cu alte măsuri din SDL

Prin SDL s-au propus pentru **prioritatea P6:** ***promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale 5*** măsuri distincte, și anume:
Măsura M1 Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL
Măsura M2: Înființarea de activități neagricole în teritoriul GAL
Măsura M3: Crearea și dezvoltarea de activități neagricole în teritoriul GAL
Măsura M4: Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL
Măsura M8: Investiții în tehnologii forestiere, în prelucrarea și marketingului produselor forestiere în teritoriul GAL
Măsura M1 este în sinergie cu măsurile M2, M3, M4 și M8.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Satele din teritoriul GAL reprezintă importante centre de prezervare a moștenirii culturale și istorice (păstrarea tradițiilor, a obiceiurilor, arta meșteșugurilor, situri arheologice, centre istorice etc.) și adăpostesc o arhitectură diversă și un mod de viață bazat pe valori

tradiționale. Aceste sate nu reușesc să utilizeze cu succes aceste resurse unice în avantajul economic al populației din mai multe motive:

- ✓ Infrastructura de bază și socială precară creează dificultăți majore în multe din localitățile rurale, din perspectiva accesării serviciilor medicale, educaționale și administrative etc., limitând astfel și posibilitățile de ocupare a unui loc de muncă;
- ✓ Serviciile publice sunt insuficient dezvoltate;
- ✓ În teritoriul GAL spațiile recreaționale (locuri de joacă pentru copii, parcuri, piste de biciclete, terenuri de sport) sunt slab dezvoltate. În privința spațiilor pentru practicarea activităților sportive, acestea sunt insuficiente;
- ✓ În teritoriul GAL mulți fermieri se plâng de imposibilitatea de a-și vinde produsele datorită distanței mari față de piețele din orașe sau din comunele mai dezvoltate.

Prin măsura propusă se dorește rezolvarea acestor probleme. Toate intervențiile propuse vor aduce un plus de valoare în teritoriu prin crearea, îmbunătățirea și diversificarea facilităților de dezvoltare economică, creșterea atractivității teritoriului și diminuarea migrației populației.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013, Reg. (UE) nr. 807/2014, Reg. (UE) nr. 1407/2013 (3), Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, Hotărârea nr. 226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat.

4. Beneficiari direcţi/indirecţi (grup ţintă)

Beneficiari direcți: Entități publice: autorități publice locale şi asociaţiile acestora (ADI-uri)

Beneficiari indirecți: populația locală; fermierii; întreprinderile agricole și neagricole înființate și/sau dezvoltate în teritoriu; ONG-uri din teritoriu.

5. Tip de sprijin

- În conformitate cu prevederile art. 67 din Reg. (UE) nr. 1303/2013 lit. (a), tipul de sprijin constă în: (a) rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv.
- În conformitate cu prevederile art. art. 45 din R. (CE) nr. 1305/2013 pct.4: (4) Beneficiarii sprijinului pentru investiții pot solicita plata unui avans de până la 50% din ajutorul public acordat.
- În conformitate cu prevederile art. 63 din R. (CE) nr. 1305/2013 pct.1: (1)Plata avansurilor este condiționată de constituirea unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Tipuri de acţiuni eligibile

1. Înființarea de drumuri noi, extinderea şi îmbunătățirea rețelei de drumuri de interes local ce aparțin proprietății publice a unității administrative (comună) pe teritoriul căreia se află.

2. Prima înființare și extindere a rețelei publice de joasă tensiune și/sau a rețelei publice de iluminat; Înființare și/sau extindere sisteme de supraveghere;

3. Achiziționarea de utilaje și echipamente pentru serviciile publice

4. Înființarea, amenajarea spațiilor publice de recreere pentru populația rurală (parcuri, spații de joacă pentru copii, terenuri de sport, piste de biciclete); renovarea clădirilor publice (ex. sedii primării, cămine culturale) și amenajări de parcări, piețe pentru valorificarea produselor locale, spații pentru organizarea de târguri etc.; Este permisă doar renovarea clădirilor publice, nu este permisă extinderea pe orizontală sau pe verticală a acestora, cu excepția celor care prevăd sporirea confortului prin utilizarea unor grupuri sanitare corespunzătoare normelor sanitare în vigoare; investiții de renovare, modernizarea și dotarea aferentă a așezămintelor culturale, inclusiv prima achiziție de cărți, materiale audio, achiziționarea de costume populare și instrumente muzicale tradiționale în vederea promovării patrimoniului cultural imaterial ca parte componența a proiectului. De asemenea vor fi susținute cheltuielile cu achiziționarea de echipamente hardware, software, inclusiv costurile de instalare şi montaj.

5. Înființarea, modernizarea și/sau dotarea infrastructurii de agrement și turistic de utilitate publică: parcuri, terenuri de sport, piste biciclete, marcaje și refugii turistice de utilitate publică;

6. Renovarea, reabilitarea și dotarea unor clădiri care să găzduiască acțiuni de stimulare, păstrare și transmitere de meșteșuguri, tradiții sau alte activități tradiționale/specifice locale (inclusiv pentru activități de expunere a patrimoniului istoric și cultural). Pentru sustenabilitate, proiectele ar trebui să prevadă posibilitatea accesării altor programe.

Costurile generale, conform art. 45, alin 2 litera c) a Reg. (UE) nr. 1305/2013, precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, inclusiv studiile de fezabilitate, vor fi realizate în limita a 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd și construcții-montaj, și în limita a 5% pentru proiectele care prevăd simpla achiziție.

Tipuri de acţiuni și cheltuieli neeligibile

1. Cumpărarea de teren și/sau de imobile;
2. Impozite și taxe fiscale;
3. Costuri operaționale inclusiv costuri de întreținere și chirie;
4. Comisioane bancare, costurile garanțiilor, cheltuieli de înființare și cheltuieli similare;
5. Achiziționarea de bunuri second-hand (utilizate), cu excepția celor care au ca obiectiv obținerea caracterului tradițional autentic;
6. TVA, cu excepția TVA-ului nedeductibil
7. Costuri de schimb valutar, taxe și pierderi ocazionate de schimburile valutare asociate contului euro AFIR;
8. Contribuția în natură;
9. Costurile aferente unui contract de leasing;
10. Costuri realizate înainte de aprobarea proiectului, cu excepția costurilor generale conform art.45, alin 2 lit. C) a Reg. (UE) nr. 1305/2013;
11. Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente;
12. Renovarea și construcția de școli, dispensare și spitale;
13. Construcția de așezăminte culturale noi.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată;
- Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
- Prin memoriul justificativ/studiul de fezabilitate, proiectul trebuie să demonstreze oportunitatea și necesitatea socio-economică a investiției;
- Construcţia, modernizarea şi extinderea clădirilor trebuie să respecte prevederile PUG şi trebuie să respecte/ păstreze arhitectura specifică locală;
- Beneficiarul trebuie să prezinte toate avizele şi acordurile necesare investiţiei respective;
- Beneficiarul trebuie să declare pe propria răspundere că va asigura cofinanțarea proiectului;
- Nu este permisă dubla finanțare a aceleași activități/ investiții din alte fonduri comunitare sau naționale.

8. Criterii de selecție

1. Principiul prioritizării localităților din teritoriu care nu au mai primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară;
2. Principiul prioritizării localităților din teritoriu cu grad de sărăcie ridicat;
3. Principiul prioritizării tipului de investiții în sensul prioritizării investițiilor în scopul conservării și promovării patrimoniului istoric și cultural și/sau de păstrare a tradițiilor și meșteșugurilor tradiționale;
4. Principiul prioritizării investițiilor în infrastructura de agrement și turism de utilitate publică;
5. Principiul prioritizării investițiilor de amenajare a spațiilor publice de utilitate publică pentru populația rurală;
6. Principiul prioritizării investițiilor în infrastructura de drumuri care asigură legătura cu principalele căi rutiere (drumurile județene, naționale) sau alte căi principale de transport.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Deoarece Măsura 1 are în vedere investiții de utilitate publică intensitatea sprijinului va fi de: 100% pentru investiții negeneratoare de venit și investiții generatoare de venit cu utilitate publică.

Valoarea proiectelor poate fi cuprinsă între 5.000 – 84.000 Euro.

10. Indicatori de monitorizare

- Populația netă care beneficiază de servicii/ infrastructuri îmbunătățite: 25.000
- Numărul întreprinderilor, asociațiilor care beneficiază infrastructură îmbunătățită: 30
- Număr de comune sprijinite: 18

Denumirea măsurii: Înființarea de activități neagricole în teritoriul GAL
CODUL Măsurii: M2/6A
Tipul măsurii:

□ **INVESTIȚII**
□ **SERVICII**

- ✓ **SPRIJIN FORFETAR**

1.Descrierea generală a măsurii inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Scopul sprijinului acordat prin această măsură este de a stimula mediul de afaceri din teritoriul GAL, contribuind astfel la creșterea numărului de activități neagricole desfășurate, care să conducă la creșterea veniturile populației rurale și reducerea diferențelor dintre mediul rural și urban.

Sunt vizați fermierii sau membrii gospodăriilor lor agricole care doresc să-și diversifice activitățile economice prin practicarea de activități neagricole în vederea creșterii veniturilor alternative și a reducerii dependenței față de sectorul agricol, micro-întreprinderile și întreprinderile mici existente din spațiul rural, care își propun activități non-agricole, pe care pe care nu le-au mai efectuat până la data aplicării pentru sprijin și micro-întreprinderi și întreprinderi mici noi înființate în anul depunerii aplicației de finanțare sau cu o vechime de maxim 3 ani fiscali, care nu au desfășurat activități până în momentul depunerii acesteia (start-ups). Se are în vedere de asemenea și încurajarea menținerii și dezvoltării activităților meșteșugărești tradiționale.

Corelare cu analiza SWOT.

În teritoriul GAL au fost identificate oportunități de dezvoltare a unor activități neagricole pentru fermieri și IMM-uri, atât în sectorul productiv, cât și în sectorul serviciilor. De asemenea există un interes deosebit pentru înființarea de agropensiuni, servicii turistice de agrement și alimentație publică care să crească gradul de atractivitate a zonei.

Obiectiv de dezvoltare rurală ale Reg.(UE) 1305/2013, art.4: Măsura contribuie la obiectivul c) și anume: obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Obiectivele specifice/ locale ale măsurii sunt:

- Creșterea numărului de activități neagricole desfășurate în teritoriul GAL;
- Diversificarea activităților economice ale fermierilor sau membrilor gospodăriilor agricole prin practicarea de activități neagricole în vederea creșterii veniturilor și creării de alternative ocupaționale;
- Crearea de locuri de muncă și creșterea veniturilor populației din teritoriul GAL;
- Păstrarea specificului local prin încurajarea dezvoltării activităților meșteșugărești, cum ar fi: activitățile de artizanat și alte activități tradiționale

Măsura contribuie la prioritatea P6 prevăzută în art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: promovarea incluuziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale și este conform priorității 6(a): facilitarea diversificării, a înființării și dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă. Această măsură este în conformitate cu Prioritatea 1 din SDL.

Măsura corespunde obiectivelor art. 19, alin. 1, (a) (ii) și alin. (2) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6(a) prevăzut la art. 5 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013, art. 8 (1) (c) (v) legate de ***inovare*** (urmărindu-se ca proiectele selectate să contribuie la stimularea inovării în teritoriu prin activitățile economice nou înființate, fiind încurajate inițiativele care vor asigura servicii în mai multe UAT-uri și cele care încurajează și stimulează turismul în teritoriul GAL sub toate formele sale), de ***protecția mediului*** (urmărindu-se ca investițiile realizate în cadrul acestei măsuri să fie din categoria celor „prietenoase cu mediul" fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile, în conformitate cu Art. 5, punctul (5) (c) și de ***reducere a efectelor schimbărilor climatice*** (sprijinindu-se microîntreprinderile și întreprinderile mici pentru producția și utilizarea surselor regenerabile de energie, în special prin utilizarea biomasei).

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL

Măsura M2: Înființarea de activități neagricole în teritoriul GAL este în complementaritate cu măsura M1 propusă în SDL: Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL.

Beneficiarii direcți ai măsurii M2 sunt incluși în categoriile de beneficiari indirecți ai măsurii M1 de dezvoltare a satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL.

Sinergia cu alte măsuri din SDL

Prin SDL s-au propus pentru **prioritatea P6:** ***promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale 5*** măsuri distincte, și anume:

Măsura M1 Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL

Măsura M2: Înființarea de activități neagricole în teritoriul GAL

Măsura M3: Crearea și dezvoltarea de activități neagricole în teritoriul GAL

Măsura M4: Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL

Măsura M8: Investiții în tehnologii forestiere, în prelucrarea și marketingului produselor forestiere în teritoriul GAL

Măsura M2 este în sinergie cu măsurile M1, M3, M4 și M8.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Măsura propusă dorește să contribuie la dezvoltarea economică a teritoriului GAL prin sprijinirea și promovarea diversificării activităților către noi activități neagricole în cadrul gospodăriilor agricole, a micro-întreprinderilor și întreprinderilor mici care vor crea noi locuri de muncă în zonă și vor duce la obținerea de venituri alternative pentru populația din zonă și reducerea gradului de dependență față de sectorul agricol. Stimularea activităților de producție, serviciilor de agro-turism, sanitar-veterinare și medicale va crește gradul de atractivitate al zonelor rurale. Activitățile de agroturism sprijinite vor viza practicarea unui turism responsabil care să evite degradarea zonelor naturale sensibile și promovarea acestora, contribuind inclusiv la promovarea biodiversității și generarea de venituri pentru locuitorii mediului rural. Diversificarea economică va duce la creșterea valorificării potențialului comunităților din teritoriu și din perspectiva peisajului, culturii, activităților tradiționale dar și a resurselor locale.

Se au în vedere investiții în:

- Activități de producție (ex: fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton; fabricarea produselor chimice, farmaceutice;

activități de prelucrare a produselor lemnoase; industrie metalurgică, fabricare construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente; fabricare produse electrice, electronice, producție de combustibil din biomasă – ex.: fabricare de peleți în vederea comercializării, producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile pentru desfășurarea propriei activități, ca parte integrantă a proiectului etc.);

- Activități meșteșugărești (ex. activități de artizanat și alte activități tradiționale non-agricole);
- Activități turistice (agropensiuni, servicii turistice de agrement și alimentație publică);
- Furnizarea de servicii inclusiv construcții, reconstrucții și/sau modernizarea spațiilor și zonelor aferente desfășurării activităților (ex: medicale, sanitar-veterinare; reparații mașini, unelte, obiecte casnice; consultanță, contabilitate, juridice, audit; servicii în tehnologia informației și servicii informatice; servicii tehnice, administrative, servicii destinate populației din teritoriul GAL etc.)

Toate aceste intervenții vor aduce un plus de valoare în teritoriu prin crearea și diversificarea facilităților de dezvoltare economică, creșterea atractivității teritoriului și diminuarea migrației populației prin crearea de noi locuri de muncă.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013, Reg. (UE) nr. 807/2014 art. 5 și 13, Hotărârea nr. 226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, PNDR 2014-2020.

4. Beneficiari direcţi/indirecţi (grup ţintă)

Beneficiari direcţi:

- Fermieri sau membrii unei gospodării agricole, care își diversifică activitatea prin înființarea unei activități non-agricole în teritoriul GAL pentru prima dată. (start-ups);
- Micro-întreprinderi și întreprinderi mici existente din teritoriul GAL care își propun activități non-agricole, pe care nu le-au mai efectuat până la data aplicării pentru sprijin; (start-ups);
- Micro-întreprinderi și întreprinderi mici noi, înființate în anul depunerii aplicației de finanțare sau cu o vechime de maxim 3 ani fiscali, care nu au desfășurat activități până în momentul depunerii acesteia (start-ups).

Micro-întreprinderile și întreprinderile mici, atât cele existente cât și cele nou înființate (start-ups) trebuie să fie înregistrate și să-și desfășoare activitatea propusă prin proiect în teritoriul GAL (atât sediul social, cât și punctul de lucru unde se realizează proiectul trebuie să fie amplasate în teritoriul GAL).

Persoanele fizice neautorizate nu sunt eligibile.

Beneficiari indirecți:

- populația locală, alți fermieri din teritoriu, alte IMM-uri din teritoriu și ONG-uri din teritoriu.

5. Tip de sprijin

Pentru investițiile pentru finanțarea înființării de noi activități non-agricole în teritoriul GAL sprijinul se va acorda pe baza unui plan de afaceri sub formă de sumă forfetară, în conformitate cu prevederile Art. 67 (1) (c) din Reg. (UE) nr. 1303/2013. Sprijinul se va acorda pentru îndeplinirea tuturor obiectivelor din cadrul Planului de Afaceri.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Tipuri de acţiuni eligibile:

Toate cheltuielile propuse în Planul de Afaceri, inclusiv capitalul de lucru și capitalizarea întreprinderii și activitățile relevante pentru implementarea corectă a Planului de Afaceri aprobat, pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.

Tipurile de operațiuni și cheltuieli eligibile vor fi în conformitate cu Lista codurilor CAEN eligibile pentru finanțare.

Tipuri de operațiuni neeligibile:

Nu sunt eligibile activitățile complementare activității de bază desfășurată de solicitant! Sunt eligibili pentru finanțare doar solicitanții care propun coduri CAEN noi, pe care nu le-au mai avut până la momentul depunerii cererii de finanțare în domeniul de activitate sau erau parte din statut, dar nu erau autorizate ca și obiect de activitate la Registrul Comerțului.

Cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente ”second hand”; cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal şi pentru transport persoane; cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin (3) din Reg. (UE) nr. 1303/2013; cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția costurilor generale definite la art. 45, alin 2 litera c) a Reg. (UE) nr. 1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare.

7. Condiții de eligibilitate

Pentru proiectele de investiții:

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să prezinte un plan de afaceri a cărui implementare trebuie să înceapă în cel mult 9 luni de la data notificării de primire a sprijinului.

Planul de afaceri va cuprinde cel puțin: Prezentarea situației economice inițiale a beneficiarului; Prezentarea etapelor și obiectivelor propuse pentru dezvoltarea noilor activități ale beneficiarului; Prezentarea detaliată a acțiunilor și resurselor aferente (materiale, umane și financiare) necesare pentru dezvoltarea activităților beneficiarului și va menționa obligatoriu: titlul proiectului, data întocmirii acestuia și cursul de schimb euro/ lei al Băncii Centrale Europene valabil la data elaborării acestuia.

- Obiectivul trebuie să se încadreze în cel puțin unul dintre tipurile de activități sprijinite;
- Sediul social și punctul/punctele de lucru trebuie să fie situate în teritoriul GAL iar activitatea va fi desfășurată în teritoriul GAL.

Înaintea solicitării celei de-a doua tranșe de plată, solicitantul face dovada desfășurării activităților comerciale prin producția comercializată sau prin activitățile prestate, în procent de minim 30% din valoarea primei tranșe de plată.

Perioada de implementare a proiectului este de maximum 5 ani de la încheierea Contractului de Finanțare și include implementarea Planului de Afaceri, controlul implementării precum și plata ultimei tranșe.

8. Criterii de selecție

Selecția se va face pe baza următoarelor principii:

- Principiul diversificării activității agricole a fermierilor/membrilor gospodăriei agricole către activități neagricole;
- Principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere (textile și pielărie, industrii creative și culturale, inclusiv meșteșuguri, activități de servicii în tehnologia informației, agroturism, servicii pentru populația din teritoriul GAL); vor primi punctaj suplimentar proiectele de investiții în producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile pentru desfășurarea propriei activități, ca parte integrantă a proiectului și investițiile în servicii care vor deservi mai multe UAT-uri;
- Principiul prioritizării activităților agroturistice;
- Principiul stimulării unui nivel ridicat de calitate al planului de afaceri, care va fi stabilit în funcție de producția comercializată sau activitățile prestate, în procent de peste 30% din valoarea primei tranșe de plată;
- Nu mai există o astfel de investiție în UAT-ul în care urmează a se implementa proiectul.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Pentru finanțarea înființării de noi activități non-agricole în mediul rural pe baza unui plan de afaceri (proiecte de tip start-ups), sprijinul va fi acordat sub formă de sumă forfetară astfel:

- 70% din cuantumul sprijinului la semnarea deciziei de finanțare;
- 30% in cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a planului de afaceri, fără a depăși cinci ani de la semnarea deciziei de finanțare.

- Cuantumul sprijinului este de 50.000 de euro/proiect pentru proiectele de servicii;
- Cuantumul sprijinului este de 70.000 de euro/proiect în cazul activităților de producție, servicii medicale, sanitar-veterinare, agroturism și de agrement.

10. Indicatori de monitorizare

- Număr de locuri de muncă nou create: 5
- Număr întreprinderi nou înființate: 3

Denumirea măsurii: Crearea și dezvoltarea de activități neagricole în teritoriul GAL
CODUL Măsurii: M3/6A
Tipul măsurii:

- ✓ **INVESTIȚII**
- □ **SERVICII**
- □ **SPRIJIN FORFETAR**

1.Descrierea generală a măsurii inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Scopul sprijinului acordat prin această măsură este de a stimula mediul de afaceri din teritoriul GAL contribuind la creșterea numărului de activități neagricole prin dezvoltarea activităților neagricole prin crearea și dezvoltarea microîntreprinderilor și întreprinderilor mici în domenii neagricole ceea ace va duce la crearea de noi locuri de muncă în zonă și la absorbția surplusului forței de muncă din sectorul agricol. Stimularea activităților de producție, serviciilor de agro-turism, sanitar-veterinare și medicale va crește gradul de atractivitate al teritoriului, reducând astfel tendința rezidenților de a migra spre mediul urban în căutarea unor noi oportunități socio-economice.

Sprijinul acordat vizează fermele existente, microîntreprinderile și întreprinderile mici existente și nou înființate care dezvoltă activități non-agricole productive, precum și diverse servicii și care vor contribui la diversificarea activităților în zonă și la crearea de locuri de muncă, acordându-se prioritate sectoarelor cu potențial ridicat de dezvoltare identificate

De asemenea, sunt vizați fermierii sau membrii gospodăriilor lor agricole care doresc să-și diversifice activitățile economice prin practicarea de activități non-agricole în vederea creșterii veniturilor și creării de alternative ocupaționale, cât și întreprinderile sociale și cooperativele.

Corelare cu analiza SWOT.

În teritoriul GAL au fost identificate oportunități de dezvoltare a activităților neagricole, atât în sectorul productiv, cât și în sectorul serviciilor. De asemenea există un interes deosebit pentru înființarea de agropensiuni, servicii turistice de agrement și alimentație publică.

Obiectiv de dezvoltare rurală ale Reg.(UE) 1305/2013, art.4: Măsura contribuie la obiectivul c) și anume: obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Obiectivele specifice/ locale ale măsurii sunt:

- Stimularea mediului de afaceri din teritoriul GAL
- Creșterea numărului de activități neagricole desfășurate în teritoriul GAL;
- Dezvoltarea activităților neagricole existente în teritoriul GAL;
- Crearea de locuri de muncă și creșterea veniturilor populației din teritoriu;
- Diversificarea activităților economice ale fermierilor sau membrilor gospodăriilor agricole prin practicarea de activități neagricole în vederea creșterii veniturilor și creării de alternative ocupaționale;
- Păstrarea specificului local prin încurajarea dezvoltării activităților meșteșugărești, cum ar fi: activitățile de artizanat și alte activități tradiționale.

Măsura contribuie la prioritatea P6 prevăzută în art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale și este conform priorității 6(a): facilitarea diversificării, a înființării și dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă. Această măsură este în conformitate cu Prioritatea 1 din SDL.

Măsura corespunde obiectivelor art. 19, alin. 1 (b), alin. (2) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6(b) prevăzut la art. 5 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivul transversal al Reg. (UE) nr. 1305/2013 art. 8 (1) (c) (v) legat de ***inovare***, urmărindu-se ca proiectele selectate să contribuie la stimularea inovării în teritoriu prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea economică, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Astfel diversificarea activităților economice în teritoriul GAL va deschide noi oportunități și posibilități pentru adoptarea de metode noi și utilizarea de tehnologii inovatoare, iar prin susținerea turismului rural în toate formele sale va spori atractivitatea teritoriului. **Măsura contribuie și la obiectivul transversal** al Reg. (UE) nr. 1305/2013 legat de ***protecția mediului***, urmărindu-se ca investițiile realizate în cadrul acestei măsuri să fie din categoria celor „prietenoase cu mediul" fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile, în conformitate cu Art. 5, punctul (5) (c) și cele care dezvoltă planuri de afaceri cu impact pozitiv asupra mediului (care să nu afecteze biodiversitatea printr-o dezvoltare neadecvată și să reprezinte surse de poluare a aerului, resurselor, etc.). **Măsura contribuie și la obiectivul transversal** al Reg. (UE) nr. 1305/2013 legat de ***reducere a efectelor schimbărilor climatice***, sprijinindu-se microîntreprinderile și întreprinderile mici pentru producția și utilizarea surselor regenerabile de energie, în special cele care vor face investiții în producția de biocombustibil (peleți) din biomasă.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL

Măsura M3: Crearea și dezvoltarea de activități neagricole în teritoriul GAL este în complementaritate cu măsura M1 propusă în SDL: Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL.

Beneficiarii direcți ai măsurii M3 sunt incluși în categoriile de beneficiari indirecți ai măsurii M1 de dezvoltare a satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL

Sinergia cu alte măsuri din SDL

Prin SDL s-au propus pentru **prioritatea P6:** ***promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale 5*** măsuri distincte, și anume:

Măsura M1 Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL

Măsura M2: Înființarea de activități neagricole în teritoriul GAL

Măsura M3: Crearea și dezvoltarea de activități neagricole în teritoriul GAL

Măsura M4: Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL

Măsura M8: Investiții în tehnologii forestiere, în prelucrarea și marketingului produselor forestiere în teritoriul GAL

Măsura M3 este în sinergie cu măsurile M1, M2, M4 și M8.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Măsura propusă dorește să contribuie la dezvoltarea economică a teritoriului GAL prin sprijinirea creării și dezvoltării microîntreprinderilor și întreprinderilor mici în domenii neagricole care vor crea noi locuri de muncă în zonă.

Se au în vedere investiții în:

- Activități de producție (ex: fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton; fabricarea produselor chimice, farmaceutice; activități de prelucrare a produselor lemnoase; industrie metalurgică, fabricare construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente; fabricare produse electrice, electronice, etc.);
- Activități meșteșugărești: activități de artizanat și alte activități tradiționale non-agricole (ex: olărit, brodat, prelucrarea manuală a fierului, lânii, lemnului, pielii etc.);
- Activități turistice (ex: agropensiuni, servicii turistice de agrement și alimentație publică);
- Furnizarea de servicii sociale, inclusiv construcții, reconstrucții și/sau modernizarea spațiilor și zonelor aferente desfășurării activităților (ex: medicale, sociale, sanitar-veterinare; reparații mașini, unelte, obiecte casnice; consultanță, contabilitate, juridice, audit; servicii în tehnologia informației și servicii informatice; servicii tehnice, administrative, alte servicii destinate populației din teritoriul GAL etc.) etc.);
- Fabricarea de peleți și brichete din biomasă.

Stimularea activităților de producție, serviciilor de agro-turism, sanitar-veterinare și medicale va crește gradul de atractivitate al zonei. Activitățile de agroturism sprijinite vor viza practicarea unui turism responsabil care să evite degradarea zonelor naturale sensibile și, mai mult decât atât, promovarea acestora, contribuind inclusiv la promovarea biodiversității și generarea de venituri pentru locuitorii din teritoriu. Diversificarea economică va duce la creșterea valorificării potențialului comunităților din teritoriu și din perspectiva peisajului, culturii, activităților tradiționale dar și a resurselor locale.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013, Reg. (UE) nr. 807/2014, Art. 5 și 13, Reg. (UE), nr. 1407/2013 (3), Hotărârea nr. 226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, PNDR 2014-2020.

4. Beneficiari direcţi/indirecţi (grup ţintă)

Beneficiari direcţi:

- Micro-întreprinderi și întreprinderi non-agricole mici existente și nou înființate din teritoriul GAL;
- Fermieri sau membrii unor gospodării agricole care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole în teritoriul GAL în cadrul întreprinderii deja existente încadrabile în categoria microîntreprinderi și întreprinderi mici;
- Întreprinderi sociale din teritoriul GAL;
- Cooperative din teritoriul GAL.

Micro-întreprinderile și întreprinderile mici, atât cele existente cât și cele nou înființate (*start-ups*) trebuie să fie înregistrate şi să-şi desfăşoare activitatea propusă prin proiect în teritoriul GAL (atât sediul social, cât și punctul de lucru trebuie să fie amplasate în teritoriul GAL).

Beneficiari indirecți: populația locală, alți fermieri din teritoriu, alte IMM-uri din teritoriu și ONG-uri din teritoriu.

5. Tip de sprijin

- În conformitate cu prevederile art. 67 din Reg. (UE) nr. 1303/2013 lit. (a), tipul de sprijin constă în: (a) rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv.
- În conformitate cu prevederile art. 45 din R. (CE) nr. 1305/2013 pct.4: (4) Beneficiarii sprijinului pentru investiții pot solicita plata unui avans de până la 50% din ajutorul public acordat.
- În conformitate cu prevederile art. 63 din R. (CE) nr. 1305/2013 pct.1: (1)Plata avansurilor este condiționată de constituirea unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Tipuri de acțiuni eligibile:

- Construcția, extinderea și/sau modernizarea și dotarea clădirilor; (*în cazul în care prin proiect se propun lucrări de intervenție asupra clădirilor, solicitantul trebuie să dovedească dreptul de proprietate asupra clădirii și terenului aferent)*; Pentru cabinet medical/veterinar individual se acceptă doar investiții de modernizare.
- Achiziționarea și costurile de instalare, inclusiv în leasing de utilaje, instalații și echipamente noi;
- Înființarea/modernizarea/dotarea cu facilități pentru activități de agrement/recreative;
- Înființarea de ateliere/cooperative meșteșugărești
- Investiții intangibile: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci;

Tipuri de operațiuni neeligibile:

- Prestarea de servicii agricole (nu sunt eligibile achizițiile de utilaje agricole);
- Procesarea și comercializarea produselor prevăzute în Anexa 1 din Tratat;
- Producția de electricitate din biomasă ca și activitate economică;
- Achiziționarea de bunuri și echipamente ”second hand” (cu excepția celor care au ca obiectiv obținerea caracterului tradițional autentic);
- Achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să se încadreze în unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Solicitantul trebuie să își desfășoare activitatea aferentă investiției finanțate în teritoriul GAL, iar localizarea proiectului pentru care se solicită finanțare trebuie să fie în teritoriul GAL;

- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice;
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate;
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului și dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului.

8. Criterii de selecție

Selecția se va face pe baza următoarelor principii:

- Principiul diversificării activităților agricole a fermelor existente către activități non agricole; se va acorda punctaj suplimentar acelor investiții care promovează adoptarea de metode noi de lucru și utilizarea de tehnologii inovatoare pentru teritoriul GAL;
- Principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere (textile și pielărie, industrii creative și culturale-inclusiv meșteșuguri, activităţi de servicii în tehnologia informației, agroturism);
- Principiul stimulării activităților agroturistice;
- Principiul derulării activităților anterioare ca activitate generală de management a firmei, pentru o mai bună gestionare a activității economice;
- Principiul prioritizării proiectelor care utilizează energiea produsă din surse regenerabile;
- Principiul localizării întregii activități a solicitantului în teritoriul GAL;
- Întreprindere care asigură prelucrează/servicii în mai mult de două UAT-uri din GAL.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Intensitatea sprijinului va fi de:

- 70% pentru cheltuielile eligibile din proiect.

- 90% pentru solicitanții care desfășoară activități de producție, servicii medicale, sanitar-veterinare și agroturism și pentru fermierii care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unor activităţi neagricole.

Sprijin public nerambursabil va respecta prevederile R 1407/2013 cu privire la sprijinul de minimis. Suma nerambursabilă acordată va respecta condiția creării de noi locuri de muncă astfel că se vor acorda 30.000 Euro pentru 1 loc de muncă.

Valoarea proiectelor poate fi cuprinsă între 5.000 – 70.000 Euro.

10. Indicatori de monitorizare

- Număr de locuri de muncă nou create: 10
- Număr întreprinderi nou înființate: 5

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

Măsura vizează încurajarea şi susţinerea întreprinzătorilor din domeniul non-agricol pentru înfiinţarea şi/sau dezvoltarea activităţilor neagricole în comunele din teritoriul GAL, având în vedere încurajarea acelor activităţi sau operaţiuni care sunt deficitare în teritoriu.

Denumirea măsurii: Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL

CODUL Măsurii: M4/6B

Tipul măsurii:

- ✓ **INVESTIȚII**
- □ **SERVICII**
- □ **SPRIJIN FORFETAR**

1.Descrierea generală a măsurii inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Măsura contribuie la realizarea centrelor comunitare multifuncționale în care se vor desfășura activități sociale legate de nevoile locuitorilor din teritoriul GAL, inclusiv activități în scopul incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile.

Această măsură vizează satisfacerea unor nevoi ale comunității locale, în special ale comunităților de romi. Conform art. 35 (2) din Legea 292/2011: ” Grupurile şi comunităţile aflate în situaţii de dificultate beneficiază de servicii sociale, în cadrul programelor de acţiune comunitară destinate prevenirii şi combaterii riscului de marginalizare şi excluziune socială”. Intervenţia în comunităţile sărace caracterizate prin nivel de educaţie scăzut, acces deficitar la infrastructură (branşarea la sursele de apă, de electricitate), izolare, calitate slabă a locuirii, este dificilă în cele mai multe cazuri şi necesită activităţi de pregătire a comunităţii (traininguri, dezbateri, consiliere etc).

În cadrul centrelor comunitare multifuncționale de exemplu pot fi asigurate următoarele servicii: servicii de consiliere pentru copii: îngrijire, educație timpurie, activități recreative și de socializare, servicii de consiliere pentru părinți vizând mai ales însușirea elementelor de bază privind creșterea și educarea copilului, igiena, etc., servicii de suport pentru depăşirea situaţiilor de marginalizare, servicii de dezvoltare personală pentru dobândirea de noi deprinderi şi noi moduri de a gândi şi acţiona, servicii auxiliare cu caracter administrativ și servicii de îngrijire personală, care, conform art. 33 (2) din Legea 292/2011 „pot fi acompaniate de servicii de consiliere socială, juridică şi de informare”.

Prin această măsură se are în vedere contruirea/modernizarea/reabilitarea infrastructurii fizice pentru desfășurarea activităților și dotarea corespunzătoare a centrelor comunitare multifuncționale sociale, mentenanța acestora și costurile de fucționare fiind asigurate de autoritatea publică locală și/sau prin accesarea de sprijin financiar prin PO Capital Uman; pentru sustenabilitate, proiectele ar trebui să prevadă posibilitatea accesării altor programe.

Măsura va contribui la îmbunătăţirea calităţii vieţii locuitorilor prin accesibilizarea serviciilor de asistență socială.

Corelare cu analiza SWOT.

În teritoriul GAL au fost identificate comunități de romi și grupuri vulnerabile care se confruntă cu probleme sociale diverse, dintre care putem enumera ocuparea, educaţia, sărăcia, sănătatea, locuirea. Tendințele negative de dezvoltare sunt datorate adesea infrastructurii existente pentru desfășurarea unor activități de consiliere și sprijin pentru aceștia și nivelului scăzut al calității vieții.

Prin această măsura se va realiza infrastructura fizică și dotarea unor centre multifucționale care vor oferi diverse servicii sociale, în special pentru accesul copiilor de etnie

romă la diverse activități cu participarea părinților și asigurarea unor servicii de îngrijire personală.

Obiectiv de dezvoltare rurală ale Reg.(UE) 1305/2013, art.4: Măsura contribuie la obiectivul de dezvoltare rurală c) și anume: obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Obiectivele specifice/ locale ale măsurii sunt:

- ✓ crearea infrastructurii necesare derulării diverselor activități sociale pentru grupurile vulnerabile și minoritatea romă;
- ✓ îmbunătățirea condițiilor de viață a grupurilor marginalizate prin activitățile de consiliere și sprijin oferite în cadrul centrului;
- ✓ oferirea de servicii de igienă personală pentru grupurile vulnerabile și minoritatea romă;
- ✓ asigurarea educației preșcolare a grupurilor marginalizate, în special a etniei rome prin oferirea de activități recreative și de dezvoltare personală;
- ✓ promovarea cooperarii și înțelegerii mutuale între membrii comunitatii, sustinerea procesului educativ si imbunatatirea conditiilor de trai pentru grupuri dezavantajate, pastrarea si promovarea valorilor locale, dezvoltarea armonioasa a copiilor si tinerilor din grupurile vulnerabile;
- ✓ inversarea tendințelor de declin economic și social și de depopulare a zonelor rurale.

Măsura contribuie la prioritatea P6 prevăzută în art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: ***promovarea incluuziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale*** și este conform domeniului de intervenție 6(b): încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale. Această măsură este în conformitate cu prioritatea 1 din SDL.

Măsura corespunde obiectivelor art. 20, alin. 1, punctele (d) și (g) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6(b) prevăzut la art. 5 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivele transversale legate de ***inovare*** în conformitate cu cu art. 8 (1) (c) (v) din Reg. (UE) 1305/2013 și de ***reducere a efectelor schimbărilor climatice***, prin asigurarea condițiilor favorabile pentru incluziunea socială a grupurilor marginalizate din mediul rural, cu accent deosebit pe etnia romă (infrastructură fizică și dotare pentru centre multifuncționale cu sisteme care utilizează energie regenerabilă) în conformitate și art. 5 alin. 5 (c) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL

Măsura M4: Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL este în complementaritate cu măsura M1: Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL.

Beneficiarii direcți ai măsurii M4 incluși în categoriile de beneficiari indirecți ai măsurii M1 de dezvoltare a satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL,

Sinergia cu alte măsuri din SDL

Prin SDL s-au propus pentru **prioritatea P6:** ***promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale 5*** măsuri distincte, și anume:

Măsura M1 Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL

Măsura M2: Înființarea de activități neagricole în teritoriul GAL
Măsura M3: Crearea și dezvoltarea de activități neagricole în teritoriul GAL
Măsura M4: Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL
Măsura M8: Investiții în tehnologii forestiere, în prelucrarea și marketingului produselor forestiere în teritoriul GAL

Măsura 4 este în sinergie cu măsurile M1, M2, M3 și M8.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Înființarea și/sau modernizarea centrelor comunitare multifuncționale de asistență comunitară și socială reprezintă o abordare complexă pentru soluționarea privind accesibilizarea la servicii sociale a populației rome, inclusiv pentru persoanele din grupurile vulnerabile. Aria de deservire a centrelor comunitare multifuncționale poate acoperi mai multe UAT-urile din teritoriu.

Activitatea propriu-zisă este asigurarea accesului persoanelor din grupurile defavorizate, în special celor de etnie romă la diverse activități educative, de consiliere și recreative. Aceste activități se vor adresa cu prioritate copiilor și educației adulților pe diferite teme cum ar fi elemente de gospodărire, igienă, educație familiară, etc. După necesități, locul unde se desfășoară activitățile sociale poate fi dotat cu o spălătorie, grupul social poate fi extins cu baie, și poate fi atașată o bucătărie, care pe de o parte asigură alimente pentru copii, pe de altă parte prezintă baza unor cursuri pentru mame în domeniul gospodăririi familiare.

Prin măsura propusă se dorește rezolvarea unora dintre problemele comunităților defavorizate din teritoriul GAL. Se au în vedere investiții în infrastructura fizică a unor astfel de facilități și în dotarea lor corespunzătoare. Toate aceste intervenții vor aduce un plus de valoare în teritoriu prin crearea, îmbunătățirea și diversificarea facilităților de dezvoltare economică, creșterea atractivității teritoriului și diminuarea migrației populației.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013, Reg. (UE) nr. 1407/2013, Reg. (UE) nr. 807/2014, Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, Legea 292/2011 a asistenței sociale, Hotărârea nr. 226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, PNDR 2014-2020, Hotărârea Guvernului nr. 383/2015 pentru aprobarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020, Hotărârea Guvernului nr. 18/2015 pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetăţenilor români aparţinând minorităţii rome pentru perioada 2015-2020, cu modificările și completările ulterioare; Hotărârea Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare.

4. Beneficiari direcţi/indirecţi (grup ţintă)

- ***Beneficiari direcţi:*** Furnizori publici și privați de servicii sociale acreditați

Legea asistenței sociale prevede:
Art. 37
(1) Furnizorii de servicii sociale sunt persoane fizice sau juridice, de drept public ori privat.
(2) Furnizori publici de servicii sociale pot fi:

a) structurile specializate din cadrul/subordinea autorităţilor administraţiei publice locale şi autorităţile executive din unităţile administrativ-teritoriale organizate la nivel de comună, oraş;

b) unităţile sanitare, unităţile de învăţământ şi alte instituţii publice care dezvoltă, la nivel comunitar, servicii sociale integrate.

(3) Furnizori privaţi de servicii sociale pot fi:

a) organizaţiile neguvernamentale, respectiv asociaţiile şi fundaţiile;

b) cultele recunoscute de lege;

c) persoanele fizice autorizate în condiţiile legii;

d) operatorii economici, în condiţii speciale, prevăzute de art. 37 din legea 292/2011.

Art. 38 (1) Pentru a acorda servicii sociale pe teritoriul României, furnizorii de servicii sociale, indiferent de forma lor juridică, trebuie acreditaţi în condiţiile legii.

- ***Beneficiari indirecți:*** populația locală (în special grupurile marginalizate, inclusiv minoritatea romă); ONG-uri din teritoriu care vor derula activități sociale în centrele comunitare multifuncționale.

5. Tip de sprijin

- În conformitate cu prevederile art. 67 din Reg. (UE) nr. 1303/2013 lit. (a), tipul de sprijin constă în: (a) rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv.
- În conformitate cu prevederile art. 45 din R. (CE) nr. 1305/2013 pct.4: (4) Beneficiarii sprijinului pentru investiții pot solicita plata unui avans de până la 50% din ajutorul public acordat.
- În conformitate cu prevederile art. 63 din R. (CE) nr. 1305/2013 pct.1: (1)Plata avansurilor este condiționată de constituirea unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Tipuri de acţiuni eligibile

- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea clădirilor pentru centre comunitare multifuncțiomnale și înființarea de noi centre multifuncționale;
- Achiziționarea de echipamente pentru dotarea centrelor comunitare multifuncționale adaptate nevoilor beneficiarilor de servicii oferite de centrele multifuncționale.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată;
- Proiectul trebuie să fie realizat în teritoriul GAL;
- Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
- Construcția, modernizarea şi extinderea clădirilor trebuie să respecte prevederile PUG şi trebuie să respecte/ păstreze arhitectura specifică locală; Beneficiarul trebuie să prezinte toate avizele şi acordurile necesare investiţiei respective;
- Beneficiarul trebuie să declare pe propria răspundere că va asigura cofinanţarea proiectului;

- Nu este permisă dubla finanțare a aceleași activități/ investiții din alte fonduri comunitare sau naționale.

8. Criterii de selecție

1. Principiul prioritizării investițiilor în localitățile din teritoriu care nu au mai primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară în sensul că aceste investiții în infrastructura fizică vor asigura condiții favorabile pentru incluziunea socială a grupurilor vulnerabile, cu accent deosebit pe etnia romă;
2. Principiul prioritizării investițiilor de construire, renovare/ modernizare a clădirilor care se echipează cu soluții de energie regenerabilă;
3. Principiul prioritizării investițiilor realizate în parteneriat.

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în Ghidul Solicitantului și vor avea în vedere prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Intensitatea sprijinului va fi de:

- 100% pentru investiții negeneratoare de venit proiecte înaintate de UAT-uri sau organizații non-guvernamentale
- 90% pentru solicitanții entități private.

Sprijin public nerambursabil va respecta prevederile R 1407/2013 cu privire la sprijinul de minimis și nu va depăși 200.000 de euro/beneficiar pe 3 ani fiscali.

Valoarea eligibilă nerambursabilă a proiectelor poate fi cuprinsă între 5.000 – 95.263 Euro. La stabilirea cuantumului sprijinului am avut în vedere următorul aspect: dacă un proiect deservește mai multe UAT-uri (cel puțin 3 UAT-uri) din teritoriu, beneficiarul poate obține plafonul maxim al ajutorului public nerambursabil prin GAL de 95.263 euro.

10. Indicatori de monitorizare

- Populația netă care beneficiază de servicii îmbunătățite: 2.000
- Numărul întreprinderilor, asociațiilor care beneficiază infrastructură îmbunătățită: 1
- Număr de locuri de muncă nou create: 3

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

- îmbunătățirea și accesibilizarea serviciilor locale de livrare de activități sociale în mediul rural;
- dotarea clădirilor multifuncționale cu sisteme care utilizează energie regenerabilă;
- asigurarea condițiilor favorabile pentru incluziunea socială a copiilor din grupurile marginalizate din mediul rural, cu accent deosebit pe etnia romă.

Denumirea măsurii: Instalarea tinerilor fermieri în teritoriul GAL
CODUL Măsurii: M5/2B
Tipul măsurii:

- □ **INVESTIȚII**
- □ **SERVICII**
- ✓ **SPRIJIN FORFETAR**

1.Descrierea generală a măsurii inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Creșterea competitivității sectorului agricol în teritoriul GAL este strâns legată de nevoia reîntineririi generațiilor în exploatațiile agricole. Scopul sprijinului acordat prin această măsură este de reînnoire a generațiilor șefilor exploatațiilor agricole care dețin competențe adecvate (inclusiv în managementul afacerilor).

Corelare cu analiza SWOT

În teritoriul GAL au fost identificați tineri care doresc să se stabilească acasă și să înceapă o activitate agricolă care să le asigure traiul. Creșterea numărului de tineri care încep pentru prima dată o activitate agricolă ca șefi ai exploatației va avea un efect pozitiv asupra economiei zonei în general datorită îmbunătățirii managementului, creșterii competitivității sectorului agricol, dezvoltarea exploatațiilor agricole având ca obiectiv și conformitatea cu cerințele de protecție a mediului, igiena și bunăstarea animalelor și a siguranței la locul de muncă.

Obiectiv de dezvoltare rurală ale Reg.(UE) 1305/2013, art.4: Măsura contribuie la obiectivul a) și anume: favorizarea competitivității agriculturii.

Obiectivele specifice/ locale ale măsurii sunt:

- Creșterea numărului de tineri care încep pentru prima dată o activitate agricolă ca șefi/manageri de exploatație și care sunt încurajați să promoveze lanțurile scurte de aprovizionare, și prin urmare să devină competitivi și să își sporească gradul de orientare spre parteneriate.
- Încurajarea familiilor tinere din teritoriul GAL de a se stabili în zonă ceea ce va crea un efect pozitiv asupra economiei teritoriului GAL în general.

Măsura contribuie la prioritatea P2 prevăzută în art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor și este conform priorității 2(b): facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor. Această măsură este în conformitate cu Prioritatea 2 din SDL.

Măsura corespunde obiectivelor art. 19, alin. 1, (a) (i) și alin. (2) din Reg. (UE) nr. 1305/2013,

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 2(b) prevăzut la art. 5 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivul transversal al Reg. (UE) nr. 1305/2013 art. 8 (1) (c) (v) legat de ***inovare*** prin faptul că reînnoirea generațiilor de fermieri va aduce cu sine tehnici îmbunătățite de gestionare a exploatațiilor, metode inovatoare cu efecte vizibile asupra competitivității de ansamblu a sectorului, tinerii fermieri fiind mai deschiși să aplice tehnologii

şi procese noi. De asemenea, tinerii fermierii din teritoriul GAL au un rol important în diseminarea de bune practici, idei şi concepte noi, deoarece au acces mai facil la informații noi, inovatoare. Se au în vedere de asemenea și investițiile necesare pentru a se conforma standardelor Uniunii care se aplică producţiei agricole, inclusiv celor privind normele de securitate a muncii. **Măsura contribuie și la obiectivul transversal** al Reg. (UE) nr. 1305/2013 legat de ***protecția mediului*** urmărindu-se realizarea de proiecte care dezvoltă planuri de afaceri pentru producerea și utilizarea energiei regenerabile, prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor, precum şi a celor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră şi de amoniac în agricultură, în conformitate cu Art. 5, punctul (5) (c) și (d) și cele care dezvoltă planuri de afaceri cu impact pozitiv asupra mediului (care să nu afecteze biodiversitatea printr-o dezvoltare neadecvată și să reprezinte surse de poluare a aerului, resurselor etc.) în conformitate cu Art. 5, punctul (4) (a). **Măsura contribuie și la obiectivul transversal** al Reg. (UE) nr. 1305/2013 , Art. 5, punctul (4) (b și c) legat de ***reducere a efectelor schimbărilor climatice***, sprijinindu-se investițiile în ferme care să ducă la adaptarea fermelor la schimbările climatice și reducerea vulnerabilității acestora prin adoptarea unor culturi rezistente la schimbări climatice și minima intervenție asupra solului, economisirea apei în agricultură, adoptarea de surse de încălzire bazate pe biomasă, reducerea emisiilor de amoniac.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL

Măsura M5: Instalarea tinerilor fermieri în teritoriul GAL este în complementaritate cu măsura M1 propusă în SDL: Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL.

Beneficiarii direcți ai măsurii M5 sunt incluși în categoriile de beneficiari indirecți ai măsurii M1 de dezvoltare a satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL.

Prin stimularea tinerilor fermieri ca reședința și activitatea de lucru a lor să fie in apropierea exploatației gestionate și datorită îmbunătățirii condițiilor de trai care se vor realiza prin Măsura M1 este posibil să se diminueze tendința de scădere a populaţiei din teritoriul GAL, în special a tinerilor și a persoanelor care deţin diferite competențe prin motivarea acestora de a locui în teritoriul GAL.

Sinergia cu alte măsuri din SDL

Prin SDL s-au propus pentru **prioritatea P2:** ***creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare*** 2 măsuri distincte, și anume:
Măsura M5: Instalarea tinerilor fermieri în teritoriul GAL
Măsura M6: Dezvoltarea exploatațiilor agricole în teritoriul GAL
Măsura M5 este în sinergie cu măsura M 6.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Măsura propusă dorește să contribuie la dezvoltarea economică a teritoriului GAL prin sprijinirea tinerilor care încep pentru prima dată o activitate agricolă ca șefi/manageri de exploatație. Sprijinul acordat va contribui la îmbunătățirea managementului exploatațiilor, la creșterea competitivității sectorului agricol în zonă și va susține procesul de modernizare, precum și conformitatea cu cerințele de protecție a mediului, igienă, bunăstarea animalelor și siguranța la locul de muncă. Sprijinul financiar va fi acordat pe baza unui plan de afaceri pentru

dezvoltarea exploatației. Măsura va crea posibilitatea tinerilor fermieri rezidenți, cu cunoștinte de bază în domeniul agricol, să se instaleze ca șefi/manageri ai exploatației.

Toate aceste intervenții vor aduce un plus de valoare în teritoriu prin crearea condițiilor de dezvoltare a fermelor conduse de către tineri, de dezvoltare economică durabilă a exploatațiilor din teritoriul GAL și de diminuare a migrației populației, în special a tinerilor, prin crearea de noi locuri de muncă.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013, Reg. (UE) nr. 807/2014, cap. II, Art. 2 și 5, Ordonanța de urgență 44/2008, Hotărârea nr. 226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, PNDR 2014-2020.

4. Beneficiari direcţi/indirecţi (grup ţintă)

Beneficiari direcţi:

- **Tânărul fermier** în conformitate cu definiția prevăzută la art. 2 din R(UE) nr.1305/2013, care se instalează ca unic șef al exploatației agricole, adică o persoană cu vârsta de până la 40 de ani la momentul depunerii cererii, care deține competențele și calificările profesionale adecvate și care se stabilește pentru prima dată într-o exploatație agricolă ca șef al respectivei exploatații.
- **Persoana juridică cu mai mulţi acţionari** unde un tânăr fermier în sensul art. 2 din R(UE) 1305/2013 se instalează și exercită un control efectiv pe termen lung în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, la beneficii și la riscurile financiare legate de exploatație.

Beneficiari indirecți: populația locală, alți fermieri din teritoriu, alte IMM-uri din teritoriu și ONG-uri din teritoriu.

5. Tip de sprijin

Pentru proiectele de Instalare a tânărului fermier în teritoriul GAL sprijinul se va acorda pe baza unui plan de afaceri sub formă de sumă forfetară, în conformitate cu prevederile Art. 67 (1) (c) din Reg. (UE) nr. 1303/2013. Sprijinul se va acorda pentru îndeplinirea tuturor obiectivelor din cadrul Planului de Afaceri.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Cheltuielile propuse în Planul de Afaceri, inclusiv capitalul de lucru și activitățile relevante pentru implementarea corectă a Planului de Afaceri aprobat pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.

Planul de afaceri va include cel puțin următoarele:

- Prezentarea situației inițiale a exploatației agricole
- Prezentarea etapelor și obiectivelor propuse pentru dezvoltarea exploatației agricole
- Prezentarea detaliată a acțiunilor, inclusiv cele legate de sustenabilitatea mediului și de utilizare eficientă a resurselor, necesare pentru dezvoltarea exploatației agricole, formarea sau consilierea, restructurarea și diversificarea activităţilor agricole (evaluarea riscurilor de mediu și planificarea implementării);

- Precondiția gestionării eficiente a planului de afaceri este reprezentată de stabilirea domiciliului beneficiarului în UAT în care exploatația este înregistrată, precum și a locului de muncă în același UAT sau zona limitrofă. Îndeplinirea condiționării se va realiza în maximum 9 luni de la data semnării Contractului de Finanțare.

Atenție! - Tânărul fermier solicitant al sprijinului de instalare nu trebuie să dețină acțiuni în alte societăți care desfășoară activități agricole.

7. Condiții de eligibilitate

Planul de Afaceri trebuie să respecte obligatoriu următoarele condiții:

- îndeplinirea obiectivului de comercializare a producției proprii în procent de minimum 20% din valoarea primei tranșe de plată demonstrată prin documente justificative;
- în cazul în care exploatația agricolă vizează creșterea animalelor, Planul de Afaceri va prevede în mod obligatoriu amenajări de gestionare a gunoiului de grajd destinate evitării infiltrării în pânza freatică a compușilor pe bază de nitriți și nitrați, conform normelor de mediu;
- în cazul exploatațiilor care presupun înființare și/sau reconversia plantațiilor pomicole materialul fructifer utilizat trebuie să fie din categorie biologică certificat (certificat albastru) Solicitantul va indica în Planul de Afaceri furnizorul care ii va emite materialul săditor certificat pentru îndeplinirea criteriului de selecție.
- stabilirea domiciliului tânărului fermier care se instalează în UAT-ul în care exploatația este înregistrată;
- în cazul în care tânărul fermier care se instalează, va fi încadrat într-o activitate salarizată, in termen de maximum 9 luni de la data semnarii contractului de finantare, locul de muncă al acestuia (sediul social/punctul de lucru al angajatorului) trebuie sa fie în aceeași UAT sau zona limitrofă a UAT în care este înregistrată exploatația;
- sediul social al beneficiarului va fi localizat în aceeași UAT în care este înregistrată exploatația.

Exploatația trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- ❖ Exploatația are o dimensiune economică cuprinsă între 12.000 – 50.000 SO;
- ❖ Exploatația este înregistrată ca microîntreprindere/ întreprindere mică;
- ❖ Exploatația este înregistrată obligatoriu în Registrul Unic de Identificare – APIA, în Registrul agricol și/ sau în Registrul exploatațiilor – ANSVSA.

Solicitantul:

- trebuie să se încadreze în categoria microîntreprinderilor și întreprinderilor mici;
- deține o exploatație agricolă cu dimensiunea economică cuprinsă între 12.000 și 50.000 S.O. (valoare producție standard);
- prezintă un plan de afaceri;
- deține competențe și aptitudini profesionale, îndeplinind cel puțin una dintre următoarele condiții: studii medii/superioare în domeniul agricol/veterinar/economie agrară/cunoștințe în domeniul agricol dobândite prin participarea la programe de instruire sau angajamentul de a dobândi competențele profesionale adecvate într-o perioadă de grație de maximum 36 de luni de la data adoptării deciziei individuale de acordare a ajutorului;
- se angajează să devină fermier activ în termen de maximum 18 luni de la data instalării.

Alte angajamente

Înaintea solicitării celei de-a doua tranșe de plată, solicitantul face dovada creşterii performanţelor economice ale exploatației, prin comercializarea producției proprii în procent de minimum 20 % din valoarea primei tranșe de plată.La cea de-a doua tranșă de plată se va verifica păstrarea ***minim*** a dimensiunii exploatației (SO).

8. Criterii de selecție

Selecția se va face pe baza următoarelor principii:

- Principiul sectorului prioritar care vizează sectorul zootehnic (bovine, apicultură, ovine și caprine) și vegetal (legumicultura, inclusiv producere de material saditor, pomicultura și producere de samânță);
- Principiul comasării exploatațiilor având în vedere numărul exploatațiilor preluate integral;
- Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol;
- Principiul potențialului agricol care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiilor de specialitate;
- Principiul raselor/ soiurilor autohtone

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Sprijinul se va acorda sub formă sprijin forfetar, în conformitate cu prevederile Art. 67 (1) (c) din Reg. (UE) nr. 1303/2013. Sprijinul public nerambursabil se acordă pentru o perioadă de maxim trei/ cinci ani (perioada de cinci ani se aplică doar pentru sectorul pomicol) și este de:

- 50.000 de euro pentru exploatațiile între 30.000 S.O. și 50.000 SO
- 40.000 de euro pentru exploatațiile între 12.000 S.O. și 29.999 SO

Sprijinul pentru instalarea tinerilor fermieri se va acorda sub formă de primă în două tranșe, astfel:

- ✓ 75% din cuantumul sprijinului la încheierea deciziei de finanțare;
- ✓ 25% din cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a planului de afaceri, fără a depăși trei* ani (*cinci ani pentru exploatatiile pomicole), de la încheierea contractului de finanțare.

10. Indicatori de monitorizare

- Număr de locuri de muncă nou create: 3
- Număr exploatații care au primit sprijin: 3

Denumirea măsurii: Dezvoltarea exploatațiilor agricole în teritoriul GAL

CODUL Măsurii: M6/2A

Tipul măsurii:

- ✓ **INVESTIȚII**
- □ **SERVICII**
- □ **SPRIJIN FORFETAR**

1.Descrierea generală a măsurii inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Scopul sprijinului acordat prin această măsură este de a îmbunătăți performanţele generale ale exploataţiilor agricole prin creşterea competitivităţii activităţii agricole, a diversificării producţiei agricole şi a calităţii produselor obţinute, de a restructura exploataţiile de dimensiuni mici şi medii şi transformarea acestora în exploataţii comerciale, de a respecta standardele UE aplicabile tuturor tipurilor de investiţii și de a creşte valoarea adăugată a produselor agricole, inclusiv a produselor tradiționale, prin procesarea produselor la nivelul fermei şi comercializarea directă a acestora în vederea creării şi promovării lanţurilor alimentare integrate. Prin stimularea dezvoltării exploatațiilor agricole în teritoriul GAL este posibil să se diminueze tendința de scădere a populaţiei din teritoriul GAL deoarece vor crește veniturile din sectorul agricol și vor fi create noi locuri de muncă.

Corelare cu analiza SWOT

În teritoriul GAL au fost identificate oportunități de dezvoltare a activităților agricole în cadrul fermelor. Cele mai mari nevoi sunt de dotare a exploatațiilor cu utilaje (motocositoare , motocultoare , tractoare, aparate de muls , generatoare de curent), achiziția de animale de prăsilă de valoare și material săditor pomicol și viticol, precum și investițiile în adaptarea construcțiilor agricole la standardele comunitare pentru creșterea competitivității exploatațiilor agricole, inclusiv înființarea și modernizarea serelor și solariilor.

Obiectiv de dezvoltare rurală ale Reg.(UE) 1305/2013, art.4: Măsura contribuie la obiectivul a) și anume: favorizarea competitivității agriculturii.

Obiectivele specifice/ locale ale măsurii sunt:

- ✓ Promovarea investițiilor în exploatațiile agricole din sectorul vegetal și de creștere a animalelor pentru realizarea de construcții noi și/sau modernizarea construcțiilor agricole existente din cadrul acestora și a utilităților aferente, achiziționarea de mașini și utilaje noi, înființarea de plantații etc. în vederea creșterii competitivității și adaptării exploatațiilor la standardele comunitare;
- ✓ Creșterea veniturilor exploatațiilor agricole sprijinite;
- ✓ Sprijinirea membrilor grupurilor de producători sau ai altor forme asociative în vederea încurajării fenomenului de asociere.

Măsura contribuie la prioritatea P2 prevăzută în art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor și este conform domeniului de intervenție 2(a): Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea / modernizarea exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole. Această măsură este în conformitate cu Prioritatea 2 din SDL.

Măsura corespunde obiectivelor art. 17, alin. (1), alin. (2) și alin. (3) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 2(a) prevăzut la art. 5 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivul transversal al Reg. (UE) nr. 1305/2013 art. 8 (1) (c) (v) legat de ***inovare*** prin faptul că se au în vedere proiecte care vor promova tehnici îmbunătățite de gestionare a exploatațiilor, tehnologii şi procese noi. **Măsura contribuie și la obiectivul transversal** al Reg. (UE) nr. 1305/2013 legat de ***protecția mediului*** urmărindu-se realizarea de proiecte cu impact pozitiv asupra mediului care dezvoltă investiții în tehnologii noi, moderne

care să contribuie la creșterea nivelului global de performanță al exploatațiilor. Se va urmări promovarea acelor investiții care vor folosi energie regenerabilă în procesul productiv al exploatațiilor, contribuind în acest fel la eforturile de dezvoltare a unei economii cu emisii reduse de carbon și a investițiilor pentru depozitarea/ gestionarea adecvată a gunoiului de grajd pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultură, în conformitate cu Art. 5, alin. (4) și (5). **Măsura contribuie și la obiectivul transversal** al Reg. (UE) nr. 1305/2013 legat de ***reducere a efectelor schimbărilor climatice***, sprijinindu-se investițiile în exploatații care să ducă la adaptarea acestora la schimbările climatice și reducerea vulnerabilității acestora prin adoptarea unor culturi rezistente la schimbări climatice și minima intervenție asupra solului, economisirea apei în agricultură, adoptarea de surse de încălzire bazate pe biomasă, reducerea, în conformitate cu Art. 5, alin. (4) și (5).

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL

Măsura M6: Dezvoltarea exploatațiilor agricole în teritoriul GAL este în complementaritate cu măsura M1 propusă în SDL: Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL.

Beneficiarii direcți ai măsurii M6 sunt incluși în categoriile de beneficiari indirecți ai măsurii M1 de dezvoltare a satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL.

Sinergia cu alte măsuri din SDL

Prin SDL s-au propus pentru **prioritatea P2:** ***creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare*** 2 măsuri distincte, și anume: Măsura M5: Instalarea tinerilor fermieri în teritoriul GAL; Măsura M6: Dezvoltarea exploatațiilor agricole în teritoriul GAL și. ***Măsura M6 este în sinergie cu măsura M5***.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Măsura propusă dorește să contribuie la dezvoltarea economică a teritoriului GAL prin sprijinirea de investiții de modernizare a construcțiilor fermei, de înzestrarea tehnică a fermelor cu echipamente, mașini și utilaje performante (inclusiv a instalațiilor de irigații performante la nivelul fermei care să conducă la economisirea apei). Prin adoptarea standardelor comunitare, scăderea consumului de energie, diversificarea producției agricole, valorificarea raselor autohtone, cultivarea soiurilor autohtone, amenajarea de spații protejate de cultivare a legumelor, creșterea efectivului de animale se va îmbunătăți eficiența costurilor, va crește productivitatea muncii, vor crește veniturile la nivel de exploatație și se vor crea noi locuri de muncă.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013, Reg. (UE) nr. 1407/2013 (3), Hotărârea nr. 226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, PNDR 2014-2020.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiari direcți:

Fermierii definiți conform Regulamentului (CE) 1307/ 2013, art. 4, ca fiind persoane fizice sau juridice sau un grup de persoane fizice sau juridice, indiferent de statutul juridic pe care

un astfel de grup şi membrii săi îl deţin în temeiul legislaţiei naţionale, ale căror exploataţii se situează pe teritoriul României şi care desfăşoară o activitate agricolă. *(PFA, II, IF – în baza OUG 44/2008, SNC, SCS, SA, SCA, SRL- în baza Legii 31/1990, SC cu capital privat- în baza Legii 15/1990, Societate agricolă – în baza Legii 36/1991, Societate cooperativă agricolă – în baza Legii 1/2005, Cooperativă agricolă – în baza Legii 566/2004, Grup de producători – în baza Legii 338/2005,Institutele de cercetare – dezvoltare, precum și centrele, staţiunile și unităţile de cercetare-dezvoltare și didactice din domeniul agricol cu personalitate juridică, de drept public sau privat).*

Beneficiari indirecţi: populaţia locală, alţi fermieri din teritoriu, alte IMM-uri din teritoriu și ONG-uri din teritoriu.

5. Tip de sprijin

- În conformitate cu prevederile art. 67 din Reg. (UE) nr. 1303/2013 lit. (a), tipul de sprijin constă în: (a) rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv.
- În conformitate cu prevederile art. 45 din R. (CE) nr. 1305/2013 pct.4: (4) Beneficiarii sprijinului pentru investiţii pot solicita plata unui avans de până la 50% din ajutorul public acordat. În conformitate cu prevederile art. 63 din R. (CE) nr. 1305/2013 pct.1: (1)Plata avansurilor este condiţionată de constituirea unei garanţii bancare sau a unei garanţii echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului.

6. Tipuri de acţiuni eligibile și neeligibile

Tipuri de acţiuni eligibile:

1. Investiţii în înfiinţarea, extinderea şi/ sau modernizarea fermelor zootehnice (inclusiv apicole), achiziţii de utilaje, inclusiv tehnologii eficiente de reducere a poluării și respectarea standardelor Uniunii și cele pentru depozitarea/ gestionarea adecvată a gunoiului de grajd în zonele unde această cerinţă este în curs de aplicare;
2. Investiţii în înfiinţarea, extinderea şi/ sau modernizarea fermelor vegetale, (inclusiv sere și solarii) și capacităţi de stocare (doar dacă se depozitează numai producţia fermei respective, iar capacitatea depozitului este corelată cu producţia obţinută în cadrul fermei), condiţionare, sortare, ambalare a producţiei vegetale pentru creșterea valorii adăugate a produselor;
3. Înfiinţare şi/ sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilităţi și racordări;
4. Investiţii în procesarea produselor agricole la nivel de fermă, precum și investiţii în vederea comercializării (cum ar fi magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare, inclusiv autorulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole). Investiţiile de procesare la nivelul fermei vor fi realizate doar împreună cu investiţiile în modernizarea/dezvoltarea fermei;
5. Investiţii în înfiinţarea şi/sau modernizarea instalaţiilor pentru irigaţii în cadrul fermei, inclusiv facilităţi de stocare a apei la nivel de fermă, cu condiţia ca acestea să reprezinte o componentă secundară într-un proiect de investiţii la nivel de fermă;
6. Investiţii în producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile, cu excepţia biomasei (solară, eoliană, cea produsă cu ajutorul pompelor de căldură, geotermală) în cadrul fermei, ca şi componentă secundară în cadrul unui proiect de investiţii, iar energia obţinută va fi destinată exclusiv consumului propriu;

7. Investiții în instalații pentru producerea de energie electrică și/sau termică, prin utilizarea biomasei (din deșeuri/produse secundare rezultate din propria activitate agricolă), ca și componentă secundară în cadrul unui proiect de investiţii, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;
8. Investiții necorporale: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci în conformitate cu la art 45 (2) (d) din Reg. 1305/ 2013.

Cheltuieli eligibile:

- Construcţia, extinderea, modernizarea și dotarea construcțiilor din cadrul fermei, destinate activității productive, inclusiv căi de acces în fermă, irigații în cadrul fermei și racordarea fermei la utilități; Amenajarea și dotarea spațiilor de desfacere și comercializare, precum și alte cheltuieli de marketing (în limita a 5%), în cadrul unui lanț alimentar integrat; Achiziționarea, inclusiv prin leasing de mașini/ utilaje și echipamente noi, în limita valorii de piață a bunului respectiv; Achiziționarea, inclusiv prin leasing, de mijloace de transport compacte, frigorifice, inclusiv remorci și semiremorci specilizate în scopul comercializării produselor agricole în cadrul unui lanț alimentar integrat, respectiv: Autocisterne, Autoizoterme, Autorulotele alimentare, Rulotele alimentare, Mijloace de transport animale/ păsări/ albine; etc.

Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului sunt eligibile dacă respectă prevederile art.45 din Regulamentul (UE) nr.1305/2013.

7. Condiții de eligibilitate

- ✓ Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- ✓ Investiţia trebuie să se încadreze în cel puţin una din acţiunile eligibile;
- ✓ Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției;
- ✓ Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice;
- ✓ Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului;
- ✓ Solicitantul va demonstra că profitul mediu anual (ca medie a ultimilor trei ani fiscali) nu depășește de 4 ori valoarea sprijinului solicitat;
- ✓ În toate cazurile în care proiectul de investiții prevede și investiții în sisteme/echipamente de irigaţii la nivelul fermei, acestea sunt eligibile doar dacă sunt respectate condițiile specifice menționate în secțiunea ”Alte aspecte relevante pentru înțelegerea măsurii” (fișa Măsurii 4 din PNDR);
- ✓ Investiția va respecta legislaţia în vigoare din domeniul: sănătății publice, sanitar-veterinar și de siguranță alimentară;
- ✓ În cazul procesării la nivel de fermă materia primă procesată va fi produs agricol (conform Anexei I la Tratat) și produsul rezultat va fi doar produs Anexa I la Tratat.

8. Criterii de selecție

Selecția se va face pe baza următoarelor principii:

1. Principiul sectorului prioritar conform analizei socio-economice precum sectorul zootehnic (suine, bovine și păsări) și vegetal (cereale, plante oleaginoase și proteice, cartofi și legumicultură în spaţii protejate, inclusiv producere de material săditor);

2. Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol al managerului exploatației agricole;

3. Principiul lanțurilor alimentare integrate, respectiv integrarea producției agricole primare cu procesarea și/ sau comercializarea.

4. Principiul asocierii fermierilor, care dețin exploatații de dimensiuni micii și/sau medii, în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători

5. Principiul economiei de apă pentru proiectele care prevăd investiții de modernizare a sistemelor de irigații la nivel de fermă.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Rata sprijinului public nerambursabil va fi de **50%** din totalul cheltuielilor eligibile. Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu **20 puncte procentuale suplimentare**, în cazul: Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare; Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI; Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013; Investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr.1305/2013;

În cazul cooperativelor și grupurilor de producători intensitatea sprijinului va fi de 50% și se va putea **majora cu 20 puncte procentuale suplimentare**, în cazul: Investițiilor colective realizate de formele asociative ale fermierilor (cooperative și grupuri de producători); Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI; Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013; Investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr.1305/2013.

Valoarea proiectelor poate fi cuprinsă între 5.000 – 50.000 Euro.

10. Indicatori de monitorizare

- Număr de locuri de muncă nou create: 4
- Număr exploatații sprijinite: 3

~~**Denumirea măsurii:** Investiții în procesarea și marketingul produselor agricole în teritoriul GAL~~

~~**CODUL Măsurii: M7/3A**~~

~~**Tipul măsurii:**~~

~~✓ **INVESTIȚII**~~

~~□ **SERVICII**~~

~~□ **SPRIJIN FORFETAR**~~

~~**1.Descrierea generală a măsurii inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL**~~

~~Sprijinul acordat prin această măsură, va contribui la: înființarea și/sau modernizarea unităților de procesare și comercializare, la introducerea de noi tehnologii pentru dezvoltarea de noi produse și procese, la aplicarea măsurilor de protecția mediului inclusiv scăderea consumului de energie și a emisiilor GES, la promovarea investițiilor pentru producerea și~~

utilizarea energiei din surse regenerabile și la creșterea numărului de locuri de muncă. Se vor putea realiza facilități de depozitare și ambalare, sisteme de management al calității, etichetare, promovare și marketing. Sprijinul acordat prin acesta măsură va contribui și la stimularea comercializării produselor prin intermediul lanțurilor scurte de aprovizionare prin sprijinul acordat pentru modernizarea și extinderea sistemelor de colectare și condiționare și a unităților de procesare, coroborate cu activități de marketing și cu creșterea calității produselor.

Corelare cu analiza SWOT

În teritoriul GAL au fost identificate nevoi dar și oportunități de dezvoltare a activităților de procesare și comercializare a produselor agricole.

Numărul unităților de procesare a produselor agroalimentare din teritoriu este foarte redus și insuficient dezvoltat mai ales în ceea ce privește conformarea la standardele europene, fiind nevoie de investiții în scopul creșterii eficienței economice și a productivității ce constau în modernizarea/construcția/achiziția de spații de producție și tehnologii moderne, sisteme de colectare, sortare, calibrare, depozitare, condiționare, ambalare, comercializare, dar și în dezvoltarea de noi produse și mărci locale. Vor trebui susținute acțiunile de marketing și de îmbunătățire a planificării strategice a afacerilor și a managementului resurselor care vor conduce la creșterea eficienței economice.

Obiectiv de dezvoltare rurală ale Reg.(UE) 1305/2013, art.4: Măsura contribuie la obiectivul a) și anume: favorizarea competitivității agriculturii.

Obiectivele specifice/ locale ale măsurii sunt:

- Înființarea și / sau modernizarea unităților de procesare și comercializare;
- Creșterea competitivității întreprinderilor de procesare, a performanței generale a întreprinderilor din sectorul de procesare și marketing al produselor agricole, printr-o mai bună utilizare a resurselor umane și prin introducerea de noi tehnologii pentru dezvoltarea de noi produse și procese;
- Adaptarea întreprinderilor la noile standarde comunitare atât în etapa de procesare cât și în cea de distribuție a produselor obținute; Aplicarea măsurilor de protecția mediului, inclusiv scăderea consumului de energie și a emisiilor GES;
- Promovarea investițiilor pentru producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;
- Creșterea numărului de locuri de muncă.

Măsura contribuie la prioritatea P3 prevăzută în art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură și este conform domeniului de intervenție 3(a): Îmbunătățirea ***competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, creșterea valorii adăugate a produselor agricole, promovarea pe piețele locale, a circuitelor scurte de aprovizionare, grupurilor de producători și a organizațiilor interprofesionale***. Această măsură este în conformitate cu Prioritatea 3 din SDL.

Măsura corespunde obiectivelor art. 17, alin. 1 (b) și alin. (3) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 3(a) prevăzut la art. 5 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivul transversal al Reg. (UE) nr. 1305/2013, art. 8, alin. (1) (c) (v) legat de ***inovare*** prin încurajarea investițiilor în tehnologii și echipamente cu caracter inovator, în tehnologii și procese noi care vor conduce la utilizarea, la o scară mai largă, a tehnologiilor moderne. **Măsura contribuie și la obiectivul transversal** ale Reg. (UE) nr. 1305/2013 legat de ***protecția mediului*** urmărindu-se realizarea de proiecte cu impact pozitiv asupra mediului care dezvoltă investiții în tehnologii noi, moderne și prietenoase cu mediul care să contribuie la creșterea nivelului global de performanță al exploatațiilor. Se urmărește promovarea acelor investiții care vor folosi energie regenerabilă, în conformitate cu Art. 5, punctul (5). **Măsura contribuie și la obiectivul transversal** ale Reg. (UE) nr. 1305/2013 legat de ***reducere a efectelor schimbărilor climatice***, sprijinindu-se investițiile în adoptarea de surse de încălzire bazate pe biomasă, în conformitate cu Art. 5, punctul (5).

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL

Măsura M7: Investiții în procesarea și marketingul produselor agricole teritoriul GAL este în complementaritate cu măsura M1 propusă în SDL: Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL.

Beneficiarii direcți ai măsurii M7 sunt incluși în categoriile de beneficiari indirecți ai măsurii M1 de dezvoltare a satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL.

Sinergia cu alte măsuri din SDL

Prin SDL s-au propus pentru **prioritatea P3:** ***promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură*** 3 măsuri distincte, și anume: Măsura M7: Investiții în procesarea și marketingul produselor agricole în teritoriul GAL; M9: Scheme de calitate și M10: Înființare grupuri și organizații de producători în teritoriul GAL.

Măsura M7 este în sinergie cu măsurile M9 și M10.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Măsura propusă dorește să contribuie la dezvoltarea economică a teritoriului GAL prin sprijinirea de investiții în unitățile de procesare și comercializare care vor conduce la creșterea valorii adăugate a produselor agricole și creării de locuri de muncă în productia și în industria de procesare, domeniu în care teritoriul are tradiție și potential, dar care din cauza fragmentării exploatațiilor agricole și investițiilor reduse nu s-a dezvoltat în ultimul timp. Sprijinul acordat prin măsură prin investiții individuale și/sau colective va conduce la dezvoltarea și modernizarea unor capacități de procesare și de comercializare a produselor agricole, respectarea standardelor comunitare, incluzând tehnologii moderne, inovații și idei noi, precum și facilități pentru creșterea eficienței și productivității întreprinderilor și a valorii adăugate a produselor agricole. Sprijinul acordat prin această măsură va contribui la crearea de noi unități de procesare și comercoializare a produselor agricole, acțiuni ce vor avea ca efect direct crearea de locuri de muncă contribuind astfel la promovarea ocupării forței de muncă.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013, Reg. (UE) nr. 1407/2013 (3), Hotărârea nr. 226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului

național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, PNDR 2014-2020.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiari direcți:

Solicitanții eligibili pentru sprijin sunt întreprinderile (microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii conform Legii 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii cu modificările și completările ulterioare, precum și întreprinderi mari), cooperativele și grupurile de producători care realizează investiții corporale și necorporale pentru procesarea și marketingul produselor agricole cuprinse în Anexa I la Tratatul de Instituire a Comunității Europene (TFUE), cu excepția produselor pescărești.

(PFA, II, IF - în baza OUG 44/2008, SNC, SCS, SA, SCA, SRL- în baza Legii 31/1990, Societate agricolă - în baza Legii 36/1991, Societate cooperative agricolă - în baza Legii 1/2005, Grup de producători - în baza Legii 338/2005).

Beneficiari indirecți: populația locală, fermieri din teritoriu, alte IMM-uri din teritoriu și ONG-uri din teritoriu.

5. Tip de sprijin

- În conformitate cu prevederile art. 67 din Reg. (UE) nr. 1303/2013 lit. (a), tipul de sprijin constă în: (a) rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv.
- În conformitate cu prevederile art. 45 din R. (CE) nr. 1305/2013 pct.4: (4) Beneficiarii sprijinului pentru investiții pot solicita plata unui avans de până la 50% din ajutorul public acordat. În conformitate cu prevederile art. 63 din R. (CE) nr. 1305/2013 pct.1: (1)Plata avansurilor este condiționată de constituirea unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Tipuri de acțiuni eligibile:

- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea și dotarea unităților de procesare, inclusiv investiții privind marketingul produselor (ex. etichetare, ambalare);
- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea de centre locale de colectare, recepție, depozitare, condiționare, sortare și capacități de ambalare pentru lapte/carne/legume/fructe/cereale.
- Achiziția abator mobil pentru bovine/porcine/ovine/caprine;
- Îmbunătățirea controlului intern al calității și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană pentru prelucrarea și comercializarea produselor agro-alimentare;
- Producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile (solară, eoliană, geotermală), a energiei produsă cu ajutorul pompelor de căldură, în cadrul unității procesatoare exclusiv pentru consumul propriu și investiții pentru îmbunătățirea eficienței energetice, ca și operațiuni din cadrul unui proiect mai mare de investiții.

Cheltuieli eligibile:

- Construcția, extinderea, modernizarea și dotarea clădirilor unităților de procesare:
  - ✓ construcții destinate unei etape sau întregului flux tehnologic (colectare, depozitare materie primă/produse, sortare, condiționare, procesare, comercializare). Exemple de **construcții pentru colectarea materiei prime**: centre colectare, recepționare, răcire lapte; centre colectare, recepționare, sortare, ambalare ouă; centre colectare, recepționare, sortare, ambalare legume; stații colectare, uscare, calibrare, curățire cereale și semințe oleaginoase.
  - ✓ construcții destinate protecției mediului, aferente investițiilor pentru reducerea emisiilor gazelor cu efect de seră (GES), energie regenerabilă, eficiență energetică, infrastructură internă și utilități, precum și branșamente și racorduri necesare proiectelor.
- Achiziționarea, inclusiv în leasing (doar leasingul financiar e eligibil) de utilaje noi, instalații, echipamente și mijloace de transport specializate în scopul colectării materiei prime și/sau comercializării produselor agro-alimentare în cadrul lanțurilor alimentare integrate;
- Cheltuieli generate de îmbunătățirea controlului intern al calității și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană pentru procesarea și comercializarea produselor agro-alimentare;
- Cheltuieli aferente marketingului produselor obținute (ex. echipamente pentrueticheta rea, ambalarea produselor).

Cheltuieli generate de investițiile în active necorporale:

- Organizarea și implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului;
- Achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului; Achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului;
- Cheltuieli aferente marketing-ului produselor obținute, în limita a max. 5% din valoarea eligibilă a proiectului (maxim 30.000 euro) pentru: înființarea unui site; etichetarea (crearea conceptului); creare marcă înregistrată/brand.

Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului sunt eligibile dacă respectă prevederile art.45 din Regulamentul (UE) nr.1305/2013.

Cheltuieli neeligibile specifice:

- ✓ Producția de biocombustibili și peleți;
- ✓ Investițiile pentru unități de ecarisaj;
- ✓ Producția și comercializarea produselor vinicole;
- ✓ Procesarea și comercializarea produselor agricole finanțate în cadrul subprogramului pomicol.

7. Condiții de eligibilitate

- ✓ Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- ✓ Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin una din acțiunile eligibile prevăzute prin măsură;
- ✓ Sprijinul va fi limitat la investiții în procesarea produselor agricole incluse în lista cuprinsă în Anexa I la Tratatul de Instituire a Comunității Europene în scopul obținerii de produse Anexa I și non-Anexa I;
- ✓ Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de asigurare a cofinanțării investiției;

- ✓ Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentatiei tehnico-economice;
- ✓ Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare;
- ✓ Investiția va respecta prevederile legislației în vigoare din domeniul sănătate publică, sanitar-veterinar și siguranță alimentară;
- ✓ Solicitantul va demonstra că profitul mediu anual (ca medie a ultimilor trei ani fiscali) nu depășește de 4 ori valoarea sprijinului solicitat.

8. Criterii de selecție

Selecția se va face pe baza următoarelor principii:

1. Principiul creării lanțurilor alimentare integrate, respectiv integrarea sistemelor de colectare, procesare și comercializare;
2. Principiul produsului cu înaltă valoare adăugată (ex. Produsele ecologice, tradiționale certificate de MADR, produse care participă la scheme de calitate recunoscute la nivel europeean, etc.);
3. Principiul asocierii în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători;
4. Principiul potențialului agricol care vizează zonele cu potential determinate în baza studiului de specialitate.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Rata sprijinului public nerambursabil va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile. Valoarea eligibilă nerambursabilă a proiectelor poate fi cuprinsă între 5.000 - 50.000 Euro.

10. Indicatori de monitorizare

- Număr de locuri de muncă nou create: 6
- Număr întreprinderi înființate/modernizate: 2

Denumirea măsurii: Investiții în tehnologii forestiere, în prelucrarea și marketingul produselor forestiere în teritoriul GAL

CODUL Măsurii: M8/5C,6A

Tipul măsurii:

- ✓ **INVESTIȚII**
- □ **SERVICII**
- □ **SPRIJIN FORFETAR**

1.Descrierea generală a măsurii inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Sprijinul acordat prin această măsură se adresează proprietarilor de păduri și asociațiilor acestora, microîntreprinderilor și IMM-urilor (existente și nou înființate) și va contribui la dezvoltarea zonelor forestiere, la protejarea acestora prin introducerea de noi tehnologii pentru exploatarea lemnului, dezvoltarea de noi produse și procese cu aplicarea măsurilor de protecția mediului (inclusiv furnizarea de biomasă pentru energie). Investițiile în tehnologii de

procesare primară și marketing al produselor forestiere vor duce la creșterea numărului de locuri de muncă și a performanței economice în sectorul forestier.

Corelare cu analiza SWOT

În teritoriul GAL a fost identificată o cerere din ce în ce mai crescută de produse forestiere pentru care este nevoie de îmbunătățirea competitivității în sectorul forestier. Aceasta se poate realiza prin investiții în tehnologii moderne și alte investiții care să crească eficiența economică. În teritoriu există oportunități de dezvoltare a activităților de procesare primară și comercializare a produselor forestiere, iar prin accesarea acestei măsuri sectorul forestier se va dezvolta și se vor crea noi locuri de muncă.

Obiectiv de dezvoltare rurală ale Reg.(UE) 1305/2013, art.4: Măsura contribuie la obiectivele: b) asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice și c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Obiectivele specifice/ locale ale măsurii sunt:

a) Creșterea eficienței sectorului forestier prin inovații și introducerea de noi tehnologii, mașini și echipamente, cu respectarea standardelor de siguranță în muncă și de protecție a mediului;
b) Adaptarea la cerințele pieței, a prelucrării primare și comercializării produselor forestiere în funcție de resursele locale și exploatarea de noi oportunități de piață;
c) Îmbunătățirea competitivității unităților de prelucrare primară și comercializare a produselor forestiere prin creșterea randamentului instalațiilor și proceselor de prelucrare și a calității produselor;
d) Obținerea de surse de energie regenerabilă din biomasa forestieră;
e) Îmbunătățirea dotărilor prin achiziționarea de echipamente, utilaje și mașini complexe de recoltare, transport și prelucrare, în cadrul aceluiași proces tehnologic, a produselor forestiere, cum sunt mașinile forestiere multifuncționale de recoltat cu impact redus asupra mediului, precum și de mașini și utilaje speciale pentru transportul produselor forestiere din pădure la unitățile de procesare primară;
f) Creșterea numărului de locuri de muncă în sectorul procesării și valorificării produselor forestiere;
g) Creșterea productivității muncii în sectorul forestier;

Pentru procesarea produselor forestiere lemnoase sunt eligibile numai operațiile care au loc înainte de prelucrarea industrială, în conformitate cu art. 19 (2) din Reg. UE nr. 1974/2006 actualizat cu Reg. UE nr. 335/2013.

Măsura contribuie la prioritățiile: P5 prevăzută în art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: ***promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agicol, alimentar și silvic*** și este conform domeniului de intervenție:5C: Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor și reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei și **P6** prevăzută în art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: **promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale** și este conform domeniului de intervenție 6A: Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă. Această măsură este în conformitate cu Prioritatea 1 din SDL.

Măsura corespunde obiectivelor art. 21, alin. 1 (e) și art. 26 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniile de intervenție: 5C Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor și reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei și 6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.

Măsura contribuie la obiectivul transversal al Reg. (UE) nr. 1305/2013 art. 8, alin (1) (c) (v) legat de ***inovare*** prin încurajarea investițiilor în tehnologii și echipamente cu caracter inovator, în tehnologii și procese noi. **Măsura contribuie și la obiectivul transversal** ale Reg. (UE) nr. 1305/2013 legat de ***protecția mediului*** urmărindu-se realizarea de proiecte cu impact pozitiv asupra mediului care dezvoltă investiții în tehnologii noi, moderne și prietenoase cu mediul care să contribuie la creșterea nivelului global de performanță al exploatațiilor, în conformitate cu Art. 5, punctul (5) (c) și (e). **Măsura contribuie și la obiectivul transversal** ale Reg. (UE) nr. 1305/2013 legat de ***reducere a efectelor schimbărilor climatice***, sprijinindu-se investițiile în furnizarea de biomasă pentru energie, în conformitate cu Art. 5, punctul (4) și (5).

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL

Măsura M8: Investiții în tehnologii forestiere și în prelucrarea și marketingul produselor forestiere în teritoriul GAL este în complementaritate cu măsura M1 propusă în SDL: Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL.

Beneficiarii direcți ai măsurii M8 sunt incluși în categoriile de beneficiari indirecți ai măsurii M1 de dezvoltare a satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL.

Sinergia cu alte măsuri din SDL

Prin SDL s-au propus pentru prioritatea ***P1 Dezvoltarea economică și socială a teritoriului GAL, asigurarea gestionării durabie a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice corespunzătoare P5: promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agicol, alimentar și silvic, art. 5 punctul 5 (c) și (e), și P6: promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale din Regulamentul UE nr. 1305/2013, art. 5 punctul 6 (a) și (b),*** *5 măsuri distincte și anume:*

Măsura M1 Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL

Măsura M2 Înființarea de activități neagricole în teritoriul GAL

Măsura M3 Crearea și dezvoltarea de activități neagricole în teritoriul GAL

Măsura M4 Promovarea incluziunii sociale

Măsura M8 Investiții în tehnologii forestiere, în prelucrarea și marketingul produselor forestiere în teritoriul GAL.

Măsura M8 este în sinergie cu măsurile M1, M2, M3 și M4.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Măsura propusă dorește să contribuie la dezvoltarea economică a teritoriului GAL prin sprijinirea de investiții în tehnologii forestiere și pentru achiziția de echipamente și utilaje pentru prelucrarea primară (până la nivel cherestea) și comercializarea produselor forestiere,

investiții care vor conduce la creșterea valorii adăugate a produselor forestiere și la crearea de locuri de muncă.

Principala componentă a industriei de prelucrare a lemnului este industria cherestelei. Procesul de obținere a cherestelei constă în prelucrarea bușteni lor pentru obținerea unor produse cu suprafețe plane cu două sau mai multe fețe, de anumite dimensiuni standardizate sau nestandardizate. Produsele obținute sunt ulterior folosite în construcții sau la fabricarea produselor din lemn. Obținerea cherestelei implică o serie de operațiuni de debitare, transport, tratare termică, depozitare etc. aceste procese fiind realizate astăzi cu ajutorul unor sisteme moderne integrate ce garantează o calitate superioară a produselor, ceea ce avem în vedere pentru proiectele care vor promova acest fel de investiții.

Teritoriul GAL are tradiție și potențial în acest sens, iar sprijinul acordat prin măsură prin investiții individuale și/sau colective va conduce la dezvoltarea și modernizarea tehnologiilor forestiere, a unor capacități de prelucrare și de comercializare a acestora cu respectarea standardelor comunitare, incluzând tehnologii moderne, inovații și idei noi, precum și facilități pentru creșterea eficienței și productivității întreprinderilor și a valorii adăugate a produselor forestiere. Aceste acțiuni vor avea ca efect direct crearea de locuri de muncă contribuind astfel la promovarea ocupării forței de muncă.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013, Reg. (UE) nr. 1407/2013 (3), Reg. (UE) Nr. 1974/2006, **Hotărârea nr. 226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, PNDR 2014-2020.**

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiari direcți:

Solicitanții eligibili pentru sprijin sunt:

a) Proprietari de păduri și asociațiile acestora (composesorate)

b) Micro-întreprinderi și IMM-uri (existente și *start-up*) - care să-și desfășoare activitatea propusă prin proiect în domeniul exploatării/prelucrării produselor forestiere în teritoriul GAL.

c) Persoane fizice autorizate/Întreprinderi familiale/ Întreprinderi individuale care să-și desfășoară activitatea propusă prin proiect în domeniul exploatării/prelucrării produselor forestiere în teritoriul GAL.

Beneficiari indirecți: populația locală, fermieri din teritoriu, alte IMM-uri din teritoriu și ONG-uri din teritoriu.

5. Tip de sprijin

- În conformitate cu prevederile art. 67 din Reg. (UE) nr. 1303/2013 lit. (a), tipul de sprijin constă în: (a) rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv.
- În conformitate cu prevederile art. 45 din R. (CE) nr. 1305/2013 pct.4: (4) Beneficiarii sprijinului pentru investiții pot solicita plata unui avans de până la 50% din ajutorul public acordat. În conformitate cu prevederile art. 63 din R. (CE) nr. 1305/2013 pct.1: (1)Plata

avansurilor este condiționată de constituirea unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Tipuri de acţiuni eligibile:

- Dezvoltarea, și raționalizarea, comercializarea și prelucrarea lemnului, inclusiv investițiile în mașini și / sau echipamente legate de tăiere, dezmembrare, stripare, decupare, aschiere, depozitare precum și tratamente de protecție, uscarea lemnului și alte operațiuni de prelucrare a lemnului înainte de tăierea industrială a lemnului, inclusiv producerea de materiale pentru producerea de energie;
- Investiții în mobilizarea lemnului. Aceasta include suport pentru mașini, sau alte investiții pentru utilizarea durabilă și eficientă a resurselor forestiere;
- Investițiile în utilaje și / sau echipamente pentru recoltat.

  Investițiile legate de îmbunătățirea valorii economice a pădurilor sunt justificate privitor la îmbunătățirile preconizate ale pădurilor pe una sau mai multe exploatații și pot include investiții pentru utilaje de recoltat. Acest lucru înseamnă că sprijinul poate fi, de asemenea, acordat deținătorilor de păduri care vor furniza servicii de gestionare a pădurilor cu echipamentul achiziționat și pentru alți deținători de păduri, în afară de propria lor exploatație. În plus, contractorii (furnizori de servicii) sunt de asemenea incluși în cadrul acestei măsuri. În aceste cazuri, când utilajele dobândite au menirea de a deservi mai multe exploatații forestiere, ar trebui să fie clar definite în cererea de sprijin.

Cheltuieli eligibile:

- Achiziționarea de mașini și / sau echipamente legate de tăierea, dezmembrarea, striparea, decuparea, așchierea, depozitarea, precum și pentru tratamente de protecție a lemnului, uscarea lemnului și pentru alte operațiuni de prelucrare a lemnului înaintea prelucrării industriale;
- Achiziționarea, inclusiv în leasing, de noi instalații, mașini și echipamente necesare activității, inclusiv pentru valorificarea reziduurilor forestiere (rumeguș, lemn inutilizabil industrial etc.) și pentru producerea de energie din surse regenerabile, îmbunătățirea controlului intern al calității materiei prime, semifabricatelor, produselor și subproduselor obținute în cadrul unităților de procesare și marketing, precum și pentru recoltarea (în cazul produselor tehnologice complexe), transportul și procesarea primară a produselor forestiere;
- Achiziționarea, inclusiv în leasing (doar leasingul financiar este eligibil) de utilaje noi, instalații, echipamente și mijloace de transport specializate în scopul colectării materiei prime și/sau comercializării produselor;
- Cheltuieli generate de îmbunătățirea controlului intern al calității și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană pentru procesarea și comercializarea produselor forestiere;
- Cheltuieli aferente marketingului produselor obținute (ex. echipamente pentru etichetarea, ambalarea produselor);

Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului sunt eligibile dacă respectă prevederile art.45 din Regulamentul (UE) nr.1305/2013.

Cheltuieli neeligibile specifice:

- Construcția de drumuri din pădure sau care duc la pădure nu este eligibilă în cadrul acestei măsuri;
- Investițiile în bunuri de uz curent, cum ar fi consumabile cu ciclu scurt de utilizare (echipament de protecție personală, îmbrăcăminte pentru muncitori forestieri, etc.).
- Construcția, extinderea, modernizarea și dotarea clădirilor unităților de procesare primară a lemnului (până la obținerea cherestelei).

7. Condiții de eligibilitate

✓ Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
✓ Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin una din acțiunile eligibile prevăzute prin sub-măsură;
✓ Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de asigurare a cofinanțării investiției;
✓ Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice;
✓ Solicitantul nu trebuie să fie în dificultate, în conformitate cu legislația în vigoare;
✓ Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului;
✓ Investiția va respecta prevederile legislației în vigoare din domeniul sănătate publică, sanitar-veterinar și siguranță alimentară;
✓ Solicitantul va demonstra că profitul mediu anual (ca medie a ultimilor trei ani fiscali) nu depășește de 4 ori valoarea sprijinului solicitat.

8. Criterii de selecție

Selecția se va face pe baza următoarelor principii:

1. Principiul prioritizării formelor asociative constituite cu minim 6 luni înainte de data lansării sesiunii pentru care aplică;
2. Principiul prioritizării micro-întreprinderilor din zone unde există materie primă disponibilă și nu există capacități de procesare;
3. Principiul prioritizării micro-întreprinderilor care sunt atât producătoare de materie primă, cât și procesatoare;
4. Principiul prioritizării micro-întreprinderilor care se adaptează la standardele comunitare;
5. Principiul prioritizării microîntreprinderilor care procesează produse lemnoase și care promovează tehnologii de protecție a mediului.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Rata sprijinului public nerambursabil va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile.
Valoarea eligibilă nerambursabilă a proiectelor poate fi cuprinsă între 5.000 -60.000 Euro.

10. Indicatori de monitorizare

- Număr de locuri de muncă nou create: 6
- Număr întreprinderi înființate/modernizate: 2

Denumirea măsurii: Scheme de calitate
CODUL Măsurii: M9/3A

Tipul măsurii:

- □ **INVESTIȚII**
- ✓ **SERVICII**

SPRIJIN FORFETAR

1.Descrierea generală a măsurii inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Această măsură va oferi sprijin financiar fermierilor și grupurilor de producători în vederea protejării produselor lor alimentare şi agricole la nivel naţional sau european, prin aplicarea la schemele de calitate, stimularea proceselor și a proiectelor realizate în comun, realizarea lanţurilor scurte și a strategiilor de marketing în comun pentru promovarea produselor agricole şi alimentare locale și crearea de pieţe locale. Producătorii pot continua să ofere o gamă diversificată de produse de calitate numai dacă sunt răsplătiţi în mod corespunzător pentru eforturile depuse. Aceasta presupune ca ei să aibă capacitatea de a informa cumpărătorii şi consumatorii în privinţa caracteristicilor propriilor produse în condiţii de concurenţă loială şi să îşi poată identifica în mod corect produsele pe piaţă. Sprijinul acordat are în vedere faptul că participarea fermierilor sau a grupurilor de producători la scheme de calitate nu este remunerată pe deplin de către piață, mai ales în primii ani când sunt impuse obligaţii suplimentare şi costuri adiţionale. Folosirea unor sisteme de calitate de către producători prin care aceştia să fie recompensaţi pentru eforturile lor de a produce o gamă diversificată de produse de calitate poate fi benefică pentru economia rurală.

Politica în domeniul calităţii produselor agricole trebuie să ofere producătorilor instrumentele corespunzătoare de identificare şi promovare a acelor produse care au caracteristici specifice, protejând în acelaşi timp producătorii respectivi împotriva practicilor neloiale.

Prin această măsură sunt susţinute schemele de calitate europene .

Protejarea produselor agricole şi alimentare tradiţionale şi locale în scopul includerii lor ca o componentă de bază a activităţilor de turism rural, precum și menținerea tradițiilor și a moștenirii spirituale vor contribui la atractivitatea teritoriului GAL și vor stimula astfel și dezvoltarea mediului de afaceri local.

Corelare cu analiza SWOT

În teritoriul GAL există 2 produse tradiționale atestate și anume: *Cârnați afumați ”Săcărâmb – Țurcanu„,* producător Țurcanu Constantin Daniel I.I., sat Bârsău, comuna Hărău, județul Hunedoara și *Lașca de la Buna Romanița*, producător Rotariu Georgeta Agroturism I.I., sat Șoimuș, comuna Șoimuș, județul Hunedoara.

Fermierii, dar și grupurile de producători (recunoscute sau în curs de constituire) din teritoriu sunt interesați să participe la scheme de calitate deoarece pe piață există o cerință din ce în ce mai crescută de produse tradiționale, dar care să fie și de calitate. Această cerere a pieței generează o cerere de produse agricole sau alimentare cu anumite caracteristici identificabile, în special în ceea ce privește tradiționalitatea și originea geografică a acestora în legătură strânsă cu teritoriul de proveniență. Calitatea şi diversitatea producţiei agricole din teritoriile LEADER reprezintă unul dintre punctele forte ale dezvoltării teritoriilor, contribuind în mod semnificativ la promovarea patrimoniul cultural şi gastronomic actual.

Obiectiv de dezvoltare rurală ale Reg.(UE) 1305/2013, art.4: Măsura contribuie la obiectivul a) și anume: favorizarea competitivității agriculturii.

Obiectivele specifice/ locale ale măsurii sunt:

- ✓ Promovarea produselor agricole şi alimentare de importanţă locală;
- ✓ Sprijinirea fermierilor și a grupurilor de producatori în vederea protejării produselor lor alimentare și agricole la nivel național sau european prin aplicarea schemelor de calitate;
- ✓ Crearea de piețe locale cu produse tradiționale din zonă;
- ✓ Realizarea de lanțuri scurte de aprovizionare;
- ✓ Diversificarea gamei de produse agricole și alimentare oferite pe piață;
- ✓ Crearea de brand-uri locale
- ✓ Integrarea produselor locale în ofertele turismului rural;

Măsura contribuie la prioritatea P3 prevăzută în art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură și este conform domeniului de intervenție 3(a): Îmbunătățirea ***competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanţul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, creșterea valorii adăugate a produselor agricole, promovarea pe piețele locale, a circuitelor scurte de aprovizionare, grupurilor de producători și a organizațiilor interprofesionale***. Această măsură este în conformitate cu Prioritatea 3 din SDL.

Măsura corespunde obiectivelor art. 16, alin. (1) alin (2) și (3) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 3(a) prevăzut la art. 5 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivul transversal al Reg. (UE) nr. 1305/2013 legat de ***inovare*** prin promovarea de produse tradiționale de calitate, altele decât cele cu care este obișnuită piața, schema de calitate certificând originalitatea produsului. **Măsura contribuie și la obiectivul transversal** ale Reg. (UE) nr. 1305/2013 legat de ***protecția mediului*** certificându-se produse cu o denumire de origine protejată sau o indicaţie geografică protejată, obținute prin metode locale autentice, prin rețete consacrate, fiind în general produse ecologice. Dezvoltarea produselor locale are în vedere o abordare de mediu durabilă, de păstrare a tradițiilor locale.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL

Măsura M9: Scheme de calitate este în complementaritate cu măsura M1 propusă în SDL: Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL, cu măsura M6: Dezvoltarea exploatațiilor agricole în teritoriul GAL și cu măsura M10: Înființare grupuri și organizații de producători în teritoriul GAL.

Beneficiarii direcți ai măsurii M9 sunt incluși în categoriile de beneficiari indirecți ai măsurilor de mai sus.

Sinergia cu alte măsuri din SDL

Prin SDL s-au propus pentru **prioritatea P3:** ***promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură*** 3 măsuri distincte, și anume: Măsura M7: Investiții în

procesarea și marketingul produselor agricole în teritoriul GAL; M9: Scheme de calitate și M10: Înființare grupuri și organizații de producători în teritoriul GAL.

Măsura M9 este în sinergie cu măsurile M7 și M10.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Varietatea bogată a produselor locale tradiționale cât și existența unui mod de viață tradițional și aproape de natură în teritoriul GAL, dacă sunt promovate corespunzător pot aduce plus valoare în zonă.

Schemele de calitate, prin acțiunile de marketing aferente pot genera valoarea adăugată pentru produsele autohtone, ceea ce conduce la păstrarea și conservarea patrimoniului local și la stimularea activităților de turism rural.

Măsura propusă dorește să contribuie la dezvoltarea economică a teritoriului GAL prin susținerea pentru alăturarea la schemele de calitate a producătorilor locali și pentru activităţi relevante de informare și promovare care să întărească poziția acestora pe piață și prin strategii de marketing commune care să îmbunătățească lanțul alimentar, crescând astfel oportunitățile pentru locuri de muncă și dezvoltarea zonelor rurale.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013, Reg. (UE) nr. 1151/2012, Reg. (UE) nr. 852/2004, Reg. (UE) nr. 854/2004, Hotărârea nr. 226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, PNDR 2014-2020 și Ordinul 724/2013 privind atestarea produselor tradiționale.

4. Beneficiari direcţi/indirecţi (grup ţintă)

Beneficiari direcți:

Fermierii definiţi conform Regulamentului (CE) 1307/ 2013, art. 4, ca fiind persoane juridice sau un grup de persoane fizice sau juridice, indiferent de statutul juridic pe care un astfel de grup și membrii săi îl dețin în temeiul legislației naționale, ale căror exploatații se situează integral sau parțial pe teritoriul Asociației SARGEȚIA GAL 1 și care desfășoară o activitate agricolă. *(PFA, II, IF – în baza OUG 44/2008, SNC, SCS, SA, SCA, SRL- în baza Legii 31/1990, SC cu capital privat- în baza Legii 15/1990, Societate agricolă – în baza Legii 36/1991, Societate cooperativă agricolă – în baza Legii 1/2005, Cooperativă agricolă – în baza Legii 566/2004, Grup de producători – în baza Legii 338/2005).*

Beneficiarii care vor participa pentru prima dată la o schemă de calitate, după ce își depun aplicația pentru sprijin, pot fi susținuți pentru o perioadă de maxim cinci ani.

Beneficiarii care deja au participat la o schemă de calitate în momentul cererii de sprijin nu sunt eligibili.

Beneficiari indirecți: populația locală, fermieri din teritoriu, alte IMM-uri din teritoriu și ONG-uri din teritoriu.

5. Tip de sprijin

Sprijinul se acordă sub formă de stimulent financiar anual, pentru o perioadă maximă de cinci ani consecutivi de la aderarea la o schemă de calitate.

Această măsură susține schemele de calitate europene și activitățile de informare-promovare a produselor obținute în urma aplicării la schemele de calitate. Suma anuală maximă a susținerii este 3000 € pe exploatație pe an pentru o durată maximă de 5 ani consecutivi, care constă în rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Schemele de calitate eligibile trebuie să se refere doar la produse agricole şi alimentare, şi nu la exploataţii agricole şi/sau certificarea lor ecologică. Sprijinul are în vedere acoperirea unor „costuri fixe" eligibile, și anume:

a) Costuri suportate pentru a intra într-o schemă de calitate susţinută;

b) Cotizația anuală de participare la o schemă de calitate susținută;

c) Cheltuieli aferente controalelor necesare pentru verificarea respectării specificaţiilor schemei.

d) Activități de informare și promovare referitoare la produsele obținute în urma aplicării la schemele de calitate.

7. Condiții de eligibilitate

- ✓ Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- ✓ Solicitantul are exploatația integral sau partial pe teritoriul GAL.

8. Criterii de selecție

1. Principiul asocierii în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători;
2. Principiul produsului cu înaltă valoare adăugată;
3. Principiul participării la lanțuri scurte de aprovizionare;
4. Principiul potențialului agricol al zonei, vor fi favorizate zonele sărace;
5. Nu mai există o astfel de certificare în UAT-ul solicitantului

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Sprijinul se acordă sub formă de stimulent financiar anual, pentru o perioadă maximă de cinci ani consecutivi de la aderarea la o schemă de calitate și constă în rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv.

Rata sprijinului este de: -100 % pentru costurile fixe aferente pct. 6. Literele a,b,c;
- 70 % pentru costurile eligibile aferente pct.6. litera d.

10. Indicatori de monitorizare

- Numărul de dosare de candidatură depuse la MADR și acceptate: 1
- Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate:1

Denumirea măsurii: Înființare grupuri și organizații de producători agricoli în teritoriul GAL

CODUL Măsurii: M10/3A

Tipul măsurii:

- □ **INVESTIȚII**

□ **SERVICII**

✓ **SPRIJIN FORFETAR**

1.Descrierea generală a măsurii inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Sprijinul prin această măsură este acordat pentru încurajarea înființării şi funcţionării administrative a grupurilor de producători, recunoscute în conformitate cu prevederile legislaţiei naţionale în vigoare. Prin aceasta măsură se va acorda sprijin pentru înfiinţarea grupurilor de producători în scopul asigurării legăturii cu piaţa, îmbunătăţirii şi adaptării producţiei atât la cerinţele pieţei (incluzând aspectele legate de caracterul cantitativ, calitativ și continuu al aprovizionării, și de siguranță alimentară) cât și la preferinţele consumatorilor. Adaptarea producţiei la cerinţele pieţei poate fi accelerată semnificativ de asocierea producătorilor agricoli, care are drept consecinţă conştientizarea acestora asupra importanţei aplicării unor tehnologii de producţie unitare, corespunzătoare solicitărilor procesatorilor sau comerţului cu ridicata. Prin asociere în activitățile de afaceri, fermierii își vor consolida puterea de negociere, pot cumpăra echipamente agricole, tehnologii și alte inputuri agricole la prețuri convenabile, pot avea acces mai ușor la credite și pot introduce inovații și idei noi de management. Grupurile de producători pot juca un rol important în rezolvarea problemelor de management cu care se confruntă fermele și în construirea de mijloace de creștere a venitului acestora.

Măsura se adresează grupurilor de producători recunoscute conform legislaţiei naţionale în vigoare pentru următoarele categorii: produse agricole, produse horticole (exceptând grupurile sprijinite prin subprogramul pomicol care acopera speciile de pomi si arbusti fructiferi din Anexa I a STP), produse de origine animală, mixte.

Corelare cu analiza SWOT

În teritoriul GAL există o reticență și un interes scăzut al fermierilor față de formele asociative datorită în principal lipsei informațiilor și a conștientizării scăzute cu privire la avantajele pe care le-ar avea dintr-o acțiune comună, cum este producția și comercializarea în comun, față de situația în care ar opera în mod individual. Analiza SWOT a identificat faptul că există interes pentru unii fermieri de a se constitui în forme asociative, conștientizând faptul că prin asociere sunt posibile a fi realizate și actiuni inovative precum dezvoltarea de noi metode de păstrare a producției agroalimentare pentru creșterea siguranței alimentare, de produse adaptate mai bine cerințelor pieței și de metode de utilizare a deşeurilor și de epurare a apei pentru protejarea mediului, care vor contribui la atingerea unui nivel mai ridicat de competitivitate a produselor lor. Este necesară sprijinirea unor astfel de initiative în cadrul grupurilor de producători pentru ca aceștia să-și poată îmbunătăți și adapta producția la cerințele pieții (inclusiv pentru aspecte legate de aprovizionare, cantitate și calitate) cât și pentru a-și comercializa produsele împreună (inclusiv prin lanțuri scurte de aprovizionare).

Obiectiv de dezvoltare rurală ale Reg.(UE) 1305/2013, art.4: Măsura contribuie la obiectivul a) și anume: favorizarea competitivității agriculturii.

Obiectivele specifice/ locale ale măsurii sunt:

Obiectivul principal al structurilor de acest tip este valorificarea produselor membrilor, degrevând astfel producătorul de sarcina vânzării producției, ceea ce contribuie direct la o mai

bună integrare a producătorilor agroalimentari pe piață și la nivelul lanțurilor scurte de aprovizionare.

Obiectivele măsurii constau în:

- ✓ Îmbunătățirea performanțelor generale și cresterea veniturilor exploataţiilor agricole;
- ✓ O mai bună integrare pe piață a producătorilor primari prin adaptarea producției acestora la cerințele pieței și comercializarea în comun a producției lor;
- ✓ Crearea și promovarea lanțurilor scurte;
- ✓ Respectarea standardelor comunitare de mediu și climă, siguranță alimentară etc.
- ✓ Promovarea produselor agricole și alimentare locale;
- ✓ Diversificarea gamei de produse agricole și alimentare oferite pe piață.

Măsura contribuie la prioritatea P3 prevăzută în art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură și este conform domeniului de intervenție 3(a): Îmbunătățirea ***competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, creșterea valorii adăugate a produselor agricole, promovarea pe piețele locale, a circuitelor scurte de aprovizionare, grupurilor de producători și a organizațiilor interprofesionale***. Această măsură este în conformitate cu Prioritatea 3 din SDL.

Măsura corespunde obiectivelor art. 27 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 3(a) prevăzut la art. 5 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivul transversal al Reg. (UE) nr. 1305/2013 art. 8 alin. (1) (c) (v) legat de ***inovare*** prin capacității crescute de inovare și transfer de cunoștințe a grupurilor de producători, prin creșterea puterii de negociere, achiziționarea în comun a input-urilor, facilitarea accesului membrilor la utilaje și tehnologii moderne, dezvoltarea de noi metode de păstrare a producției agroalimentare pentru creșterea siguranței alimentare, de produse adaptate mai bine cerințelor pieței și de metode de utilizare a deșeurilor și de epurare a apei pentru protejarea mediului. **Măsura contribuie și la obiectivul transversal** al Reg. (UE) nr. 1305/2013 legat de ***protecția mediului*** prin angajamentul de asociere a membrilor grupurilor de producători și prin cerintele ce vor fi incluse în planul de afaceri al grupului de producători (de exemplu: respectarea standardelor comunitare de mediu și climă) vor putea fi promovate și respectate bunele practici de mediu, iar realizarea unor investiții colective va putea asigura o eficientă mai mare în ceea ce privește gestionarea apei și a deșeurilor și va facilita utilizarea surselor de energie regenerabilă în folosul membrilor săi în conformitate cu art. 5, alin. (4). **Măsura contribuie și la obiectivul transversal** al Reg. (UE) nr. 1305/2013 legat de ***reducere a efectelor schimbărilor climatice*** și adaptarea la acestea, grupurile de producatori putând ajuta micile exploatații ale membrilor să contribuie într-o mai mare măsură la atenuarea acestora, prin furnizarea de consultanță, de exemplu cu privire la practici agricole îmbunătățite și adoptarea unor măsuri agronomice practice pentru a spori rezistența sistemelor agricole la inundații și secete, inclusiv prin posibilitatea promovării prin intermediul planului de afaceri a unor investiții colective (gestionarea gunoiului de grajd), în conformitate cu art. 5 alin. (4) și (5).

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL

Măsura M10: Înființare grupuri și organizații de producători în teritoriul GAL este în complementaritate cu măsura M1 propusă în SDL: Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL, cu măsura M6: Dezvoltarea exploatațiilor agricole în teritoriul GAL.
Beneficiarii direcți ai măsurii M10 sunt incluși în categoriile de beneficiari indirecți ai măsurilor de mai sus.

Sinergia cu alte măsuri din SDL

Prin SDL s-au propus pentru **prioritatea P3:** ***promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură*** 3 măsuri distincte, și anume: Măsura M7: Investiții în procesarea și marketingul produselor agricole în teritoriul GAL; M9: Scheme de calitate și M10: Înființare grupuri și organizații de producători în teritoriul GAL.

Măsura M10 este în sinergie cu măsurile M7 și M9.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Asocierea micilor producători poate îmbunătăți aprovizionarea piețelor locale prin livrarea ritmică a unor cantități de produse agricole de calitate adaptate cerințelor consumatorilor și va contribui la în domeniul agroalimentar printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar. Prin promovarea producției și/sau comercializarii în comun, fermierii pot depăși constrângerile cauzate de dimensiunea redusă a exploatatiilor individuale.

Grupurile de producători pot juca un rol important în rezolvarea problemelor de management cu care se confruntă fermele și în construirea de mijloace de creștere a venitului acestora.

Asocierea fermierilor din sectorul agricol va conduce la creșterea competitivității sectorului și va facilita obținerea produselor cu valoare adăugată mare.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013, Reg. (UE) nr. 1407/2013 (3), Hotărârea nr. 226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, PNDR 2014-2020 și Ordonanţa nr. 37/2005 privind recunoaşterea şi funcţionarea grupurilor şi organizaţiilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole şi silvice aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 338/2005, cu completările și modificările ulterioare.

4. Beneficiari direcţi/indirecţi (grup ţintă)

Beneficiari direcți:

Un grup de persoane fizice sau juridice, indiferent de statutul juridic pe care un astfel de grup şi membrii săi îl deţin în temeiul legislaţiei naţionale, ale căror exploataţii se situează integral sau parțial în teritoriul Asociației SARGEȚIA GAL 1 şi care desfăşoară o activitate agricolă.

Beneficiari indirecți: populația locală, fermieri din teritoriu, alte IMM-uri din teritoriu și ONG-uri din teritoriu.

5. Tip de sprijin

Sprijinul se va acorda sub formă de sprijin forfetar, în conformitate cu prevederile Art. 67 (1) (d) din Reg. (UE) nr. 1303/2013.

Sprijin forfetar, degresiv, plătit în tranșe anuale, pentru o perioadă care nu poate depăși cinci ani de la data la care grupul de producători a fost recunoscut, acordat în baza unui plan de afaceri.

Ultima rată se va plăti numai după ce s-a verificat dacă planul de afaceri a fost implementat corect.

În cazul nerespectării planului de afaceri, sprijinul se recuperează proporțional cu obiectivele nerealizate.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Cheltuielile eligibile sunt cele rezultate din înființarea și funcționarea grupurilor de producători din sectorul agricol, prevăzute în planul de afaceri necesare pentru atingerea obiectivelor propuse.

Începând cu anul al doilea de la recunoaştere, grupul de producători trebuie să dovedească prin evidenţă contabilă, pentru anul anterior, valoarea minimă a producţiei comercializate în comun, pentru grupa de produse, respectiv produsele pentru care a obţinut recunoaşterea, stabilită la suma de 30.000 euro echivalent în lei, precum şi faptul că cel puţin 51% din această producţie provine din producţia proprie a membrilor.

7. Condiții de eligibilitate

- ✓ Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- ✓ Solicitantul prezintă un plan de afaceri care trebuie să detalieze activitățile planificate ale grupului în raport cu una sau mai multe dintre categoriile enumerate mai jos (art. 27 (1) R 1305/2013):
  - adaptarea producției și produselor producătorilor care sunt membri ai acestor grupuri la cerințele pieței;
  - introducerea în comun a produselor pe piață, inclusiv pregătirea pentru vânzare, centralizarea vânzărilor și aprovizionarea cumpărătorilor en gros;
  - stabilirea unor norme comune privind informarea asupra producției, acordând o atenție deosebită recoltării și disponibilității;
  - alte activități care pot fi desfășurate de către grupurile de producători, cum ar fi dezvoltarea competențelor în materie de exploatare și de comercializare, precum și organizarea și facilitarea proceselor de inovare.

8. Criterii de selecție

1. Principiul cooperării (grupurile de producători care fac parte dintr-un Grup Operațional in cadrul PEI);
2. Principiul reprezentativității grupurilor (numărul de membri);
3. Principiul calității produselor (grupurile care produc, depozitează și comercializează produse ecologice, HNV, tradiționale sau produse care participă la scheme de calitate europene).;

4. Principiul sectorului prioritar (lapte de bovine, suine, legumicultură, plante tehnice, plante medicinale și aromatice);
5. Principiul asocierii exploatațiilor de mici dimensiuni.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Sprijinul nerambursabil se calculează pe baza producției comercializate anual prin intermediul grupului. În primul an, se poate plăti grupului de producători un sprijin calculat pe baza valorii medii anuale a producției comercializate de membrii acestuia, în ultimii trei ani înainte de aderarea la grup.

Sprijinul nerambursabil se va acorda ca procent din producția comercializată prin intermediul unui astfel de grup/cooperative, astfel:

- Anul I – 10%
- Anul II – 8%
- Anul III – 6%
- Anul IV – 5%
- Anul V – 4%

Sprijinul nerambursabil pe măsura 19 LEADER nu poate depăși suma maximă de 10.000 euro/an.

10. Indicatori de monitorizare

- Număr de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la grupuri/organizații de producători: 1

CAPITOLUL VI: Descrierea complementarității și/sau contribuției la obiectivele altor strategii relevante

În teritoriul GAL se remarcă un interes crescut pentru accesarea fondurilor europene. Accesarea fondurilor europene nu este un scop în sine ci este o cale de a atinge obiectivele de dezvoltare economică și socială și de aceea toate acțiunile din această arie trebuie integrate sinergic cu strategia planurilor de dezvoltare socio-economică la nivel național, regional, local, dar și la nivel operațional cu managementul intervențiilor publice indiferent de sursa de finanțare.

Prin prioritățile de dezvoltare a teritoriului stabilite, Strategia de Dezvoltare Locală a GAL elaborată este complementară cu importante programe de dezvoltare, în special cu Programul Național de Dezvoltare (PNDR) – 2014-2020.[1] Obiectivele și prioritățile stabilite pentru strategia GAL sunt în concordanță cu obiectivele specifice și axele strategice ale PNDR 2014-2020.

PNDR 2014 - 2020 a stabilit pentru dezvoltarea rurală, următoarele obiective strategice: i) restructurarea şi creşterea viabilităţii exploataţiilor agricole; ii) gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice; iii) diversificarea activităţilor

[1] www.madr.ro/**pndr-2014-2020**

economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale.

Dintre aceste obiective două se regăsesc în Strategia de Dezvoltare Locală a Asociației Sargeția GAL 1, și anume: i) restructurarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole și iii) diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale. Îndeplinirea acestor obiective se va realiza la nivelul teritoriului GAL prin trei priorități.

Astfel, sprijinul GAL va viza:

- Prioritatea 1 SDL - Dezvoltarea economică și socială a teritoriului GAL, asigurarea gestionării durabie a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice corespunzătoare Priorității 5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agicol, alimentar și silvic și Priorității 6: Promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale din Regulamentul UE nr. 1305/2013 prin 5 măsuri specifice și anume:

✓ M1/6B Dezvoltarea satelor și servicii de bază în vederea creșterii calității vieții în teritoriul GAL

✓ M2/6A Înființarea de activități neagricole în teritoriul GAL

✓ M3/6A Crearea și dezvoltarea de activități neagricole în teritoriul GAL

✓ M4/6B Promovarea incluziunii sociale în teritoriul GAL

~~✓ M8/5C,6A Investiții în tehnologii forestiere, în prelucrarea și marketingul produselor forestiere în teritoriul GAL~~

- Prioritatea 2 SDL corespunzătoare Prioritatății 2 din Reg. (UE) 1305/2013 creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor prin 2 măsuri specifice și anume:

✓ M5/2B Instalarea tinerilor fermieri în teritoriul GAL

✓ M6/2A Dezvoltarea exploatațiilor agricole în teritoriul GAL

- Prioritatea 3 SDL coresunzătoare Priorității 3 din Reg. (UE) 1305/2013 promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură prin 3 măsuri specifice și anume:

~~✓ M7/3A Investiții în procesarea și marketingul produselor agricole în teritoriul GAL~~

✓ M9/3A Scheme de calitate

✓ M10/3A Înființare grupuri și organizații de producători în teritoriul GAL

La nivelul regiunii Vest și al județului Hunedoara, elaborarea strategiilor de dezvoltare socio – economică au la bază analizele SWOT ale teritoriilor. Oportunitățile identificate în aceste analize sunt în mare parte în concordanță cu viziunea Stratetgiei de Dezvoltare Locală a Asociației Sargeția GAL 1.

În analiza SWOT a Regiunii VEST[2] sunt prezentate ca oportunități următoarele:

- Creșterea numărului de investitori

[2] www.strategvest.ro/media/dms/file/Planuri/SWOT.pdf

- Creșterea ponderii sectorului serviciilor
- Accesul la fondurile structurale și de coeziune ale UE
- Creșterea numărului IMM-urilor care sunt generatoare de noi locuri de muncă
- Existența unor spații și capacități de producție nefolosite
- Mediu favorabil pentru acțiuni inovative
- Crearea și valorificarea unor circuite turistice tematice
- Conservarea și valorificarea ariilor naturale protejate în vederea exploatării acestora ca destinații turistice
- Organizarea de campanii de informare și promovare a agroturismului și turismului rural
- Crearea și promovarea produselor turistice cu specific regional
- Amenajarea unor trasee de drumeție
- Existența unor meșteri populari capabili să transmită cunoștințele lor tinerilor
- Regimul silvic reglementat legal poate avea efecte favorabile asupra mediului și turismului
- Dezvoltarea agroturismului oferă posibilitatea reconversiei forței de muncă disponibilizate
- Crearea în zonă a unor facilități pentru localnici și pentru tinerele familii pentru a nu părăsi zona
- Îmbunătățirea calității vieții
- Asocierile dintre fermieri, promovarea și stimularea asociațiilor agricole în scopul exploatării intensive a terenurilor

În analiza SWOT a județului Hunedoara[3] sunt stipulate majoritatea oportunităților de dezvoltare a regiunii VEST , cu referire în plus la următoarele aspecte:

- Potenţial de turism cultural
- Posibilităţi de silvo-turism
- Meşteşuguri artizanale
- Implementarea relativ simplă şi cu investiţii a pensiunilor rurale
- Reintroducerea judeţului în circuitul turistic internaţional, contactarea tur-operatorilor internaţionali
- Perspectiva găzduirii turiştilor în agropensiuni conduce la îmbunătăţirea dotărilor facilităților de cazare și agrement
- Disponibilitatea resursei umane pentru activităţi de reconversie profesională spre aşa numitele « meserii verzi »
- Interesul crescut în agroturism
- Cererea la export de produse agricole ecologice
- Regimul silvic, reglementat legal, are efecte favorabile asupra mediului, poate fi o sursă pentru o serie de activităţi în rural și poate asigura locuri de muncă
- O serie de produse specifice ruralului care se valorifică prost sau de loc pe piaţă se pot prelucra în mediul rural, în comunele din teritoriu

Multe dintre direcțiile de acțiune ce vor fi cuprinse în Strategia de Dezvoltare Locală a Asociației Sargeția GAL 1 sunt cuprinse în Strategiile de dezvoltare socială și economică a regiunii VEST și a județului Hunedoara pentru perioada 2014-2020. Considerăm că măsurile de

[3] www.prefectura**hunedoara**.ro/fileadmin/doc/**SWOT**_Hd.doc

finanțare propuse prin Strategia de Dezvoltare Locală a GAL susțin dezvoltarea socio-economică a teritoriului prin dezvoltarea și modernizarea sectorului agricol și forestier, prin încurajarea competitivității micro-întreprinderilor neagricole, prin creșterea atractivității zonei și dezvoltarea turismului. Astfel acestea se suprapun obiectivelor strategiilor de dezvoltare a regiunii VEST și ale județului Hunedoara.

Întrucât „Dezvoltarea Locală plasată sub responsabilitatea comunității" reprezintă o abordare teritorială aplicabilă fondurilor Structurale și de Investiții, în teritoriu putând coexista două tipuri de strategii, o strategie specifică LEADER și o strategie în domeniul pescuitului, precizăm că pe teritoriul Asociației Sargeția GAL 1 există trei localități care au aderat la un FLAG, parteneriat care elaborează o strategie specifică LEADER în domeniul pescuitului. Cele trei UAT-uri sunt: orașul Geoagiu, Comuna Rapoltu Mare și comuna Turdaș. Acestea au aderat la „FLAG din Bazinul Mureșului, Secașelor și a afluenților acestora" în vederea participării la POPAM 2014-2020, Măsura 3.1 Sprijin pregătitor pentru înființarea parteneriatelor public-private și elaborarea strategiilor de dezvoltare integrată a zonelor pescărești. În aceste UAT-uri există interes din partea persoanelor juridice private să realizeze investiții în acvacultură prin dezvoltarea pescuitului sportiv la pescăriile Aurel Vlaicu, Spini și Rapolt, înființarea de noi pescării și dezvoltarea pescăriilor existente.

CAPITOLUL VII: Descrierea planului de acțiune

PLAN DE ACȚIUNE

Activități	Responsabilități	Resurse	Semestrul (semestrul II 2016 - semestrul II 2023)														
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Animarea teritoriului (promovarea măsurilor din SDL, seminare, întâlniri cu potențialii beneficiari)	Personal angajat, reprezentanți LEADER din teritoriu	bugetul alocat costurilor de funcționare GAL; resurse externe: cotizațiile membrilor															
Elaborarea documentației aferente apelului de proiecte pentru infrastructura socială	Personal angajat	bugetul alocat costurilor de funcționare GAL															
Lansarea apelului pentru proiecte de infrastructură socială	Personal angajat	bugetul alocat costurilor de funcționare GAL															
Analiza, evaluarea și selecția proiectelor de infrastructură socială	Personal angajat, Comitet de selecție, Comisia de soluționare a contestațiilor	bugetul alocat costurilor de funcționare GAL; resurse externe: cotizațiile membrilor															
Elaborarea documentației aferente apelurilor de proiecte pentru măsurile cuprinse în strategie	Personal angajat	bugetul alocat costurilor de funcționare GAL															

Lansare apeluri de proiecte pentru măsurile din SDL	Personal angajat	bugetul alocat costurilor de funcționare GAL																
Analiza, evaluarea și selecția proiectelor depuse la GAL	Personal angajat, Comitet de selecție, Comisia de soluționare a contestațiilor	bugetul alocat costurilor de funcționare GAL; resurse externe: cotizațiile membrilor																
Organizare cursuri/seminare de lucru pentru instruirea și/sau dezvoltarea competențelor angajaților GAL și liderilor locali	Personal angajat, parteneri, servicii externalizate	bugetul alocat costurilor de funcționare GAL; resurse externe: cotizațiile membrilor																
Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei	Personal angajat, Comisia de monitorizare și control	bugetul alocat costurilor de funcționare GAL; resurse externe: cotizațiile membrilor																
Activități de informare în domenii de interes identificate la nivel local (seminare, întâlniri, diseminare informații prin mass media)	Personal angajat, parteneri, servicii externalizate	bugetul alocat costurilor de funcționare GAL; resurse externe: cotizațiile membrilor																

Verificarea conformității cererilor de plată pentru proiectele selectate	Personal angajat	bugetul alocat costurilor de funcționare GAL															
Monitorizarea proiectelor contractate	Personal angajat, Comisia de monitorizare și control	bugetul alocat costurilor de funcționare GAL; resurse externe: cotizațiile membrilor															
Intocmirea cererilor de plată, dosarelor de achiziții aferente costurilor de funcționare și animare ale GAL	Personal angajat	bugetul alocat costurilor de funcționare GAL															
Autoevaluare și raportare privind eficacitatea, eficiența și impactul SDL	Personal angajat	bugetul alocat costurilor de funcționare GAL															
Participare la activitățile RNDR	Personal angajat	bugetul alocat costurilor de funcționare GAL															

CAPITOLUL VIII: Descrierea procesului de implicare a comunităților locale în elaborarea strategiei

În vederea procesului de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală, putem identifica următoarele activități care au fost derulate:

- **Activitatea 1**

În perioada 26.10.2015 – 28.12.2015 au fost organizate campanii de informare în toate cele 17 comune din teritoriu și în orașul Geoagiu pentru creșterea interesului și conștientizării populației din teritoriu cu privire la posibilitățile de accesare de fonduri europene prin intermediul Grupului de Acțiune Locală „Asociația Sargeția GAL 1". (***Anexa 6*** la SDL - Documente justificative privind animarea). Au participat membrii asociației și alte persoane interesate din teritoriu, s-au făcut cereri de readerare sau de retragere pentru membrii vechi și cereri de aderare pentru cei care au dorit să facă parte din parteneriat. S-a prezentat noul teritoriu și s-a discutat despre avantajele accesării de finanțări europene prin intermediul GAL.

- **Activitatea 2**

În perioada 05.01.2016 – 29.02.2016 au fost stabilite întâlniri în toate cele 17 comune și în orașul Geoagiu cu participarea reprezentanților comunelor aferente, consultanților, potențialilor beneficiari, în vederea diseminării informațiilor de tip LEADER și pentru a identifica nevoile de dezvoltare ale potențialilor beneficiari. (***Anexa 6*** la SDL - Documente justificative privind animarea). Au fost corelate toate informațiile primite pentru a le prioritiza și include în Strategia de Dezvoltare Locală. S-au identificat inițiative pentru accesarea de fonduri europene la nivelul UAT-urilor, ONG-urilor și investitorilor privați, cum ar fi:

1. Modernizarea de străzi, cămine, achiziții de utilaje pentru serviciile publice,modernizare/reabilitare clădiri publice, construire de terenuri de sport, de joacă, piețe, târguri etc.;
2. Diverse activități de producție și servicii neagricole;
3. Afaceri de familie: instalarea tinerilor fermieri, achiziționarea de material săditor, achiziționarea de animale de prăsilă de valoare, dotări ferme zootehnice (aparate de muls, generatoare de curent), achiziția de utilaje și echipamente agricole, construcția și modernizarea de sere și solarii pentru micii fermieri, înființarea de plantații de arbuști fructiferi;
4. Construirea de silozuri;
5. Promovarea și creșterea valorii produselor tradiționale și puncte de valorificare a produselor tradiționale;
6. Înființare puncte comunale de tăiere și comercializare a produselor animaliere;
7. Înființare puncte de achiziționare, ambalare și desfacere a produselor agricole;
8. Înființare puncte de prelucrare a lemnului (gatere), achiziții de echipamente și mașini pentru recoltarea și procesarea produselor forestiere;
9. Promovarea tradițiilor prin înființarea de ateliere meșteșugărești de artizanat și a alte activități tradiționale non-agricole cu specific local;

10. Punerea în valoare a monumentelor de patrimoniu de importanță locală prin realizarea iluminatului arhitectural - biserici, cetăți etc.
11. Trasee turistice pentru vizitarea vestigiilor daco-romane
12. Investiții în apicultură
13. Modernizarea/construirea agropensiuni, restaurante cu specific local
14. Investiții pentru procesare produse agricole

În urma analizelor și dezbaterilor organizate a fost creionată o viziune de dezvoltare a teritoriului. Ceea ce s-a desprins în urma acestor întâlniri a fost faptul că activitățile de comunicare și de informare a publicului general și a potențialilor beneficiari de fonduri europene nerambursabile trebuie intensificate și îmbunătățite în perioada care urmează, clădind totodată noua viziune de dezvoltare pe rezultatele și lecțiile învățate din perioada anterioară de programare 2007-2013.

- **Activitatea 3**

Au fost organizate patru întâlniri ale partenerilor la nivelul teritoriului în cadrul cărora au fost prezentate principalele măsuri care pot fi accesate de către autoritățile locale, ONG-urile locale și mediul de afaceri privat din zonă și s-au dat informații cu detalii privind fiecare măsură (tipuri de beneficiari, condiții de eligibilitate, activități și cheltuieli eligibile, volumul minim și maxim al finanțării și alte condiții obligatorii), toate fiind prezentate într-o manieră accesibilă publicului larg.

Acestea au avut loc patru UAT-uri reprezentative din teritoriu, și anume: în comuna Boșorod în data de 10.01.2016, cu participarea unui număr de aproximativ 44 de persoane din teritoriu, în comuna Boșorod în data de 23.01.2016, cu participarea unui număr de aproximativ 56 de persoane din teritoriu, în comuna Șoimuș în data de 21.02.2016, cu participarea unui număr de 54 de persoane din teritoriu și în comuna Băcia în data de 04.03.2016 cu participarea unui număr de aproximativ 42 de persoane din teritoriu. Tabele cu participanții sunt anexate în ***Anexa 6*** la SDL - Documente justificative privind animarea.

- **Activitatea 4**

Au fost stabilite persoanele din cadrul fiecărei comune cu care personalul GAL va colabora, care vor beneficia de sprijin din partea personalului GAL, cât și de instruiri specifice. Aceștia sunt numiți de către Consiliile locale și vor fi reprezentanții LEADER din teritoriu.

În toate activitățile de animare a teritoriului s-a avut în vedere promovarea egalității dintre bărbați și femei și a integrării de gen, cât și prevenirea oricărei discriminări pe criterii de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală.

CAPITOLUL IX: Organizarea viitorului GAL - Descrierea mecanismelor de gestionare, monitorizare, evaluare și control a strategiei

În organizarea viitorului GAL s-au avut în vedere prevederile art. 34 al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 care stabilește sarcinile ce revin GAL care sunt obligatorii și esențiale pentru implementarea cu succes a SDL și vizează:

- consolidarea capacității actorilor locali relevanți de a dezvolta și implementa operațiunile, inclusiv promovarea capacităților lor de management al proiectelor;
- conceperea unei proceduri de selecție nediscriminatorii și transparente și a unor criterii obiective în ceea ce privește selectarea operațiunilor, care să evite conflictele de interese, care garantează că cel puțin 51% din voturile privind deciziile de selecție sunt exprimate de parteneri care nu au statutul de autorități publice și permite selecția prin procedură scrisă;
- asigurarea, cu ocazia selecționării operațiunilor, a coerenței cu strategia de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității, prin acordarea de prioritate operațiunilor în funcție de contribuția adusă la atingerea obiectivelor și țintelor strategiei;
- pregătirea și publicarea de cereri de propuneri sau a unei proceduri permanente de depunere de proiecte, inclusiv definirea criteriilor de selecție;
- primirea și evaluarea cererilor de finanțare;
- primirea și verificarea conformității cererilor de plată depuse;
- selectarea operațiunilor, stabilirea cuantumului contribuției și prezentarea propunerilor către organismul responsabil pentru verificarea finală a eligibilității înainte de aprobare;
- monitorizarea implementării strategiei de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității și a operațiunilor sprijinite și efectuarea de activități specifice de evaluare în legătură cu strategia.

Având în vedere prevederile de mai sus, la nivelul Asociației Sargeția GAL 1, vor funcționa:

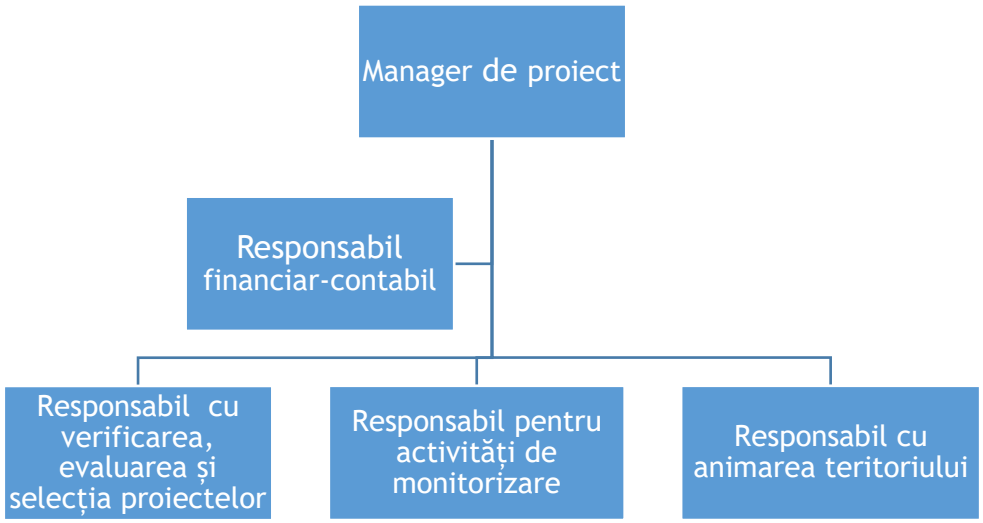
- Comitetul de selecție proiectelor,care este format din reprezentanți ai partenerilor din Grupul de Acțiune Locală, propuși și votați de Adunarea Generală și va fi alcătuit din 7 membri principali și 7 membri supleanți (din care 28,57% sunt parteneri publici și 71,43% sunt parteneri privați și reprezentanți ai societății civile).
- Două comisii: Comisia de soluționare a contestatiilor, alcătuită din 7 membri principali și 7 membri supleanți (din care 28,57% sunt parteneri publici și 71,43% sunt parteneri privați și reprezentanți ai societății civile) și Comisia de monitorizare a proiectelor, alcătuită din 7 membri principali și 7 membri supleanți (din care 28,57% sunt parteneri publici și 71,43% sunt parteneri privați și reprezentanți ai societății civile). Comisiile sunt alcătuite din reprezentanții legali ai partenerilor, care vor depune muncă voluntară în cadrul acestor comisii, fiind direct interesați în desfășurarea activităților respective.
- Compartimentul administrativ, care va asigura gestionarea, managementul și implementarea proiectului și care va avea următoarea componență:
  1. Compartimentul de management al proiectului: (1 manager de proiect și 1 responsabil financiar - contabil). Managerul de proiect – coordonează activitatea GAL atât sub aspect organizatoric cât şi al respectării procedurilor de lucru, , angajat cu contract de muncă cu

normă întreagă de 8 ore/zi. Responsabilul financiar-contabil – se ocupă de supravegherea și controlul gestiunii financiare – contabile a GAL-ului, activități financiar-contabile specifice funcționării GAL-ului, verificarea conformității cererilor de plată depuse la GAL, angajat cu contract de muncă cu normă part-time/întreagă de 4-8 ore/zi.

2. Compartimentul de verificare, evaluare, selecție a proiectelor care se vor implementa și activitatea de evaluare și autoevaluare a implementării SDL, minim 1 Responsabil cu verificarea, evaluarea și selecția proiectelor depuse la GAL și evaluarea/autoevaluarea implementării SDL, angajat cu contract de muncă normă part-time/întreagă de 4-8 ore/zi.
3. Compartimentul de animare a teritoriului : 1 animator, Responsabil cu animarea teritoriului pentru activități de animare a teritoriului în vederea promovării acțiunilor GAL și pentru activitățile de informare privind implementarea SDL, angajat cu contract de muncă cu normă întreagă sau part-time de minim 4 ore, în funcție de complexitatea activităților de la nivelul GAL.
4. Compartimentul de monitorizare și control: 1 Responsabil pentru activitățile de monitorizare care colaborează cu Comisia de monitorizare, angajat cu contract de muncă normă întreagă sau part-time de minim 4 ore în funcție de complexitatea activităților de la nivelul GAL.
5. Consultanţi externi – în funcție de necesități pentru buna desfășurare a activităților GAL.

Angajarea personalului se va efectua cu respectarea Codului Muncii, precum și a legislației cu incidență în reglementarea conflictului de interese. Pentru fiecare angajat s-a întocmit o fișă de post care cuprinde toate activitățile la care participă și atribuțiile principale. Anexăm fișele de post pentru persoanele angajate în baza unui contract individual de muncă, ***Anexa 8*** la SDL.

Organigrama personalului angajat:

Funcțiile de management, monitorizare, evaluare și animarea teritoriului vor fi îndeplinite de minim patru persoane angajate în baza unor contracte individuale de muncă cu normă întreagă sau part-time de minim 4 ore în funcție de complexitatea activităților de la nivelul GAL.

Gestionarea implementării are în vedere executarea operativă și corectă a procedurilor de gestionare a resurselor și luarea operativă a deciziilor asupra implementării proiectului (sau depistarea problemelor). Beneficiarii proiectelor finanțate prin GAL sunt obligați să înceapă execuția activităților proiectului în termenul fixat prin contractul de finanțare, sens în care beneficiarul trebuie să notifice la GAL începutul lucrărilor. După primirea notificării începerii lucrărilor se efectuează verificarea în teren de către Comisia de monitorizare și un expert angajat al GAL. Neînceperea activităților în termenul asumat prin contractul de finanțare va duce la pierderea ajutorului obținut de către beneficiar. În timpul execuției unui proiect, beneficiarul ajutorului financiar poate prezenta în scris propuneri de modificare a proiectului. Solicitarea va fi examinată de către reprezentantul legal GAL care va emite un raport favorabil sau nefavorabil al modificărilor propuse, raport înaintat Comitetului de selecție a proiectelor. Raportul poate fi favorabil doar în cazul în care modificarea nu duce la o creștere a valorii inițiale a proiectului asumată prin contractul de finanțare, la o modificare a obiectivelor sau la distorsionarea concurenței pe piață. Termenul de execuție al activităților poate să fie prelungit la cererea expresă a beneficiarului, cu o perioadă care nu poate depăși jumătate din termenul de execuție stabilit anterior în contractul de finanțare. Solicitarea de prelungire a termenului de execuție, care va cuprinde o justificare întemeiată, va fi examinată de reprezentantul legal GAL, care luând in considerare natura investiției, termenul inițial fixat în contract, gradul de realizare a activităților până la acel moment, cauza care stat la baza solicitării de prelungire și orice alte circumstanțe, va emite un raport care va fi înaintat Comitetului de selecție a proiectelor, care, luând în considerare toate aspectele, va aproba sau va respinge solicitarea de prelungire a termenului.

Monitorizarea trebuie să furnizeze date privind stadiul de realizare al obiectivelor avute în vedere și a implementării strategiei în raport cu indicatorii de rezultat stabiliți.
Monitorizarea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală are în vedere:

- ✓ Evaluarea periodică a progreselor înregistrate pentru realizarea obiectivelor specifice ale strategiei;
- ✓ Examinarea rezultatelor implementării fiecărei măsuri și monitorizarea calității implementării proiectelor finanțate;
- ✓ Examinarea rezultatelor obținute;
- ✓ Elaborarea recomandărilor și propunerilor în vederea îmbunătățirii impactului strategiei.

După implementarea proiectelor se va realiza monitorizarea acestora, pe baza unui set de indicatori specifici fiecărei măsuri. Pentru proiectele cu o desfășurare mai îndelungată de timp se impune efectuarea unei analize intermediare, care să ne spună în ce măsură operaţiunile proiectului merg bine şi la timp, precum şi în ce măsură sunt îndeplinite obiectivele acestuia. Reprezentantul legal al GAL, împreună cu personalul GAL cu atribuții în acest sens și membrii Comisiei de monitorizare sunt responsabili de realizarea acțiunilor de monitorizare a implementării proiectelor finanțate. Astfel se vor realiza vizite în teren și consilierea beneficiarilor în implementarea proiectelor, astfel încât acestea să fie finalizate în termen și în condițiile asumate prin contractul de finanțare.

Pentru membrii Comisiei de Monitorizare vor fi întreprinse acțiuni de conștientizare a rolului și importanței activităților de evaluare, aceștia fiind permanent informați cu privire la

rezultatele procesului de monitorizare și evaluare. Instruirea și consolidarea competențelor profesionale ale personalului responsabil de monitorizare și evaluare este un proces continuu care implică acțiuni de training, grupuri de lucru și schimburi de experiență etc.

Deoarece evaluarea implementării SDL reprezintă o sarcină obligatorie pentru GAL-uri, conform art. 34 din Reg. (UE) nr. 1303/2013, va fi elaborat Planul de Evaluare a SDL. Obiectivele și scopul Planului de evaluare ale GAL sunt pentru garantarea faptului că sunt întreprinse activități de evaluare suficiente și adecvate, în special pentru a furniza informațiile necesare pentru conducerea programului, pentru rapoartele anuale de implementare din 2017 și 2019 și pentru evaluarea ex post. Activitatea de evaluare la nivel GAL trebuie să garanteze faptul că există și sunt disponibile datele necesare pentru raportarea către AM pentru ca aceasta să includă autoevaluarea GAL în evaluarea generală a PNDR. Evaluarea presupune elaborarea unui instrument clar de organizare a înregistrării și raportării către AM a unor sugestii și remarci privind rezultatele implementării proiectelor în cadrul strategiei de dezvoltare locală. Evaluarea va fi o activitate structurată pe o baza bine stabilită și presupune elaborarea unui set de indicatori (considerați relevanți în reflectarea eficienței obținute în urma implementării proiectului) și a unei metodologii de evaluare (rapoarte progres lunare/ intermediare și finale) a rezultatelor implementării. Efortul de evaluare trebuie să ţină seama de caracteristicile proiectelor şi să aibă un caracter permanent. (care să includă şi monitorizare nu doar evaluări finale). Modul în care se desfăşoară o evaluare diferă de la măsură la măsură.

Evaluarea va include toate activitățile de evaluare care se vor derula și care vor fi de natură să aprecieze impactul socio-economic al strategiei de dezvoltare GAL în materie de transparență, egalitate de șanse și nediscriminare, precum și de bună înțelegere a acțiunilor comunitare.

În acest sens, criteriile de evaluare vor face referire cel puțin la următoarele aspecte:

- Evoluția numărului dosarelor depuse;
- Evoluția numărului de potențiali beneficiari care au accesat informația conținută din materialele informative (afișe, pliante, ghiduri, broșuri etc.);
- Evoluția profilului celor care depun proiecte în funcție de categoria profesională, sex, egalitatea șanselor;
- Numărul de accesări website pentru obținerea de informații despre activitatea GAL. Politica de comunicare va fi adaptată în funcție de rezultatele evaluării.

Temele de evaluare pentru SDL vor avea în vedere și alte nevoi specifice de evaluare și monitorizare identificate pe parcursul implementării programului, care vor acoperi și alte teme: evaluarea indicatorilor de rezultat și de impact, analiza efectului net, aspecte tematice, aspectele orizontale, activitatea necesară pentru dezvoltarea metodologiilor ori pentru a răspunde nevoilor specifice anumitor zone (de exemplu zone montane defavorizate), inclusiv referitoare la obiectivele transversale.Totodată, evaluările vor analiza schimbările înregistrate ca urmare a intervențiilor programului, efectul net al programului, implementarea acestuia, inclusiv complementaritatea și sinergiile cu alte fonduri structurale și de investiții. Pentru perioada 2014-2020, cel puțin o dată pe an va fi evaluat modul în care fondurile europene accesate contribuie la realizarea fiecărei priorități de dezvoltare din SDL, precum și a obiectivelor transversale. De asemenea, activitatea de evaluare va permite colectarea datelor necesare pentru stabilirea valorii indicatorilor complementari de rezultat.

Controlul presupune stabilirea unui sistem de verificare a respectării planificării legate de implementarea strategiei de dezvoltare. Se vor efectua rapoarte de verificare pe teren. Programarea vizitelor (controalelor) va avea în vedere principii, cum ar fi: respectarea angajamentelor, eficiența unor demersuri, păstrarea bunelor relații contractuale, verificarea aspectelor de ordin tehnic legate de proiect etc.

CAPITOLUL X: Planul de finanțare al strategiei

Valorile aferente fiecărei priorități s-au alocat în funcție de ierarhizarea acestora în SDL. Pentru un algoritm eficient am avut în vedere dimensiunea problemei.

Prin indicatorii de rezultat stabiliți am prioritizat măsurile propuse, astfel că am stabilit că cea mai mare nevoie identificată la nivelul teritoriului sunt investițiile în infrastructura fizică de bază la scară mică, în îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației din teritoriu, precum și în crearea de facilități pentru conservarea și promovarea patrimoniului local, ceea ce reprezintă o cerință esențială pentru creșterea calității vieții, pentru inversarea tendințelor de declin economic și social și de depopulare a zonelor rurale. A doua nevoie identificată este de înființare și dezvoltare de activități neagricole, inclusiv încurajarea menținerii și dezvoltării activităților meșteșugărești tradiționale, prin cele două măsuri propuse avându-se în vedere stimularea mediului de afaceri din teritoriul GAL care să conducă la creșterea veniturile populației rurale, crescând gradul de atractivitate a zonei. Am avut în vedere și o măsura de infrastructură socială care poate conduce la o incluziune socială a grupurilor defavorizate cu o valoare maximă nerambursabilă de 95.263 euro dacă investiția va deservi cel puțin 3 UAT-uri. A treia nevoie identificată este încurajarea familiilor tinere din teritoriul GAL de a se stabili în zonă ceea ce va crea un efect pozitiv asupra economiei teritoriului GAL în general. Alte nevoi identificate sunt cele legate de stimularea dezvoltării exploatațiilor agricole și forestiere în teritoriul GAL care vor diminua tendința de scădere a populației din teritoriul GAL deoarece vor crește veniturile din sectorul agricol și forestier și vor fi create noi locuri de muncă. Analiza SWOT a identificat faptul că există interes pentru unii fermieri de a se constitui în forme asociative,astfel că am avut în vedere și o măsură dedicată formelor asociative și o altă măsură pentru sisteme de calitate prin care producătorii să fie recompensați pentru eforturile lor de a produce o gamă diversificată de produse de calitate, ceea ce poate fi benefic pentru economia rurală.

Am stabilit costurile de funcționare și de animare în procentul permis de până la 20% din din costurile publice totale.

Planul de finanțare completat corespunzător constituie ***Anexa 4*** la SDL.

Măsura	Contribuție publică nerambursabilă (EURO)	Valoare procentuală
M1	~~1.194.737~~ 1.499.719	~~45,72%~~ 45,54%
M2	~~130.000~~ 200.000	~~4,97%~~ 6,07%
M3	~~220.000~~ 518.885	~~8,~~ ~~42%~~ 15,76%
M4	~~70.000~~ 95.263	~~3,65%~~ 2,90%
M5	~~140.000~~ 160.000	~~5,36%~~ 4,85%
M6	~~90.000~~ 113.092	3,44%
M7	~~90.000~~ 0	~~3,44%~~ 0,00%
M8	~~90.000~~ 0	~~3,44%~~ 0,00%
M9	15.000	~~0,57%~~ 0,46%
M10	~~28.317~~ 35.678,31	1,08%
Cheltuieli de funcționare	~~520.000~~ 655,230	19,90%
Total	**~~2.613.317~~ 3.292.867,31**	**100,00%**

CAPITOLUL XI: Procedura de evaluare și selecție a proiectelor depuse în cadrul SDL

La nivelul compartimentului de verificare, evaluare, selecție a proiectelor GAL se va întocmi și completa o „Fișă de evaluare generală a proiectului", care trebuie să cuprindă verificarea conformității proiectului depus, verificarea condițiilor și criteriilor de eligibilitate, verificarea criteriilor de selecție a proiectului cu punctajul aferent acestora stabilite la nivelul GAL. Aceasta, împreună cu fișa de completare a factorilor de risc, pista de audit vor completa dosarul administrativ al proiectului care va fi înaintat Comitetului de selecție a proiectelor.

Comitetul de selecţie a proiectelor este un organism tehnic, care face selecţia proiectelor, după cum urmează:

▪ Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează sub valoarea totală alocată măsurii în cadrul unei sesiuni, Comitetul de selecţie aprobă pentru finanţare proiectele care îndeplinesc punctajul minim și întocmește un Raport cu proiectele selectate pentru finanţare.

▪ Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează peste valoarea totală alocată măsurii în cadrul unei sesiuni, Comitetul de selecţie analizează lista proiectelor eligibile cu punctajul acordat iar selecţia se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecţie, cu încadrarea în punctajul stabilit pentru pragul minim şi în suma alocată.În cazul proiectelor cu acelaşi punctaj, departajarea acestora, se face în funcţie de valoarea eligibilă a proiectului, exprimată în euro, în ordine crescătoare.

După încheierea etapei de verificare și selecție a proiectelor, GAL va publica pe pagina proprie de website Raportul de selecție intermediar și îl va afișa la sediul GAL-ului și la sediile UAT-urilor membre în GAL și va înștiința solicitanții asupra rezultatelor procesului de evaluare și selecție. Beneficiarii ai căror proiecte nu au fost selectate, pot depune contestații la sediul GAL. Contestațiile primite vor fi analizate de Comisia de soluționare a contestațiilor a GAL în baza unei proceduri interne proprii.

După încheierea procesului de evaluare și a etapei de soluționare a contestațiilor (dacă este cazul), Comitetul de selecție a proiectelor va întocmi un Raport de selecție final în care vor fi înscrise: proiectele retrase, neeligibile, eligibile neselectate și eligibile selectate, valoarea acestora și numele solicitanților. GAL va publica Raportul de selecție final pe pagina proprie de web și îl va afișa la sediul GAL-ului și la sediile UAT-urilor membre în GAL și va înștiința solicitanții asupra rezultatelor procesului de evaluare și selecție.

Selecția proiectelor se face aplicând regula de „dublu cvorum", respectiv pentru validarea voturilor, este necesar că în momentul selecției să fie prezenți cel puțin 50% din membrii Comitetului de selecție a proiectelor, din care peste 50% să fie din mediul privat și societate civilă, organizațiile din mediul urban reprezentând mai puțin de 25%.

Raportul de Selecție va fi semnat și aprobat de către toți membrii prezenți ai Comitetului de selecție, specificându-se apartenența la mediul privat sau public. Raportul de selecție final va fi datat, avizat de către Reprezentantul legal al GAL și va prezenta ștampila GAL.

Fiecare persoană implicată în procesul de evaluare și selecție a proiectelor de la nivelul GAL (angajați GAL implicați în evaluare, membrii Comitetului de Selecție și membrii Comisiei de soluționare a contestațiilor) va semna o Declarație pe propria răspundere privind evitarea conflictului de interese.

Comitetul de selectare a proiectelor al Asociației Sargeția GAL 1: este format din 7 membrii principali și 7 membrii supleanți.Dacă unul din proiectele depuse pentru selectare, aparțin unuia din membrii comitetului, în această situație persoana (organizația) în cauză nu are drept de vot și nu va participa la întâlnirea comitetului respectiv.

MEMBRII COMITETULUI DE SELECȚIE:

PARTENERI PUBLICI 28,57%

Nr. crt.	Organismul reprezentat	Funcția în C.S.	Observații
1	Comuna Băcia	președinte	Administrație publică
2	Comuna Ilia	membru	Administrație publică

PARTENERI PRIVAȚI 42,86%

Nr. crt.	Organismul reprezentat	Funcția în C.S.	Observații
1	Popescu Eugen Ioan I.I.	vicepreședinte	Întreprindere Individuală
2	SC Aim Servimex SRL	secretar	Societate cu răspundere limitată
3	SC Lactodal Mixt SRL	membru	Societate cu răspundere limitată

ONG-uri 28,57%

Nr. crt.	Organismul reprezentat	Funcția în C.S.	Observații
1	Asociația Zarand	membru	O.N.G.
2	Asociația Composesorală Măgulici Târnăvița	membru	O.N.G.

MEMBRII SUPLEANȚI AI COMITETULUI DE SELECȚIE:

PARTENERI PUBLICI 28,57%

Nr. crt.	Organismul reprezentat	Funcția în C.S.	Observații
1	Comuna Boșorod	președinte	Administrație publică
2	Comuna Balșa	secretar	Administrație publică

PARTENERI PRIVAȚI 57,15%

Nr. crt.	Organismul reprezentat	Funcția în C.S.	Observații
1	Șarpe Constantin PFA	vicepreședinte	Întreprindere Individuală
2	SC Art Wood Company SRL	secretar	Societate cu răspundere limitată
3	Tămaș Dorin PFA	membru	Persoană fizică autorizată
4	Garden Trust Proiect SRL	membru	S.R.L.

ONG-uri 14,28%%

Nr. crt.	Organismul reprezentat	Funcția în C.S.	Observații
1	Asociația crescătorilor de ovine și caprine Căstăiana	membru	O.N.G.

CAPITOLUL XII: Descrierea mecanismelor de evitare a posibilelor conflicte de interese conform legislației naționale

Mecanismele de evitare a posibilelor conflicte de interese sunt reglementate de OUG 66/29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea şi sancţionarea neregulilor apărute în obţinerea şi utilizarea fondurilor europene şi/sau a fondurilor publice naţionale aferente acestora, SECȚIUNEA 2: Reguli în materia conflictului de interese. Astfel:

- Persoanele fizice sau juridice care participă direct în procesul de verificare/evaluare a cererilor de finanțare nu pot fi solicitanți și/sau nu pot acorda servicii de consultanță unui solicitant. (OUG 66/2011 – art. Art. 10.alin.1);
- Nu este conflict de interese situația în cazul în care autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor europene solicită completări ale documentației depuse în vederea verificării/evaluării (activitate fără caracter de consultanță). (OUG 66/2011 – art.10 alin.4);
- În ceea ce privește procesul de verificare/aprobare/plată a cererilor de rambursare/plată prezentate de către beneficiari, se aplică aceleași reguli ca acelea privind verificarea/evaluarea/aprobarea cererilor de finanțare. (OUG 66/2011 – art. 11, alin.2);
- Persoanele care participă direct la procedura de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare sau a programelor în cadrul unei proceduri de selecție, precum și cele implicate în procesul de verificare/aprobare/plată a cererilor de rambursare/plată prezentate de beneficiari sunt obligate să depună o declarație pe propria răspundere. (OUG66/2011 – art. 12).

Orice persoană care face parte din structurile de verificare a proiectelor, care este angajată în orice fel de relație profesională sau personală cu promotorul de proiect sau are interese profesionale sau personale în proiect, poate depune proiecte, cu obligația de a prezenta o declarație în scris în care să explice natura relației/interesul respectiv și nu poate participa la procesul de selecție a proiectelor.

În procesul de elaborare/evaluare/selecţie/aprobare a unei cereri de finanțare/a unui proiect şi verificare a cererilor de plată, pentru evitarea situațiilor de conflict de interese, se va menţine un mecanism de lucru cu următoarele reguli de bază:

1) experţii care evaluează cererile de finanțare, respectiv verifică conformitatea cererilor de plată, nu pot fi solicitanți (beneficiari) în același timp și/sau nu pot acorda servicii de consultanţă unui solicitant;

2) nu au dreptul să realizeze evaluarea, aprobarea şi verificarea cererilor de finanțare şi a cererior de plată următoarele persoane: cele care deţin părţi sociale, părţi de interes, acţiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanţi sau care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere ori de supervizare a unuia dintre solicitanți; soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv cu persoane care deţin părţi sociale, acţiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanţi ori care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere ori de supervizare a unuia dintre solicitanți; cele despre care care se constată că pot avea un interes de natură să le afecteze imparţialitatea pe parcursul procesului de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare şi a conformităţii cererilor de plată.

Membrii Consiliului Director nu pot fi implicați în:

- evaluarea şi selecția proiectelor,
- monitorizarea proiectelor,
- verificarea cererilor de plată,
- acordarea vizei de control financiar preventiv propriu.

ANEXE